

EGYETÉRTÉS

Döntési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Végleges megoldást!

Budapest, június 14.

Egy bécsi jelentés szerint a király elhalasztotta ischli útját. E hó 25-én állítólag Budapestre jön, hogy a magyar válságot megoldani segítse. Ez a hír az uralkodó utazásáról nem valószínű, de ha valóra válik, nagy jelentőségű. Az összes mérvadó politikai körök kedvezőtlenül fogadták a válságnak őszig való elhalasztását, s fél megoldás helyett, amit a függetlenségi párt intéző-bizottságának pénteki határozata involválta, a helyzetnek végleges tisztázását követelték. A válság megoldásának őszig való elhalasztása káros az országra, mint káros minden bizonytalanság. A pártoknak egymáshoz való viszonyát még inkább megrontaná s a kormány szempontjából sem óhajtható, mert méltatlan ugy Kossuth Ferenczhez, mint Andrássy Gyulához, hogy majdnem egy fél éven keresztül ügyvivők legyenek s parlament nélkül intézzék az ország ügyeit.

Ha a király a válság megoldása nélkül kezdi meg nyári üdülését, ez harcot jelent az országnak. Akkor az idén csak a hivatalos politika szünetelne s valószínű, hogy a kerületeket felverné a pártok viszálya. Mert a pénteki döntéssel csakis a függetlenségi párt egysége mentetett meg, de egyáltalán

nyitva maradt a kérdés, ami a válságot tulajdonképpen előidézte, hogy a koalíció fentartható-e tovább, vagy sem. Nemcsak a bécsi, de egyes budapesti lapok is már arról beszélnek, hogy a pártok hadjáratot fognak indítani egymás ellen s ha ez ilyen formában nem is igaz, az kétségtelen, hogy az őszi ülészek alatt elementáris erővel tör majd ki a koalíció pártjai közt az ellentét, ha már most, a nyári szünet előtt végleges állapotokat nem igyekeznek a kormány teremteni.

Az erők egyesítése, amelyet Kossuth Ferencz legutóbb oly jelentőség-teljesen hangsúlyozott, mint elengedhetetlen szükeget, ezuttal fontosabb, mint első pillanatra látszik. Hisz amint az életben nincsenek gyűlölködőbb ellenségek, mint azok, akik egykor barátok voltak, de utóbb egymással szembe kerültek, a politikai küzdőtérre is elképzelhetetlen kavargásra, késhegyig menő politikai harcra vezetne az, ha a koalíció pártjai közt a fegyverbarátság felbomlanék és akár az egyik, akár a másik nagy párt erőszakkal kényszerítenék ellenzékbe.

Éppen azért az a kiáltvány, melyet Kossuth Ferencz a függetlenségi párt nevében a nemzethez intézni fog s amelyben a függetlenségi pártnak jövő útját megjeleli, úgy lehet korszakos jelentőségű lesz a magyar politikában.

De az az egy bizonyos, hogy kétséget nem fog fennhagyni arra vonatkozólag, mik a függetlenségi pártnak feltételei arra az esetre, ha a kormány támogatására vállalkozik. S minden vád közt, amelylyel Bécsben oly szívesen illetik a függetlenségi pártot, a legkevésbé jogosult az, hogy nem volt eddig őszinte. A függetlenségi párt nemcsak a múltban, hanem a legutóbbi koalíciós uralom három esztendeje alatt is nyílt és őszinte politikát csinált. S azért igazán felháborító volna, ha nem volna annyira komikus, hogy éppen az osztrák sajtó veti a függetlenségi párt szemére az őszinteség hiányát.

Nem tartjuk ugyan szükségesnek, hogy a függetlenségi pártot védelmezzük a bécsi piszkolódás ellen, de rá akarunk mutatni arra, hogy éppen a bécsi politika nem volt soha egy pillanattal sem őszinte a függetlenségi párttal szemben, mert a királyi trónbeszéd hangsúlyozta gazdasági önrendelkezési jogunkat s Wekerle bizony a bécsi politika érdekében szolgálatába szegődött akkor, mikor a rossz kiegyezésnek, a felemelt kvótának s a megnövekedett közös költségeknek elfogadását azzal csikarta ki a függetlenségi párttól, hogy cserébe érte az önálló jegybankot ígérte meg neki. A függetlenségi párt az alatt a három év alatt, amióta a Wekerle-kormány vezeti az ügyeket, becsületesen és hátsó

Esztiike álmodik.

Irta: Gagyhy Dénes.

(Utánnyomás tltos.)

Tulajdonképpen még kislány volt Esztiike. Azaz, nem egészen kicsi, mert kijárta már a felsőbb leányiskolát, de a ruhája nem ért alább a bokájánál.

Tehát a nagylány és bakfis közötti korban élt, s akik találkoztak vele, különösen az idegenek, nagy zavarban voltak amiatt, hogy miként is szólítsák. Mert az ilyen süldő leányka szörnyű kényes a czimére és rátartós magamagára. Keresztnevéen szólítani nem lehetett, mert egyszerre elborult mosolygós arcza, hogy őt ennyire lenézik és kicsinylik. Durczásan hátat fordított annak, aki ilyen tónusban mert vele beszélni. A testvérbátyjától is nehezen tűrte, mástól meg éppen zokon vette. A kisasszony titlust szívéből utálta. Ugy találta, hogy nagyon közönségesen hangzik s csak a mesterlegények szájába való. Leginkább szeretete, ha nagysádnak czimezik. Szinte hangosabban dobogott ilyenkor amugy is nyugtalan szíve és olyan kedves tudott lenni az iránt, ki őt így, igazi érdeme szerint méltányolta, hogy az édesmamája kénytelen volt egy sötétebb tekintettel mérsékelni az indokolatlan és ki tudja mire vezető bizalmaskodást.

Szóval, Esztiike úgy érezte és hitte is, hogy ő már nem Esztiike, hanem — Esztiike nagysád. És ezt minden alkalommal hangoztatta, különösen a mama előtt, aki semmi áron sem akart szoknya tekintetében három centimétert engedni. Lefelé, tudniillik, a

föld felé, mert fel, a csillagok irányában, talán kevésbé lett volna köszivü.

Arra nézve is folyt bizalmas pour-parler: nem volna-e célszerű már az ideji jogászbálon bemutatkozni a nagyvilág előtt? A „nagyvilág” alatt természetesen a fiatal urak értendők — husz és huszonöt között — kiknek legkiváltságosabb alakjai a honvédhadnagy urak és a harmadéves jogász urak. A kadét még gyerek, aztán a zsinórja sem arany, az elsőéves joghallgató pedig csak golyó! Ezen a világon kívül, legalább Esztiike szemében, minden más teremtett lélek a sötét nirvánába tartozott.

Azonban hiába volt minden igyekezete, nem használt semmiféle könyörgés. A mama hajthatatlan maradt, csupán annyi engedményt tett, hogy később, ha tizenayolezesztendős lesz — hát isten neki, nem bánja, pedig az is igen korán van. Esztiike majd elájult az anyja szavaitól; de azért nem mutatta, hogy sajogva fáj lelkének a lesújtó ítélet.

Hideg arcczal, büszkén ment a szalonba és leült a tükör elé, amelyben kaczerán verődött vissza egy gyönyörű leányfej, bánatos arcczal, aki azt képzelte magáról, hogy vele történt a világon legnagyobb igazságtalanság és hogy ő a legszerencsétlenebb teremtés a kerek földön. És meg volt győződve arról is, hogy az ő mamája szívtelen anya, épp olyan szívtelen, amilyen abban a franciaia regényben van leírva, melyet úgy lopott el a papa könyves polcáról.

Egy kis vigasztalás mégis akadt és keserű gondolatai nem ütték a szegényt kétségbeesésbe. Ugyanis, egy délután így szólt hozzá a mamája:

— Esztikém!

— Parancsol, anyuskám.

— Nem volna kedved eljönni ma este Daradyékhoz?

— Minek, anyuskám?

— Valami vendégség lesz, mert sokan vannak meghíva. Vendégük érkezett s úgy látszik, annak a kedvéért történik a czéző.

— Leány?

— Nem, férfi.

— Nőtlen?

— Ugy hallottam.

— Hát jó, mamám, menjünk el. Nem is illenék visszautasítani, mikor olyan szívesen hívnak.

— Honnan tudod, hogy szívesen hívtak?

— Hát gondolom, anyuskám... Az úgy szokás.

Daradyék csakugyan nagy vendégséget tartottak. Vacsoránál a látogató rokon mellé került Esztiike. Nyulánk, magas fiatalember volt, tanár valamelyik gimnáziumnál vidéken. Hamarosan összebarátkoztak, csevegtek, nevetgéltek vacsora közben és éppenséggel nem unatkoztak.

Mikor az ebédlőből átment a társaság a szalonba, közkívánatra együtt játszottak négykezeset a zongorán. És Esztiike úgy találta, hogy nem kellemetlen az ifjú gavallér társasága. Mikor aztán eltávoztak, hazakísérte és a kapunál bucsu közben, azalatt, míg a mama csengetett a házmesternek, még a kezét is megcsókolta.

Milyen szerencse, hogy sötét volt!

Mert ettől a kézesektől — nem hiába volt az első — úgy elpirult, mintha minden vére arczába szökött volna... Benn, rá sem mert nézni az anyjára, félt, hogy ki-

gondolat nélkül teljesítette a vállalt feladatokat s az csak természetes, hogy most védekeznek a kijátszási kísérletek ellen, amiket Bécsben nagyon ravaszul kieszelték, amit azonban nem sikerült oly simán megcsinálni, mint azt gondolták.

Mi óhajtjuk, sőt szükségesnek tartjuk a koalíció fennmaradását, de tudjuk, hogy ez csakis olyan alapon lehetséges, amelyet minden párt kielégítőnek tart a maga szempontjából. Akik azonban arra számítottak, hogy a függetlenségi párt a maga negyvenéves küzdelmét megtagadva, készséggel hajtja fejét a centralizmus caudiumi igájára alá, azokat csakugyan nagy csalódás éri. S ha nemcsak a bécsi politikai körök, hanem a magyar koalíciónak egyes pártjai is bizalmatlanok, amint az egyik-másik sajtóorganumukból látszik, úgy ez csak újabb érv lehet amellett, hogy a válság még a nyári szünet előtt megoldassék és tiszta helyzet teremtsék. Mert a válság eluzása nemcsak, hogy nem fogja a pártok között levő bizalmatlanságot csökkenteni, hanem azt még növeli. Mert éppen a helyzet bizonytalansága involválja az intranzigens álláspontot s a képviselők, akik a nyáron le fognak menni kerületeikbe, erre választóiktól egyenesen utasítást fognak kapni. Ha pedig ez az eset bekövetkezik, amint hogy majdnem kétségtelenül bekövetkezik, akkor már a visszalépés sokkal nehezebb lesz s akkor ősszel elkeseredett és harcra kényszerített pártokkal sokkal nehezebb lesz a megegyezés.

Helyes volna, ha az uralkodó valóban lejönne Budapestre, mert ha most nem követ el mindent a kormány olyan alap teremtésére, mely a koalíció fennmaradását biztosítja, akkor az ősszel valóra válik az a harc, amelyet a ma-

gyar pártok közt a bécsi lapok megjósolnak s amely ma már nemcsak az ő fantáziájukban él. De ennek elhárítására nagyon rossz politika Wekerléé, aki Kossuthtal akarja a maga számára, a gesztenyét kikapartatni a parázból. Az ő taktikázása ezzel a válsággal nagyon súlyos krízist idézett elő, első sorban az ő kötelessége az, hogy amit oly borzasztóan elrontott, gyorsan és becsületos őszinteséggel helyreigazítsa. Akkor, mikor félrevezetni kellett a függetlenségi pártot, akkor Wekerle nagyon bőbeszédű és tette kész volt, de most Kossuth háta mögé bujik s ott meglapulva várja, míg a vihar elvonul, hogy aztán mint miniszterelnök főnixként újra szülessék.

Budapest, június 14.

A horvát bán körutja. Zágrábból táviratozzák, hogy báró Rauch Pál tegnap kezdte meg körutját. Utjára reggel indult s Kutinán, Novskán, Ujgradiskán és Zerniken át, ahol mindenütt szíves fogadtatásban volt része, Pozsegára érkezett. A bán pozsegi fogadtatása rendkívül lelkes volt. Kivonult eléje a lakosság valamennyi rétege s ott voltak a hivatalos és hatóságok fejei és tisztviselői. A bán Pozsegában a megyeházba ment s annak ablakából lelkes beszédet intézett a sok ezer főnyi közönséghez. A beszéd igen nagy hatást tett, utána percekig tartott a közönség zsviözása s a bán a tetszés és a lelkesedés minden jelével vették körül. Ujgradiskában, valamint a Pozsegába való bevonulásnál a szerb-horvát koalíció tagjai tüntettek a bán ellen; ezek a tüntetések azonban nem fajultak el nagyobb mérvű rendzavarás, de a tüntetők egyike-másika olyan viselkedést tanusított, hogy Ujgradiskában és Pozsegában is néhány tüntetőt le kellett tartóztatni. Pakraczban, ahová báró Rauch ma ért, a nagyszerb párt tagjai demonstrálni akartak a bán ellen s már előre izgatták a népet, de izgatásuknak nem volt eredménye s a fogadás itt is lelkes és rendzavarás nélkül való volt.

Báró Rauch tegnapi ujgradiskai fogadtatásakor a bán a megjelent katolikus papság üdvözlő

szavaira válaszolva kifejtette, hogy a politikai helyzet még bizonytalan, mindazonáltal nemcsakára meg kell változnia. A papság tartson csak ki súlyos feladatainak teljesítésében. Igen ünnepies volt a fogadtatás Cernikben, hova tegnap este érkezett meg a bán és ahol sok száz főnyi tömeg fogadta. A bán a polgármesterhez intézett beszédében kifejtette, hogy az ország legfőbb méltósága a bán méltóság és ő ezt a méltóságot mindenkor nagyra fogja tartani. Mint horvát bán jött kedves horvátjaihoz, kikkel együtt érez. A bánnak ezen szavait lelkes zsviöv hrvatski bán-kiáltásokkal fogadták. Ezután Zatluka képviselő, aki a pozsegi megyei Viličelo-kerület képviselője, üdvözölte a bánat. Ő is szintén örömeinek adott kifejezést, hogy a bán idejött és személyesen megismerheti a lakosság szükségleteit.

Mikor a bán tegnap délelőtt Ujgradiskába érkezett, néhány fiatalember tüntetést akart rendezni ellene és egy ablakból két tojást dobta a bán automobiljára. A rendőrség azonnal letartóztatta a tüntetőket. A ház tulajdonosa, melynek ablakaiból a tojásokat kidobták, levelet intézett a kerületi elüljáróhoz, melyben sajnálkozásának ad kifejezést az incidens felett, mely semmiképen sem helyesíthet. Kéri a kerületi elüljárót, hogy ezt közölje a bánnal is. A bán haladéktalanul elrendelte a négy letartóztatott tüntető szabadonbocsátását. Ma délelőtt érkezett a bán Pozsegába, hol lelkesen fogadták. Egyesek itt is meg akarták zavarni a fogadtatást, a rendzavarókat azonban azonnal eltávolították. A bán Junkovics főispánnal szállt meg, hol délben számos küldöttség tisztelegését fogadta. Két órakor százötven terítettü banket volt. Délután négy órakor báró Rauch kirándulást tett Velika fűrdőbe. Este tiszteletére a főispánnal lakoma volt.

Báró Burián lemondása. Bécsből jelentik: Azal a hírrel szemben, hogy báró Burián közös pénzügyminiszternek lemondása legközelebb várható, jól értesült helyről azt jelentik, hogy báró Buriának május 16-iki kihallgatása óta nem történt ujaob rendelkezés. E kihallgatás után jelentették, hogy a delegációk összeülését a közös pénzügyminisztériumban nem lesz változás és a helyzet azóta nem változott meg.

olvassa nagy bünyét a szeméből is — sietett mindjárt lefeküdni.

Soká nem bírt elaludni, pedig lehunyta a szemét, és összeszorította szempilláit. Gondolata önkéntelenül visszatért az esti eseményekre, melyeknek sokadalmából a fiatal professzor ugy kiemelkedett, mint egy ékes márványszobor, mely mellett a mellékalkok egészen elvesznek, vagy sötét árnyékba kerülnek. Merengés közben mégis elaludt; de gondolatai, melyek ébrenléte alatt foglalkoztatták, nem szakadtak meg, hanem tovább szövődtek álmában, átvezették egy esodás, fényes világba, milyent csak az éjszakai álom, vagy a leányábrándok tudnak teremteni.

Ugy látta, hogy hatalmas palotában, aranytól ékes teremben, gyémántos köntösben ül bársony trónusán. Körülötte ember-tömeg: férfiak és nők, kik mind alázatos hódolattal járultak elébe és szolgálatkészen várták parancsát.

Egyszerre harsona esendült kívül: a népség arrafelé tódult, hadd lássa, mi történik. A kíváncsiság őt is izgatta s udvarhölgyeitől kísérve, kiment a kastély erkélyére. Lenn a téren, hófehér paripán, aranyos mentében, fején drágaköves bokrétájú kalpag — egy deli levonté állott, mögötte harezrakész, cifra lovagesapat. Nézte, nézte egy ideig a daliát, aki szerelmesen mosolygott rá, esókot is intett feléje. Nem tudta, hogy honnan ismeri, pedig ismerte bizonyosan, arra határozottan emlékezett. Végül megszólalt a vitéz és csak ennyit mondott:

— Esztike!

A hangjáról ráismert mindjárt. A Daradyék rokona volt, persze! Le is üzent hozzá

egyik kedves szolgálójától, hogy jöjjön fel a palotába, nagyon szívesen látja. A hívásra leszállt lováról az ifju és belépett a kapun. Azonban alig tünt el a boltívek alatt, a varázslat megváltozott és ugy látta, hogy virágos mezőben sétál, mellette a professzor, aki egyik kezében az ő kezét tartja, másik-kal a derekát ölelte és lázasan, szenvedélyesen susogta:

— Drága életem, gyönyörűségem, édes Esztikém! Nem is tudom kifejezni, hogy mennyire szeretem. Odaadnám az üdvösségemet, vagy elmennék hét ország széléig, ha kívánná...

— Nem, ilyen nagyot én nem kívánok, — felelt szemérmesen, bátorlalanul. — Félnék, hogy baja esik, pedig én akkor nagyon boldogtalan lennék.

— Hát igazán szeret, Esztike?

— Még kérdezi?

— Enyém lenne egész életre is, mondja?

Éppen válaszolni akart és azt akarta mondani, hogy: igen, ha a mama is beleegyezik, — de ebben a pillanatban felébredt. Világos volt már s a napfény mosolyogva játszott az ablakfüggönyön.

Esztike nem árulta el az álmát senkinek, még az anyjának sem. Pedig ez nagy szó! Am, azért gyakran gondolt rá és mindig azon töprenett, vajjon jelent-e valamit?

Nem kellett soká tünödni, mert ebéd előtt, azalatt, míg asztalt terített, ilyen kérdést intézett hozzá a mama:

— Daradyné átüzent: ha megengedjük, a rokonuk meglátogat délután. Mit szólsz hozzá?

A leányka zavartan, akadozva felelt és látszott rajta, hogy drukkol, hátha az anyja nemet talál mondani,

— Azt hiszem... illenék fogadni...

— Ugy? Jó!

— Oh, ha lenne valami abból az álomból! — sóhajtott a leány.

A tanár ur csakugyan megjelent délután és már jól benne voltak az estében, mégsem készülődött hazafelé. De válljuk meg őszintén, Esztike sem bánta, ha mindjárt nem is tetszett a mamának. A vizitelés mind gyakoribb és hovatovább gyanusabb lett. És történt egy estefelé, hogy a tündérség játéka komoly valósággá vált és azt a kérdést, melyre Esztike álmában éppen válaszolni akart — megismételte az ifju.

Most nem állott utjában semmi, hogy ki ne mondja, mit a szíve diktált — csupán a mama véleményére utalt, mely az ő házukban megfélelbezhettelen ítélet. A szerelmes gavallér nem is késett, hogy megtudja sorsa fordulását. Merészen benyitott a ház asszonyához és egész félóráig maradt nála. Mi történt közöttük: nem lehetett tudni; de az az egy igaz, hogy az ifju ur, mikor hazament, otthon füttyült is, dalolt is egyszerre...

Nem valószínű, hogy bánatában tette volna.

Másnap a varró nő próbára vitte az Esztike ruháját. Nézték innen is, tul is, amint ilyenkor szokás, hogy nincs-e hiba benne. Amint a mama vizsgálta, simogatta a szeknyát, megszólalt:

— Mondd csak, Esztikém, nem rövid neked ez a ruha?

— Bizony az, mamám.

— Hát tudja mit, — fordult a varró nőhöz, — engedjen le belőle három ujjat. Jó három ujjat — érti!

A kormányválság.

A függetlenségi párt értekezletének előkészítése.

Budapest, június 14.

A függetlenségi párt pénteki értekezletének előkészítése foglalkoztatja most a politikai világot. Ennek az értekezletnek lefolyása, a Kossuth Ferenc által előterjesztendő határozati javaslat és manifesztum-tervezet szövege és elfogadásának módja természetesen döntő befolyással lesz a válság további folyamára. Kossuth Ferenc, aki maga készíti a határozati javaslatnak és a manifesztumnak szövegét, ma délelőtt Wekerle Sándor miniszterelnököt, gróf Andrássy Gyula és gróf Apponyi Albert minisztereket fogadta és csaknem két óra hosszat tanácskozott velük. Az értekezleten bizonyára szóba került a függetlenségi párt várható magatartása és Kossuth valószínűleg megismerette minisztertársairal tervezetét, amelyet alaposan meg is vitattak. A kormány hatvanhetes tagjai ugyanis nagy súlyt fektetnek arra, hogy a függetlenségi párt manifesztációja ne legyen rájuk nézve sérelmes és Kossuth Ferenc ilyen irányú kívánságának bizonyára eleget is tett. A miniszterekkel folytatott tanácskozást a függetlenségi párt elnökségének értekezlete követte, amelyen Kossuth Ferenc elnöklete alatt a párt alelnökei vitatták meg a tervezetet, amely szerdán kerül a függetlenségi párt intéző-bizottsága elé. Az intéző-bizottság ülése után, amikor már meg lesz állapítva a végleges szöveg, Wekerle Sándor miniszterelnök Bécsbe utazik, hogy külön kihallgatáson jelentést tegyen a királynak a válság mostani állapotáról. Ebben a jelentésben igen lényeges lesz a függetlenségi párt magatartásáról szóló rész, a határozati javaslat és a manifesztum-tervezet ismertetésével, mert ha ez a hatvanhetes minisztereket nem elégti ki, Wekerle újra kérni fogja a kormánynak azonnali felmentését, utalva arra, hogy a függetlenségi párt nyilvánosan dokumentálja a koalíció felbontását. A függetlenségi párt a miniszterelnök audienciája után, pénteken, tartja értekezletét, amely valószínűleg szigorúan megállapított program szerint fog lefolyni, hogy a manifesztum annál ünnepélyesebb legyen.

A király nyári üdülésének éppen a magyar válságra való utalással történt elhalasztása azt a reményt kelti, hogy a király sietetni kívánja a kibontakozás megtalálását. A „N. Fr. Pr.“ már arról is tud hírt adni, hogy a király ebből a célból két hétre Budapestre is jön, ezt a hírt azonban mindenhol nagyon valószínűtlennek tartják. Ha a király most nem is érkezik a magyar fővárosba, ischli utazásának elhalasztása is megnyugtathatja azokat, akik aggódva látták, hogy félmegoldással elhúzódhatik a válságos helyzet még hónapokig. Ezt elkerülni a legsürgősebb feladata most minden magyar politikusnak.

A király Budapestre jön?

A politikai világban ma a bécsi „N. Fr. Pr.“ egy éppen nem megbízható híre alapján azt beszélték, hogy a király e hónap végén Budapestre jön és két hétig marad itt. A „N. Fr. Pr.“ ugyanis ezeket jelenti mai estilapjában: Udvari körökben az a hír van elterjedve, hogy a király e hó huszonötödikén Budapestre utazik. A király, hir szerint, június tizedikéig marad Budapesten és ezen a napon onnan egyenesen utazik Ischlbé. Az eddigi intézkedések szerint a király elutazása Ischlbé e hó 28-ára volt kitűzve és így, ha a király budapesti utazásának híre megerősítést nyerne, ez azt jelentené, hogy a magyar válság ügyében fontos döntések vannak tervbe véve, hogy a király-

nak az a szándéka, hogy a magyar válságot még ischli tartózkodásának a megkezdése előtt döntés elé vigye. A király budapesti tartózkodásának ez esetben az volna a célja, hogy a magyar politikussal a döntésig minden esetre érintkezésbe maradjon.

Ezt a hírt azonban sehol sem erősítik meg. Ellenkezőleg, sem Bécsben, sem pedig Budapesten, azokon a helyeken, ahol értesüléssel kellene bírni erről, mit sem tudnak a királynak Budapestre való utazásáról, sőt egyenesen valószínűtlennek tartják. Mindössze annyit erősít meg egy bécsi jelentés, hogy egyes bécsi körökben tényleg beszéltek a királynak erről a budapesti utazásáról, de hitelessége e hírek egyelőre nincsen és rendszeren jól értesült helyen azt mondják, hogy nincs tudomásuk ily utazási tervről.

A miniszterek tanácskozása.

A kereskedelmi minisztériumban ma délelőtt igen fontos tanácskozás volt. Előbb Wekerle Sándor miniszterelnök kereste föl Kossuth Ferencet, majd gróf Andrássy Gyula és gróf Apponyi Albert miniszterek is megjelentek nála. Az értekezleten, amelyről félhivatalosan azt jelentik, hogy a politikai helyzettel összefüggő kérdések részletes megbeszélésével foglalkozott, nyilvánvalóan szó esett arról a határozati javaslatról és manifesztum-tervezetről, amelyet Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a függetlenségi párt pénteki értekezletére kíván terjeszteni.

Wekerle Sándor miniszterelnök alkalmasint szerdán utazik Bécsbe, hogy a királynak jelentést tegyen a helyzetről.

Szerdán tartja meg az intéző-bizottság azt az ülést, amelyen Kossuth Ferenc bemutatja tervezetét és ezzel foglalkozott az az alelnöki értekezlet is, amelyet ma déli egy óraker tartottak a kereskedelmi minisztériumban Kossuth Ferenc elnöklete alatt. Az értekezleten jelen volt gróf Apponyi Albert is és gróf Batthyány Tivadaron és Barabáson kívül, akik vidéken tartózkodnak, részt vett a pártnak valamennyi alelnöke. Az értekezlet két óraker ért véget.

A trónörökös és Tisza István.

A prágai „Bohémia“ értesülése szerint gróf Czernin Ottokár winori erdségeiben Prága mellett nagy vadászatok lesznek, amelyekre Ferenc Ferdinánd trónörökösön kívül Károly Ferencz József főherceg is megígérte jövetelét s a vadászvendégek között lesz gróf Tisza István is. Az idézett lap szerint ennek a vadászatnak politikai háttere van és valószínűleg a magyar válság megoldásáról is szó fog esni a trónörökös és a volt magyar miniszterelnök között. Ez a hír a legnagyobb mértékben valószínűtlen s érte a felelősség az idézett cseh lapot terheli.

A nemzetiségiek lázítása.

A „Slovenski Tiszdenik“, Hodzsa Milán képviselő lapja, múlt vasárnapi számában vezércikket közölt, amelyben a nemzetiségi pártnak a mostani válsággal szemben elfoglalt álláspontját körvonalazta. Elmondja, hogy a párt a válság állandó megszüntetését csupán az általános, egyenlő, titkos és községenként való választójog megoldásától reményli s csupán addig tarthat a párt megnyugtató politikai irányba, míg ezen választójog kivívásában reménykedhetik. A párt ugyanis az egységes és megoszthatatlan magyar állam alapján áll, törvényes politikát követ. De mi történik akkor, ha kitiünk, hogy ez a reform nem fog végbemenni? Ekkor — folytatja a lap — ezt a tót nép a párt politikai sikertelenségének fogja tulajdonítani s más nemzetiségi pártot küldve a parlamentbe, a választójogi reform nélkül és radikálisabb politikával igyekszik magán segíteni. És az sem lenne esodálható, ha a nép — kiábrándultában — még áthágna a törvény korlátait s nem törvényes politika következne. Akkor keveselni fogják az 1868-iki nemzetiségi törvényt és rálépnek az 1861-iki memorandum politikai alapjára s követelni fogják az autonómiával ellátott, külön tót, román és szerb kerületeket. A cikk azzal a fenye-

getéssel záródik, hogy vagy megszűn az igazi választói jog, vagy el fog következni Magyarország federációja.

Az alkotmánypártkörből.

Az országgyűlési alkotmánypártkörben ma is élénk volt az élet. Fent voltak a körben gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, gróf Hadik János és Sztterényi József államtitkárok és Nagy Ferenc, a párt alelnöke is. Az egybegyűlt párttagok a politikai helyzetről folytattak eszmecsere-

Budapest, június 14.

A költségvetés előkészítése. Wekerle Sándor pénzügyminiszter körrendeletet intézett a pénzügyi tárczához tartozó ügyosztályokhoz és külső hatóságokhoz, hogy az 1910. évi állami költségvetés előirányzatát haladéktalanul készítsék el és július hó 10-éig terjesztsék fel hozzá; kimondotta egyúttal, hogy az előirányzat összeállításánál az 1909. évi állami költségvetésben engedélyezett összegeket kell alapul venni, az okvetlenül szükséges eltéréseket pedig részletesen indokolni kell.

A körrendelet fontosabb utasításai, a „Budapesti Tudósító“ értesülése szerint, a következők: A városoknak és községeknek a lakáspénzek szempontjából új osztályokba való besorozása végrehajtandó, az előirányzatban a személyi járandóságok részletezésénél a tényleg élvezett lakpénzeket kell felvenni. A pénzügyi tisztviselők létszámviszonyainak rendezését a pénzügyminiszter az 1909. évi költségvetéssel általánosságban befejezettek tekinteti, ennél fogva a létszámrendezés az előirányzatban csak azoknál a tisztviselői csoportoknál vehető fel, melyeknél a tervbe vett létszámrendezést az 1909. évi költségvetésben teljes mértékben nem hajtották végre. Állások szaporítását az egész vonalon kerülni kell, ha azonban az egyes szolgálati ágaknál föltétlenül szükséges volna a létszám növelése, az új állások csak a XI. vagy X. fizetési osztályba, ezeknél is a legalsó fokozatokban vehető fel. Általában a takarékoság elveit a legszigorúbban szem előtt kell tartani, sőt megfontolás tárgyává kell tenni azt is, hogy egyes eddigi szükségletek nem volnának-e teljesen törölhetőek, esetleg apaszthatók.

Szappanos István beszámolója. Szappanos István országgyűlési képviselő, a balpárt elnöke, vasárnap tartotta beszámolóját Keoskeméten, a Deák-téren, ahol ebből az alkalomból mintegy háromezer ember jelent meg. A balpárt tagjai közül megjelentek Babocsay, Csépan, Uray, Boróky, Molnár Jenő és Nagy György képviselők. Szappanos István ismertette azokat az okokat, melyek a balpárt tagjait az anyapártból való kilépésre késztették:

— Ma, amikor beszámolómat tartom, — mondta — fájó szívvel gondolok arra a pártra, melyben én is küzdöttem. Hatvan évig szolgáltam törhetlen hűséggel ezt a pártot, melyre ma rá kell sütnöm az árulás bélyegét. Ismét az Alföld szívéből, Keoskemét városából hangoztak el az első tiltakozó szó ez ellen a merénylet ellen. Talpra kell állítani az országot, hogy az önálló bank 1911-re okvetlenül felállíttassék. Felhívom az egész ország magyar népét, hogy ebben a küzdelemben velünk harezoljon és az önálló magyar bankot diadalra vigye. Mi tovább fogunk harezolni megalkuvást nem tűrő kitartással és mindent el fogunk követni, hogy az országgyűlés összehívassék, hogy ott dűlőre vigyük az önálló bank ügyét. Szappanos beszédét a keoskeméti választók lelkesedéssel fogadták. Uray és Babocsay képviselők beszéltek ezután a néphez, mire Nagy György szólt és azt mondta, hogy aki a nemzet ügyének küzdelemben fegyvert köt, az beestelen áruló. A császár nem teszi le a fegyvert a nemzet elnyomásában. Nincsen szükség olyan pártra, mely gyávnán megadja magát. A császárnak folyton hizeleg, a népek pedig hazudik. Ezután még Boróky Árpád és Molnár Jenő képviselők beszéltek. Boróky hevesen támadta a kormánypártot, míg Molnár Jenő az általános, egyenlő és titkos választó jog mellett tört lándzsát. Végül a népgyűlés egyhangulag nagy lelkesedéssel határozati javaslatot fogadott el, amelyben egyhangú lelkesedéssel és bizalommal üdvözli Szappanos István országgyűlési képviselőjét és az igaz kurucokat, a függetlenségi balpárt tagjait, megbotránkozva eliteli a kormánypárti 48-asok fegyverletételét és a balpárttal együtt követeli, hogy az önálló magyar nemzeti bank 1911. január hó 1-ére föltétlenül felállíttassék. Déli egy óraker a Beretvás-szállóban 300 terítékes banket volt, melyen számos felkűszöntőben ünnepelték a város szeretett képviselőjét. Este a keoskeméti felső iskolai ifjuság fáklyámenetet rendezett Szappanos István tiszteletére.

Glosszák.

A király Budapestre jön a válságot bonyolítani. Azt hiszem, hogy bonyolítani fogja, mert ha oldozgatni akarná a csomót, már megoldhatta volna Bécsben.

De kár is lenne ebben az országban rendet és nyugalmat csinálni, mert ha egyszer ez az ország véletlenül nyugalomhoz jut, hát abban bizonyosan belepusztul.

Ez a furesa gondolat ma délelőtt a Dunán jutott az eszembe, mikor kis propeller fedélzetéről végigbámultam a két part palota-sorait. Ánkéntelenül röppent a sóhaj az ajkaimra:

— Micsoda hatalmas élet! Milyen nagy-szerű fejlődés!

Igen! El ez az ország, él ez a nemzet, amely ilyen ragyogó csodát tud teremteni.

Ahogy ott usztunk a fojlam közepén, a szemem abban a pompázó teljességben egyszerre látni kezdte a tizenöt-husz év előtti kezdéseket. A pusztaságot a mai ragyogás helyén; a szemétdombok fölött kirajzolt utca-álmokat, amelyekben tegnap nem hitt senki, s amelyek ma ragyogón, monumentálisan, tömören, gránit valóságban valóra váltak.

Mit sirtok?! Mit félték?! Ki tud és ki merhet ennek az életnek gátat vetni?

— Hát jelent az valamit, ha egy miniszter elmegy?

— Majd jön egy másik!

— És jelent az valamit, hogy minket valahol nem szeretnek? Se ezt a földet, se ezt a népet... Mit jelent az?

— Semmit.

Azok a palotasorok a szeretetlenségben, a mostohaságban nőttek... És olyan szépek, mint a mostoha gyermekek...

Henrik, porosz herceg nem ötletes ember, vagy pedig nem igazán szereti a nőket, és csak póz volt az, amit felköszöntőjében a magyar nőkről mondott.

Mert kérem szépen!

Ez a nagy ur keresztlászduldozó Magyarország legeszményibb szépségű vidékén, a tekintete végigsiklott Magyarország legeszményibb szépségű hölgyeinek arczán, paizsra emelve, spontán ünneplésben kedvence volt egy napig Magyarország szívének, látta népének erejét, munkájának derékát, érezte szíve melegét, és ez a dédelgetett magyur, akárcsak ittjártában a perzsa földistene, éppen csak az asszonyok miatt esett extázisba.

Már most, ha igaz ez az elragadtatás, akkor Henrik herceg ó-autósága nem ötletes ember.

Miért nem az?

Mert, ha igazán tetszettek neki a magyar asszonyok, akkor ipart, kereskedelmet, embereket, vidéket, Gelléri Mórt, kulturát agyba-főbe kellett volna dicsérnie, hogy valami tisztességes, komoly tanulmányi kifogása legyen az inkognitó visszatérésre. Direkt asszony-tanulmányra csak nem jöhet ide vissza? Vagy igen?

Egyébként pedig én azt hiszem, hogy ő fensége pózolt.

Mert az ember nem szokott ilyen sipal-dobbal... madarat fogni. Ha tudniillik, csakugyan tud madarat fogni... Mert hiszen Kielben a hátához verhetik a sipot is, meg a dobot is.

Az automobilistákról jut eszembe még valami a politikából.

Most itt voltak nálunk ezek az idegenek. Jól megvendégeltük őket, megmutogattuk nekik mindenünket, sőt egész hivatalos közigazgatási apparátusunkat is megmutogattuk, hogy a mulatságukat menő zavartalanabbá tegyük. Hivatalos, nagy urak forgolódtak körülöttük; főbírák, főispánok, polgármesterek, tán még magas közjogi személyiségek is, hogy hadd lássák azok a németek, hogy mink külön ország vagyunk, nem osztrák kolónia.

Nem tudom Bécsben hogy lesz az auto-

mobiliták ünneplése, de kétlem, hogy ilyen hivatalos apparátussal és az lesz a helyénvaló. Mert így csak az indiai rajah fogadja a tigrisvadászatra járó angol főurat, akinek ajánló levele van az angol királytól.

De ez a példa még nem is egészen találó. Jobb az itthoni. Nálunk idehaza, hogy ha kaputos embernek faluhelyen akad sorja, paphoz, jegyzőhöz, tanítóhoz száll, szóval a falu első emberéhez. Aztán, ha mulatságra vágyik, — mondjuk egy kis eserkészésre, — hát hajónak akár a fél falut mozgósítják neki hivatalból.

Hát így vagyunk mi minden vendéglátással. Nálunk akárki íja-fija egyenesen a „Nemzet”-hez szállhat, mihelyst kívülről jön és bécsi ismerősei vannak; — a mulatságaihoz pedig kirendeljük számára magát a nemzetet.

Aztán azt hisszük, hogy ebből meglátsszik, hogy külön ország vagyunk. Pedig ebből csak az látszik meg, hogy ázsiai osztrák birtok vagyunk.

Az aktuális politikában pedig készül a memorandum, amely a király elébe kerül.

Nagy kulisszatitkok usznak a levegőben és sokan azt hiszik, hogy régi, nagy idők vannak megújulóban, amikor egy igen nagy ember tartotta Magyarországot ütőerén a kezét.

Lehet, hogy így is van. Ez azonban nem egészen bizonyos. Bizonyos ellenben az, hogy a konziliumon más orvosok is vannak és a diagnózist nem mindig a háziorvos véleménye szerint állapítják meg. Pedig néha igazán a háziorvos tudná legjobban, hogy micsoda orvosság kéne....

(—vay.)

KÜLFÖLD.

Az osztrák helyzet. Báró Bienenstern tegnapi kihallgatása alkalmával, amelyen a miniszterelnök átvajutotta Zaeisek cseh miniszter lemondását, a Sustersic-féle sürgős indítvány felett való szavazás miatt, a király — mint félhivatalosan jelentik — meglegedésének adott kifejezést a kormány magatartása felett és elismeréssel szölt a kormány ama tagjairól, akik annak a kabinetnek a politikáját, amelynek tagjai, nehéz körülmények közt mint képviselők is támogatták szavazatukkal. Már csak ezen oknál fogva sem láthat a király abban, ami történt, semmi olyan tény, amelyből a kormány valamely tagjára az a konzekvencia hárulna, hogy állásáról lemondjon. Zaeisek lemondási kérvénye ezzel, úgy látszik, el van intézve.

Ismét felmerült a híre, hogy báró Burián István közös pénzügyminiszter már a napokban lemond. A „Neue Freie Presse” a részben beavatott helyről a következő felvilágosítást kapta: A közös pénzügyminiszternek a múlt hónap 16-án történt audienciája óta változás a diszpozíciókban nem állott be. A kérdéses kihallgatás után nyilvánvalóvá lett, hogy a delegációk összeüléseig a közös pénzügyminisztérium vezetésében nem lehet szó változásról. Így áll a helyzet ma is.

A képviselőház a mai ülése elején a földművelésügyi miniszter válaszolt Kirchmayer, Riese és Nagele képviselők interpellációira és azután áttérnek a napirendre, a pénzügyi-tervezet első olvasására.

A pénzügyi tervezet vitája este 11 óráig tartott, amikor az ülést berkesztették és folytatását holnapra halasztották. A pártelnökök konferenciáján elhatározták, hogy holnap délután megkezdik a költségvetés tárgyalását. Egyben megegyezték azon modalitások tekintetében, hogyan lehet a költségvetést a június 25-ig rendelkezésre álló időn belül elintézni.

Lipót király beszéde. Lipót belga király, aki a gyarmati ünnepek alkalmából ma ismét Antwerpenben tartózkodik, beszédet mondott, amelyben szerencsésnek mondotta magát, hogy Kongót a belga királyságnak adhatta, hangsúlyozta továbbá a kereskedelmi flotta szükségességét Belgium szempontjából s rámutatott a távol keleti országokra, különösen Kínára, amely a nyitott ajtó

politikája következtében a kereskedelmi műveletek kedvező talajává lett. Bankokat és hitelintézeteket fognak alapítani és ezeknek kihasználására átengedik Kongónak eddig lakatlan területeit.

A császártalálkozás. Vilmos császár holnap reggel utazik el Neufahrwasserből, ahol holnap este a „Hohenzollern”-yacht-ra megy. A császár hajója június 17-én délután találkozik az orosz császár flottillájával. Vilmos császár visszajövet egyenesen Hamburgba megy.

Kilenczvenkét londoni független munkásszövetség nagygyűlésen határozatot fogadtak el, mely szerint az orosz cárnak az angol királynál teendő látogatása alkalmával nagy tüntetést rendeznek. Fölszóltatták a pártbizottságot, hogy tegye meg az előkészületeket. A „Standard”-yacht a csári párral tegnap Pétervárra érkezett.

Sándor király emléke. A király elnöklése alatt tegnap minisztertanács volt, amelyen a belügyminiszter közölte, hogy Sándor király meggyilkolásának hatodik évfordulója alkalmából Péter király garmadában kapta a névtelen leveleket s ezekben megfenyegetik az egész dinasztia elpusztításával, hogy ha nem rázza le nyakáról az összeesküvőket. Péter király megerősítette a belügyminiszternek ezt az előadását. Egyes levelekben arról panaszkodnak, hogy hat év óta az országban még rosszabb, sőt türhetetlen lett a helyzet. Ezek a levelek mély benyomást tettek a királyra, de az összeesküvőkre is. Két levélben ez volt az aláírás: A nisi és zaiceari helyőrségek tisztjei. A minisztertanács utasította a hadügyminisztert, hogy rendeljen el szigorú vizsgálatot a kérdéses tiszték kinyomozására.

György herceg is leveleket kapott Sándor király halálának évfordulóján s ebben a levélben arra kéri őt, figyelmeztesse atyját, hogy ütött a dinasztia utolsó órája, ha a király nem szakít az összeesküvőkkel. Ezen a levélen ez volt az aláírás: A piroti és vronjai helyőrségek tisztjei. György herceg a leveleket megküldte atyjának és a következő sorokat írta hozzá: E levelet a te tisztikarod tagjai írták. Megküldöm neked azzal a kéréssel, hogy a dinasztia érdekében vess véget a tartthatatlan korrupciónak. Fogalmad sincs róla, hogy milyen nagy az elégtelenség a nép körében. Ha tovább is megmaradsz a mostani uton, akkor a mi napjaink meg vannak számlálva.

A törökországi események. Vilmos császár tegnap fogadta Schön államtitkár jelenlétében a szultán trónraléptét notifikáló török bizottságot, mely az audiencia után vendége volt a császári párnak.

A Berlinben időző Nuradighian török kereskedelmi miniszter megerősítette egy újságíró előtt azt a hírt, hogy báró von der Goltz már megkapta kinevezését a török hadsereg újjászervezőjévé. Ez a kinevezést a berlini török nagykövet ezélett nyolcz nappal adta át neki, miután a török kormány négy héttel ezélett az egész török hadsereg kérésére elhatározta, hogy ezt a nagyevü tábornokot bizza meg a hadsereg újjászervezésével. Von der Goltz tábornok, így folytatta a török miniszter, ezt a kinevezést a mi nagy örömmünkre elfogadta s azt hisszük, hogy már a legközelebbi napokban el fog utazni Törökországba. Vele együtt több német tiszt is odautazik, akiket az egyes hadtesteknél mint instruktorokat fogunk alkalmazni. Ezenkívül számos török tiszt a német hadseregben fog szolgálni. Báró von der Goltz egyelőre porosz tábornok marad és évenként csak négy-öt hónapot fog nálunk tölteni, de reméljük, hogy sikerülni fog őt később véglegesen hadseregünk kötelékébe beilleszteni.

Sefket tüzérségi hadosztályparancsnokot bagdadi válivá és Pertef basa hadosztályparancsnokot, Mahmud Sefket basa tábornagy vezérkari főnököt a bagdadi 6. hadtest parancsnokává nevezték ki.

A haditörvényszék a Konstantinápolyban megjelenő görög Neologusz nevű lapot és az Ittidal nevű adanaí török lapot lázító közlemények terjesztése miatt felfüggesztette.

A török lapok közlik: Musik adanaí örmény metropolita ellen kiadott körözolelet és elfogadási parancsot közölnek. Nevezettet azzal gyanúsítják, hogy az utolsó eseményekben résztvett. Musik jelenleg Kairóban van.

Amint a török lapok jelentik, *Szarafovnak*, mint konstantinápolyi bolgár követnek megbízólevelét jóváhagyták.

A Konstantinápolyba küldött öt vezető férfi és 8 tartalékoson kívül 18-an, kik egy keresztényt kivéve, mind mohamedánok, mind külföldre menekültek, részint elrejtöztek. Dolviából is elmenekült számos mohamedán. Az albán csapatok tiltakozó táviratai következtében a további katonai akciót egyelőre felfüggesztették. Valonában és a szomszédos vidékeken ez idő szerinti nyugalom uralkodik, amihez hozzájárul az a hír is, hogy katonai vizsgálóbizottságot küldöttek ki, továbbá, hogy katonai expedíció indul Középalföldébe.

Fallières elnök ma fogadta a szultán trónra léptét notifikáló bizottságot. A negyedórát tartó audiencián jelen volt Pichon külügyminiszter is, aki már korábban fogadta a küldöttséget.

A porta és a keleti vasut-társaság közti tárgyalások annyira előrehaladtak, hogy az egyezmény szövegét ma már egyeztettek. Valószínű, hogy holnap már alá is írják.

Heves küzdelem után sikerült Dsavid pasának az ellentálló albánokat Malissia mellett szétszórni. A csapatok a küzdelem után Sizma felé vonultak tovább.

Ismét számos utásztisztet rendeltek Elirusba, hogy a fontosabb pontokon emelkedő erődítményi munkálatokat vezessék, a sietességek.

Összeesküvés a venezuelai elnök ellen. Az Egyesült-Államok titkosrendőrsége messze szétágazó összeesküvésnek jött a nyomára, amely Venezuelának jelenlegi kormányza ellen irányul. A mozgalom vezéreinek célja az, hogy *Gomez*-t, a jelenlegi elnököt megbuktassák, és a volt elnököt, *Castro*-t, visszahelyezzék hivatalába. A titkosrendőrség főnöke értesítette az összeesküvés felfedezéséről a nevezetesebb politikai detektíveket. Venezuelának washingtoni diplomáciai képviselője elmondta, hogy röviddel ezelőtt 31.000 darab Mauser-fegyvert szállítottak az összeesküvésnek Belgiumból. A küldeményt St.-Louisba címezték, de gőzcsón Venezuelába kellett volna továbbítani. *Gomez* elnököt értesítették az öt környező veszedelemlről és ezért az összes kikötőket szoros őrizet alá vétele.

A német pénzügyi reform. A birodalmi gyűlés elé ma terjesztett s a birodalmi pénzügyi reformra vonatkozó törvényjavaslatok az örökösödési adóra, valamint a birodalmi bélyeg és illeték adóra vonatkoznak. A „Nordd. Allg. Ztg.” jelentése szerint a szénkiviteli váma, valamint a malmok őrleési forgalmának megadóztatására vonatkozó javaslatok elfogadhatlanok.

Választások Triestben. A mai tartománygyűlési illetőleg községi választásoknál egy jelölt sem kapott abszolút többséget. Mind a 15 mandátumra pótválasztást tüznek ki.

Diplomáciai affér. O'Beirna pétervári angol nagykövetségi tanácsos egy beszélgetés alkalmával becsmélte a német politikát. Gróf *Moy* bajor követ, aki jelen volt, elmondta a dolgot gróf Pourtales német nagykövetnek, aki hivatalos jelentést küldött az esetről Berlinbe. A német birodalmi külügyi kormány hivatalos uton felszólalt emiatt Londonban és az eredmény az volt, hogy Pétervárról visszahívták a nagykövetségi tanácsost s egyelőre *Edvard* király környezetében kapott befolyékos állást és már most rebesgetik, hogy nemskára vissza fog térni a pétervári nagykövetségre.

Leleplezés a casablancái ügyben. A „Tempe” legutóbbi számában azt írta, hogy a casablancái incidens idejében el volt határozva, hogy öt angol hadosztály háboru esetén segíteni fogja a francia hadsereget. Ebben az ügyben interpellációt fognak intézni az angol kormányhoz.

A дума elnöke a czárnál. *Chomjakow* думаelnök tegnap Carszkoje-Selóban volt kihallgatáson, amely másfél óráig tartott. Az elnök megtagadott minden közelebbi felvilágosítást és audiencia részlete felől, csak annyit árult el, hogy a czárnak beható jelentést tett a дума eddigi munkájáról és a még elintézetlen törvényhozási teendőkről, amelyek őszszel fogják foglalkoztatni a dumát. Az olgobristák nagyon meg vannak elégedve a kihallgatás eredményével, mert a czár kegyes volt: *Chomjakov* irányában s az oktoberista párt megegyezését a hírszételést, hogy a дума elnökének állása és vele együtt a harmadik дума létele is megrendült. Ezzel szemben a szélső jobboldal azt hirdeti, hogy a

duma feloszlata az Eulogius-Heyendorff-est miatt küszöbön áll.

Német-francia közeledés. A Berliner Tageblatt értesülése szerint október havában nagy francia mükiállítás lesz a német birodalmi gyűlés palotájában, amelyet a német-francia közeledésre alakított bizottság rendez. Gróf *Stolbert*, a birodalmi gyűlés elnöke, már értesítette a bizottságot, hogy a palotát átengedi a kiállítás céljaira.

A krétai kérdés. A hajóraj elindulása halasztást szenvedett, hír szerint azért, mert a szultán előbb szemlét tart. A porta ezáfolja azt a hírt, hogy a krétai ügyben memorandumot készít. A hír alapja az, hogy ez ügyben a nagykövek hű utasítást kaptak. Hír szerint angol részről Törökországnak a csapatok visszavonására vonatkozó lépéseire azt válaszolták, hogy az egyelőre nem történik meg. Diplomáciai körök nézete szerint a visszavonást elhatározták, mert remélik, hogy a provizórium a háboru veszedelmét elhárítja és a kérdést később jobban lehet megoldani. Különböző jelenségekből arra lehet következtetni, hogy az egész ügyet az új-törökök vetették föl.

Nuradinhian török kereskedelmi miniszter, ki azzal a speciális misszióval érkezett Berlinbe, amely Vilmos császárnak V. Mehemed szultán trónralépését tudomására hozza, a „Berliner Tageblatt” egyik munkatársának a krétai kérdéssel a következőket mondta:

— Törökországnak föltétlenül ragaszkodnia kell ahoz a jogához, hogy Kréta Törökországé maradjon. A sziget meg fogja tartani autonómiáját s minden tekintetben respektálni akarjuk a sziget lakosságának érzelmeit, de nem fogjuk tűrni, hogy a szigetet elvegyék tőlünk és semmi esetre sem fogunk aláírni olyan egyezséget, amelylyel Krétát kiadjuk kezünkből, hanem birtokunk megoltalmazására még a háborútól sem rettegünk vissza. A krétaiaknak semmi okuk sincs arra, hogy az új török kormányral ne legyenek megelégedve és reméljük, hogy nem fognak oly követelésekkel előállni, amelyek mi nem teljesíthetnénk. Görögországnak ezébe kell jutnia, hogy még nem oly nagyon régen háboru tört ki a krétai kérdés miatt és hogy ebben a háboruban is meg tudtuk védelmezni jogainkat.

Izmail Haki képviselő a „Tanin”-ban megvitatta a Krétára vonatkozó interpellációt és azon reményének ad kifejezést, hogy a kamara a kormányt egyhangulag támogatni fogja. Miután egyes idegenek remélik, hogy az interpelláció alkalmából a kormánynak terveiről tudomást fognak szerezni és hogy azután ehhez tartják magukat, kijelenti *Izmail Haki*, hogy világos nyilatkozatok nem fognak történni. Az interpellációnak megszavazása által a kamara tulajdonképen meg akarta mutatni, hogy a kormánynak minden támogatást kész megadni. A külügyminiszter ezt méltányolni fogja és bizonyára trös szavakkal kijelenti, hogy semmiféle intézkedéstől nem fognak visszariadni, hogy az állam szuverenitását biztosítsák. A „Szabah” megegyezéskor a „Vossische Zeitung” jelentését, hogy a porta a krétai kérdés következtében elhatározta, hogy a Törökországban élő görögöknek a katonai szolgálatba való, kiltásba helyezett fölvetélet el fogja halasztani.

A „Vossische Zeitung”-nak jelentik Athénból, hogy a krétai kérdés miatt igen nagy bonyodalomra van kilátás, noha a háborus hangulat lecsillapodott. Cancából táviratozzák, hogy oda megérkezett az első szállítmány Manlicher-puska a krétai katonaság számára. Ez a szállítmány ötezer fegyvert tartalmaz és nemskára több is fog jönni.

Forrongás Perzsiában. Tebriszből jelentik 11-iki kelettel, hogy a török konzulnak a csendőrséggel való vizsgálja következtében összeütközés történt a csendőrség és a török katonaság közt, amelyek során 12 csendőr, a csapatok részéről pedig hété ember elesett, hét pedig megsebesült. Ezenkívül elfogtak 20 török katonát. A kormányzó *Urmiába* menekült. A Tebrisz mellett lévő orosz táborban vérhas járvány tört ki, melynek máris több áldozata van.

Nikita ellen. Montenegróban mindenféle tömeges letartóztatások történtek. Nagy feltűnést kelt, hogy elfogták *Vukinics* helyőrségi parancsnokot is, aki azzal izgatott, hogy *Nikita* fejedelemmel ugy kell eljárni, mint a hogy az ifjutörökök elbántak *Abdul Hamiddal*. A fejedelem ellen tervezett összeesküvés huszonhét részeseit sikerült közrekeríteni.

Amerika és a kínai kölcsön. A külügyi hivatal a kínai kölcsönben való amerikai részesedés tárgyában hivatalos nyilatkozatot tesz közzé, kijelentve, hogy a viszonyokat nagy érdeklődéssel figyeli és bizalommal néz az amerikai pénzügyi csoport és a német-angol és francia pénzemberek ki-elégítő arrangementje elé. A nyilatkozat kifejezést ad a meglepedésnek is afelett, hogy nagy amerikai pénzesoport alakult, amely Kinában tökebefektetésre alkalmas alapot keres. Hasonló vállalkozások az amerikai kereskedés és a nemzetközi viszonyok szempontjából velük járó közvetlen előnyök miatt bátorító hatást gyakorolnak. Kedvező körülmény az is, hogy a tárgyalások befejezése előtt az amerikai szindikátus megalakítása utján lehetőségessé vált, hogy Amerika részesedjék 1904. évi ígérete értelmében a kereskedelmi kölcsönben.

Az orosz dumából. A birodalmi дума tegnap esti ülésén több apróbb hitelt szavazott meg katonai oktatási, telefonszolgálati és léghajózási célokra, és pedig 75.000 rubelt két kormányozható ballon beszerzésére és karbantartására, valamint 14 milliót a hadbizottság számára pótláskép. Megszavazta továbbá a дума az Amur- és tengerpartvidéken illetőséggel bíró tartalékosok 10. évfolyamának 1909. évből tartandó gyakorlatra behívásához, az újonnan alakított gépfegyverosztályok céljaira, a hadi készletek kiegészítésére és néhány hadiszert-raktár építésére. Elvetették azonban a nyugati határon tervezett katonai fontosságú országút építésére vonatkozó javaslatot, mert a hadügyminisztérium ezt nem eléggé indokolta.

Japánok Amerika ellen. Honolulu távirat szerint a rendőrség az ottani japán munkásszervezet irodájában okiratokat foglalt le, melyek az amerikai uralom ellen való összeesküvésnek vezettek nyomára.

Kétségtelenül bebizonyult, hogy Honoluluban az amerikai közigazgatás ellen a japánok merényletet forraltak, amelynek az volt a célja, hogy havai szigeten véget vessenek a fehér uralmának. A kormány idejekorán fölfedezte a tervet és a tizenhét főzinkos japánt letartóztatta. A bujtogatók rávettek 8000 munkást a czukorültetvényeken, hogy álljanak sztrájkba. Honoluluban egy japán lap szerkesztőségében irásos bizonyítékot találtak rá, hogy a japánok a forradalom tervét a legaprólékosabb részletekig kidolgozták.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Szatmár város törvényhatósága ma tárgyalta a közművelődési bizottság javaslatát a szatmári békekötés helyének emlékművel való megjelölésére. Egyhangulag kimondták, hogy a békekötés helyén álló házat, mely báró *Vécsey* Laszlo tulajdona, díszes emléktáblával jelöljék meg. Az ügyet a tanácshoz tették át, hogy a határozat végrehajtásáról gondoskodják. Az aradi vértanúk kivégzési helyének megváltására 250 koronát szavaztak meg.

Pestvármegye közgyűlése. Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye ma délelőtt tartotta meg évnegyedes közgyűlést *Gulner Gyula* főispán elnöklésével. Az elnöki megnyitó után *Agorasztó* főjegyző terjesztette elő az alispán évnegyedes jelentését. Az Amerikába való vándorlás ismét emelkedőben van. Tavaly az első félévben mindössze 95 utlevelet adott ki az alispán és ezek közül csupán kilenczet kivándorlás céljából. Ebben az évben 106 utlevelet engedélyezett az alispán, köztük ötvenet kivándorlás céljára. A közgyűlés a m. kir. honvéhadapródiskola alapítványi helyeire első helyen *Rajháthy Ferenc* és *Hangel Zsigmond*ot, második helyen *Olasz Aurélt* jelölte. *Agorasztó* főjegyző ismertette Zemplén- és Abaujtonnavármegyék átiratait a kormányzó-pártoknak nemzeti program alapján való egyesítése tárgyában. Az állandó választmány a következő határozati javaslatot terjesztette a közgyűlés elé: Zemplén- és Abaujtonna vármegyéknek átiratában kifejezett azon óhajához, hogy a törvényhozás részéről a már évek hosszú sora óta húzódo katonai kérdés a nemzeti érdekek kielégítésével megoldassák, az ország gazdasági és külügyi függetlensége biztosításáért, a közös intézményekben a magyar állami lét teljes paritás alapján kidomboríttassék és végül alkotmányunk megerősítését célzó újabb belügyi reformok keresztül vitessenek — a magunk részéről is hozzájárulunk és ámbár mi is meg vagyunk győződve arról, hogy a mai politikai viszonyok között éppen a fent elősorolt kérdések megoldása és ezzel az ország belső fejlődésének biztosítása érdekében a nemzet erőinek egyesítésére szükség van, — a felirati jog gyakorlását ez idő szerint idő-

szerűnek nem tartjuk, hanem ama románynak adunk kifejezést, hogy a kormányzó pártok meg fogják találni a módot arra, hogy a megoldásra váró kérdések az ország javára elintéztessenek. A közgyűlés a határozati javaslatot egyhangulag magáévá tette. Arad város átiratát az önálló nemzeti bank tárgyában a közgyűlés tudomásul vette. Több kisebb jelentőségű ügy elintézésével a gyűlés véget ért.

A Henrik herceg gépkocsiverseny

— A budapesti tartózkodás. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 14.

Elragadtatással és hálás köszönettel eltelve ma reggel elhagyták a fővárost a Henrik herceg gépkocsi-verseny résztvevői. Kétségtelennül a legszebb emlékeket viszik magukkal, mert a fogadtatás a fővárosban és a vidéken olyan lelkes volt, hogy a külföldi vendégek nem győzték magasztalni a meleg vendégszeretetet. József főherceggel az élén az egész magyar társadalom ünnepelte a vendégeket, akik közt ott volt a német császár öccse, *Henrik herceg* is. Ez a melegség ugyanolyan érzéssel találkozott a vendégek szívében és az a pohárköszöntő, amelylyel a porosz herceg Magyarországot és a magyar királyt éltette, bizonyossága volt a legnagyobb rokonszenvnek.

A szombati nap.

Szombat délután hat óráig robotgattak be a fővárosba a porosz és sáros gépkocsik. Az utolsók még el sem helyezkedtek a garázsban, az elsők már kifogástalan öltözékben járkáltak az utcán. *Henrik herceg* automobilra ült és kiment, hogy megtekintse a fővárosban tartózkodó monitorokat.

Pannonia-szálló előtt a Dunán horgonyoztak a „Temes” és a „Bodrog” monitorok fellebögözve teljes díszben. *Henrik herceg* a legénység díszsorfala között a hajóra szállt, ahol *Budig József* hajóparancsnok fogadta. Azután mind a két hajót megtekintette s a látogatás végén elismeréssel szólt a két monitor modern felszereléséről.

Este nyolcz órakor gróf *Andrássy Sándor*, a Magyar Automobil Club elnöke a Parkklubban ebédet adott *Henrik herceg* tiszteletére, amelyen résztvettek *József főherceg*, *Henrik királyi herceg*, *Vilmos szász-weimári herceg*, *Münster herceg*, *Isenburg herceg*, *Schönburg-Waldenburg herceg*, *Ratibor herceg*, *gróf Karátsonyi Jenő*, *gróf Andrássy Gyula*, *gróf Andrássy Géza*, *gróf Arnim*, *gróf Bánffy Miklós*, *dr. Orde*, *Usodon kapotány*, *Wolf őrnagy*, *Csermák százados*, *gróf Károlyi Imre*, *gróf Zichy Béla*, *gróf Pappenheim Szigfrid*, *gróf Bopp*, *gróf Sierstorpff*, *De la Croix*, *dr. Loewin-Stoelplin*, *Jekelfalussy Zoltán* a Park-klub igazgatója és *Roskoványi Dezso* százados, *József főherceg* szolgálattevő kamarása. Az asztalfőn *József főherceg* foglalt helyet, jobboldalt *Henrik herceggel*, baloldalt *Vilmos herceggel*, vele szemben ült a házigazda, *gróf Andrássy Sándor*, *Münster herceg* és *Isenburg herceg* között.

A gépkocsik kiállítása.

Vasárnap reggel nyílt meg a Tattersall nagy fődíj csarnokában a *Henrik herceg*-turán résztvevő gépkocsik kiállítása. Az automobilmek azon mód porosan, sárosan voltak kiállítva, amint tegnapelőtt délután megérkeztek. A verseny szabályai szerint ugyanis a beérkezés után a résztvevők kötelesek nyomban elhagyni a gépkocsit s ahhoz az indulás előtt, vagyis hétfő reggelig hozzá nem nyúlhattak. A kiállítást a nap folyamán nagyszámu közönség tekintette meg.

Henrik Herceg a Pannonia Evezős Egyletben.

Henrik herceg, miután vasárnap reggel *József főherceg* látogatását fogadta és vele együtt megtekintette a fővárost, meglátogatta a Pannonia evezős-clubot. A lobogókkal és sokszínű drapériával pazarul díszített uszóház előcsarnokában a klub elnöksége és választmánya fogadta a fenséges vendégeket, élén *gróf Andrássy Sándor* elnökkel, *dr. Molnár Béla* igazgatóval és *Molnár Viktor* államtitkárral. *Gróf Andrássy Sándor* üdvözlésére

Henrik herceg őszinte örömét fejezte ki, hogy itt tartózkodása során alkalma nyílt az európai hírű klub helyiségeinek megtekintésére.

A hercegi vendégek ezután beírták neveiket a klub vendégkönyvébe. *Henrik herceg*, akit *József főherceg* figyelmesen látta meg, *Korvin József* főhadnagy nagyszerű találmányára, a siklócsónakra, bemutattatta magának a főhadnagyot s kifejezte azt az óhaját, hogy a főhadnagy „Ricchet 22”-jén vigye el próbautra. *Korvin József* készségesen eleget tett a megtisztelő felszólításnak. A csónakban *Henrik herceg*, *József főherceg*, *Le Las* párisi gyáros és *Korvin főhadnagy* szálltak. A csónak a főhadnagy vezetésével elindult, megkerülte a *Margitszigetet*, lesiklott az összekötő vasúti hidhoz és hihetetlenül rövid idő alatt vissza is tért onnan. *Henrik herceg* a legnagyobb elismerés hangján szólt a motorcsónak kiválóságairól s több szakszerű kérdést intézett a feltalálóhoz. A herceg szerencsét kívánt *Korvin József*nek találmányához s meghívta Kiolbe, a jövő évben tartandó motorcsónak-versenyre.

Ezután elbucsuva, *József főherceggel* egyetemben, a klub tagjainak lelkes éljenzése közben elhagyták az uszóházat.

Dejeuner a Park-Clubban.

József főherceg vasárnap délben egy órakor a Park-Clubban *Henrik porosz herceg* tiszteletére dejeuner-t adott, amelyen résztvettek: *József főherceg*, *Henrik porosz herceg*, *Vilmos szász-weimári herceg*, *Solms herceg*, *Isenburg herceg*, *Schönburg-Waldenburg herceg*, *Ratibor herceg*, *gróf Sierstorpff*, *gróf Zichy Béla*, *gróf Münster*, *gróf Arnim-Blumberg*, *gróf Andrássy Sándor*, *gróf Pappenheim Szigfrid*, *gróf Arco*, *gróf Károlyi Imre*, *gróf Bopp*, *Jekelfalussy Zoltán* miniszteri tanácsos, *dr. Faith Valér*, *báró Hirsch Leó*, *Krisztinkovich Béla*, *De la Croix*, *dr. Delmár Tivadár*, *Umlauf lovag százados*, *Henrik herceg* szárnysegéde, *Szmercsányi István* főudvarmester, *Roskoványi százados*, szolgálattevő kamarás, *Rechl százados*, *Orde titkár*, *Csermák százados*, *dr. Stoelzing-Levin*, *Wolf őrnagy*, *báró Rieder-Paar*.

A fényes dejeuner végén a porosz herceg *gróf Andrássy Sándor* és *Jekelfalussy Zoltán*, a Park-Club igazgatója kalauzolása mellett megtekintette a club helyiségeit és beírta nevét a vendégkönyvébe.

A dejeuner végével a herceg fogadta a budapesti németbirodalmi kolónia vezetőségét, azután pedig meglátogatta *Schönburg herceg* budapesti német főkonzult, ennek megánlakásán.

Ugyancsak délelőt leadta névjegyjét *Henrik Herceg* *Wekerle Sándor* miniszterelnöknel is.

A Margitszigeten.

A dejeuner után a társaság *József főherceg* és *Henrik herceg* kivételével az Eötvös-térre hajtatott, ahol feldíszítve várta őket a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság *I. Ferencz József* nevű hajója, amelyen már ott volt a verseny résztvevőinek legnagyobb része. A vendégek tiszteletére a Dunán horgonyzó és közlekedő hajók zászlódszót öltöttek. Háromnegyed négykor indult el a hajó s a Margitszigeten kötött ki. A vendégek elragadtatással csodálták meg a sziget pompázó szépségeit, majd megtekintették a főhercegi lakban rendezett amatőr-fényképképzőművészeti kiállítást, ahol *Kohlman Artur* kalauzolta őket. Üdvözlő szavaira *Vilmos szász-weimári herceg* válaszolt röviden. Fél hatkor a társaság újra hajóra szállt, mely az újpesti hidig, onnan vissza az Erzsébet-hidig haladt. A királyi várpalota alatt a katonazenekar rázendített a „Heil dir im Siegeskranz”-ra, majd a Gotterhaltera és végül a Hymnusra. Ezalatt a parton horgonyzó *Temes* és *Bodrog* monitorok legénysége tiszteletet. A vendégek kalaplevegő hallgatták a zenekar játékát. Hat órakor a társaság a Vigadó-téren kötött ki. Előzőleg *Vilmos szász-weimári herceg* a sikerült kirándulásért köszönetet mondott *Domony Mór*nak, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság igazgatójának.

Lakoma a Vigadóban.

A Magyar Automobil Klub szombaton este 9 órakor 350 terítékű bankettet rendezett az automo-

bil-túra résztvevői tiszteletére. A Vigadó nagy fogadóterme díszes társasággal telt meg. *Henrik porosz királyi herceg* 9 óra után néhány perccel jelent meg a Vigadó termében *gróf Andrássy Sándor*, a magyar automobil klub elnöke kíséretében. A banketten jelen voltak: *Sachsen-Weimar herceg*, *Ratibor herceg*, *gróf Andrássy Géza v. b. t.*, *gróf Karátsonyi Jenő*, *Fülepp főpolgármester*, *báró Czibulka hadtestparancsnok*, *Solms herceg*, *Bárczy István polgármester*, *Károlyi Imre és Gyula grófok*, *gróf Sierstorpff*, *Schönburg herceg* budapesti német főkonzul, *Münster herceg*, *gróf Zichy Béla Rezső*, *báró Vécsey László*, *Stoelpling Levin*, továbbá *gróf Pappenheim*, *gróf Szechenyi István*, *gróf Wimpfen*, *gróf Arnim B.*, *gróf Arco*, *Wolf Róbert őrnagy*, az osztrák atletikai klub alelnöke, *gróf Bob* és az utazó társaság valamennyi tagja.

Az estebéd ötödik fogásánál *Henrik herceg* állott fel és a következő pohárköszöntőt mondotta:

Igen tisztelt Uraim! Magyarországon át tett utunk bizonyára feledhetetlen lesz mindenikünk előtt. Az ország természeti szépségei, a vendégszerető fogadtatás, az a lelkesedés és szeretet, amelyben bennünket az utunkban érintett helységek lakosai részecéztettek, — kitörülhetlen emléket képeznek szívünkben. Örökké emlékeztet lesz az a körülmény, hogy ez ország vidéki lakossága fogadtatásunkkor, bár hétköznap volt, ünnepi díszbe öltözött, virágokkal halmozott el és tiszteletünkre diadaliveket állított. Amidőn még megemlékezünk a magyar hölgyekről, asszonyokról és leányokról, akiknek láttára nem tehetünk egyebet, csak nézzük-nézzük őket: teljes öröm tölti el szívünket. A szép Budapesten is oly módon fogadtak, hogy teljes mértékben el voltunk ragadtatva. E szép országban időzésem nem azon fenkölt uralkodóról, aki e gyönyörű ország fölött uralkodik. Emelem poharam és felkérem önöket, egyesüljenek velem e kiáltásban — megkísérlem, hogy ez ország szép, de általam nem birt nyelven fejezzem ki magam: — *Éljen Magyarország, éljen a magyar király!*

Ez utolsó szavakat a herceg magyar nyelven mondotta. A pohárköszöntő óriási lelkesedést keltett s a jelenlévők percekig ünnepelték a herceget. Az „Éljen” és a „Hoch” kiáltások alig akartak megszűnni a zenekar pedig a magyar himnuszját játszotta.

Ezután *gróf Andrássy Sándor*, a Magyar Automobil Klub elnöke a következőket mondotta:

Fenséged kegyes szavai mélyen meghatóttak bennünket és végtelenül örvendünk azon hízog elismerésnek, melylyel a magyar nép vendégszeretetét cselelt. Engedje meg Fenséged, hogy poharat emeljek Németország hatalmas császárára, Poroszország királyára, II. Vilmosra s az egész magyar nép szívből eredő kívánságát fejezzem ki, amidőn azt mondom: *Éljen II. Vilmos német császár és porosz király! Hoch! Hoch! Hoch!*

A beszéd után a hallgatóság háromszori hochkiáltásban tört ki és a zenekar a „Heil Dir im Siegeskranz” német himnuszját játszotta.

Ezután *gróf Andrássy* folytatta beszédét:

Tisztelt Uraim! A Magyar Automobil Club nevében bátor vagyok felköszönteni ő császári Fenséget *Henrik porosz herceget*, aki magas nevével és védnökségével tüntette ki az automobil turautat, melynek szerencsés propozíciójának köszönhető, hogy legmagasabb látogatásának örvendhetünk. Isten áldása és a népek hálája jutalmazza nemes intencióinak művét, amely az automobilizmus érdekét szolgálva, egyben a különböző nemzetek testvérülésének és szomszédbaráti jó viszonyának megbecsülhetetlen szolgálatot tett. Soká éljen ő császári fensége, *Henrik porosz herceg! Hoch!*

Majd *Ratibor herceg* állott fel szólásra és a német, bajor és az osztrák automobil klubok nevében lelkes szavakkal üdvözölte *gróf Andrássy Sándort*, a Magyar Automobil Club lelkes elnökét, aki fáradságtalanul buzgalkodott az utazás sikerén. *Gróf Andrássy* és a Magyar Automobil Clubot élteti.

A lakomán amelyet *Deli*, az ismert jőnévű czég, gazdagon állított össze, a következő volt:

Olio en tasse,
Dreher Kőbányai,
Sterlet et Esturgeon, See Caviar,
Szamorodni, 1901 Báro Waldbott,
Cimier de Veau à la Strassbourg aux légumes,
Egri, 1879 Kállay,
Mousses d'écrevisses,
Furmint 1889. Szűray Sándor gróf.

Caneton roti, Salade, Compote,
Talisman Casino 1904. Törley,
Casino Vin Brut 1904. Törley,
Bombe à la Reine,
Tokaji aszu 1904. Esterházy Gyula gróf,
Fruit, Fromage,
Café,
Liqueurs.

A banketten kizárólag Törley-féle Talisman, Sec, Casino és Vin Brut Casinot szolgáltak fel. A társaság 11 órakor oszlott szét és a Park-Klubba hajtottak, ahol téára voltak hivatalosak a vendégek.

A Park-Klubban Jekelfalussy Zoltán, a klub gazdasági fogadta a vendégeket, akiknek frissítőket szolgáltak fel. A társaság, annak dacára, hogy másnap jókor reggel indulni kellett, éjjel maradt a Park-Klubban.

Az elutazás.

A program szerint az elindulás ma reggel történt a Tattersallból. A versenyzők már 7 órakor a csarnok előtt várakoztak, hogy a gépjávitásra és felszerelésre szánt egy órai időt kellőleg felhasználhassák.

A vezetőket az indulás idejének megfelelőleg bucsátották be egyenként a Garageba. Nyolcz órára az első kocsik már készen voltak az indulásra.

Henrik herceg még hét órakor indult el Bécs felé a szállóbeli lakásáról. Fél nyolcz órakor indult el a gróf Zichy Béla kocsija, mely Bécsig vezető a menetét.

A Tattersallból 9 óra előtt valamivel a fővezetőség autója indult el Bláthy vezetésével.

Ponthan kilenc órakor az 573., 903. és 582. számú autókkal elindult a fővezetőség Bánffy Miklós báróval, miután minden félperczben elindítottak egy gépkocsit. Az indítást báró Vécsey László és Krisztinkovich Géza végezték.

A társaságot gróf Andrássy Sándor, a magyar autókör elnöke bucsátotta, aki a kirándulás hölgyeinek virágadományokkal kedveskedett.

Kilenc óra 25 perczkor indult ki a 652. számú autómobil, melyet Sternberg Lili vezetett. Az indítást nagy ovációkban részesítették.

Az indulás minden rendezvény nélkül történt, az utasoktól az egész utvonalon szívélyesen bucsátott a közönség.

A különös alaku kocsik végighaladtak a Rákóczi-úton, a Kossuth Lajos-utcán, az Erzsébet-hídon keresztül, a Döbrentei-téren és utcán át a Zeigmond-utczába, onnan pedig a Vörösvári-utca felé, s tovább folytatták utjukat Bécs felé.

Budapest—Bécs.

Komárom, június 14.

A Henrik herceg-verseny résztvevői ma délután tíz órakor haladtak át a városon. Az első kocsit tíz órakor, az utolsó tizenkét órakor hagyta el a várost. Oriási közönség gyűlt egybe a jobbparti város országtúján és szívélyes köszöntések hangzottak el. A helyőrség tisztikarából is sokan jelentek meg, köztük Honig Ede altábornagy és Franz József vezérőrnagy. A rendőrség részéről Mihola János és Reviczky Béla rendőrkapitányok vezetésével a városi rendőrség tartotta fenn a rendet. A közönség valóságos virágzáport zúdított az utazók elé. Az utvonat az éjjeli esőzés következtében pormentes és kellemes. A résztvevők jó kondícióban voltak.

Magyaróvár, június 14.

11 óra 10 perczkor érkezett a fővezetőség és Henrik orosz herceg autómobilja a városba. Majd a 604. sz. autómobil érkezett 12 óra 42 perczkor ezután a 601. sz. 12 óra 43 perczkor és egy percznyi időközökben a többi autómobilok. Gróf Bánffy kocsija 12 óra 45 perczkor érkezett harmadiknak. Az utolsó 709. sz. 2 óra 27 perczkor érkezett a városba. Eddig 94 versenykocsi haladt át a városon. A közönség lelkes ovációkban részesítette az utasokat. A város lobogódiszt öltött. Balcsot nem történt.

Moson, június 14.

A Henrik herceg-verseny első kocsija 1 óra 25 perczkor érintette Mosont. A fővezetőség 574. sz. kocsija gummikerekeket cserélt. 15 percznyi késés után tovább indult. Az utolsó kocsit 2 óra 15

perczkor haladt át a közönség lelkes éljenzése közben.

Pozsony, június 14.

A Henrik herceg versenyben résztvevő autómobilok 1 óra 30 perczkor érkeztek a pozsonyi hainburg-i országtútra. A Moson felőli ut éles kanyarulatban hajlik az országtúthoz és a kanyarulatnál több ezernyi közönség gyűlt össze. Megjelentek továbbá a megyei hatóságok Petőcz alispánnal, Odessalchi V. király hercegnő, Szapáry Ilona grófnő és előkelő hölgyközönség, kik virágokkal várták a versenyzőket. Az országtú a magyar határig több ezernyi nemzeti zászlóval volt feldisítve, míg a határon hatalmas diadalkapu pompázott. Elsőnek Henrik herceg kocsija érkezett, melyet a fővezetőség autómobiljai követtek. Az első versenykocsi, a 604. számú, 1 óra 33 perczkor érkezett meg, melyet rövid időközökben a 601. (versenyen kívül), 603. 607. 610. és 109. számú autómobilok követtek. 2 óráig 45 kocsit érkezett ide, 2 és 3 óra között további 42 kocsit és 3 óra után 5 versenykocsi robogott át itt. A 711. sz. kocsit 3 óra 12 perczkor hajtott keresztül. Az éles kanyarulat miatt több kocsit nekiment az országtú karfájának, többek közt a 646. számú kocsit, minek következtében a karfa eltört. A 646. számú kocsit első kerekai már leesztak a magasán fekvő országtútról és a veszélytől az egybegyűlt közönség mentette meg, mely belekapaszkodott és visszahúzta a kocsit. A 646. kocsit pár percz múlva lelkes ovációk között folytatta útját.

Oroszvár, június 14.

A Henrik herceg autómobil verseny résztvevői déli fél 1-kor Oroszvárra érkeztek. Henrik herceg egy óras látogatást tett Stefánia hercegnőnél és gróf Lónyay Eleménnél. A többi autómobil is megállt a főhercegi pár előtt és ovációt rendeztek Stefánia főhercegnőnek. A versenyzőket a főhercegnő frissítővel látta el. Andrássy Géza, Zichy Béla és Széchényi István grófok szintén tisztelegtek Stefánia hercegnőnél.

Hainburg, június 14.

A Henrik herceg verseny fővezetősége délután 1 óra 45 perczkor haladt át Hainburgon. A 607. 604. 605. 601. sz. autómobilok 1 óra 50 perczkor, Boos-Waldeek grófné 616. sz. autómobilja 2 órakor, báró Klingner kocsija 2 óra 10 perczkor, Schönborn herceg 2 óra 15 perczkor, gróf Pálffy 2 óra 20 perczkor és Dreher 2 óra 20 perczkor haladt át.

Bécs, június 14.

A Henrik herceg autómobilverseny utasait ma délután a Rotunde déli kapujánál ünnepiesen fogadták. Diadalívot emeltek, amely osztrák és német birodalmi zászlókkal pompázott. Az osztrák autómobil club a Marehtól kezdve az utvonatát egészen a Rotundáig póznakkal jelölte meg. A negyedik etape végéig a német közönség várta a versenyzőket, noha erős szélvihar volt és az orkán fölvverte az országtú porát. Már 1 órakor kiment a célhoz Ferencz Salvator főherceg, gróf Kielmansegg helytartó, Lueger polgármester az alpolgármesterekkel és a városi tanács tagjaival, gróf Hageneck német katonai attasé és az osztrák autómobil club részéről Pallavicini örgróf elnök, Solms herceg alelnök, Wolf őrnagy és gróf Kolowrath. Sokáig várakoztattak magukra az autómobilok és csak később tudódott ki, hogy Henrik herceg utközben kitért Oroszvárra, hogy ott meglátogassa gróf Lónyay Eleméret és ezért volt a késedelem. Három óra 13 perczkor robogott a célhoz Henrik herceg autómobilja s aztán egy percznyi időközökben jött a többi gépkocsi. Henrik herceget Ferencz Salvator főherceg üdvözölte, majd Lueger polgármester és utána Solms herceg köszöntötte az osztrák eszárváros falai között. Az ut a kedvezőtlen időjárás következtében nagy megpróbáltatásoknak tette ki a versenyzőket, akik sokat szenvedtek a nagy portól és az országtú is sok helyütt nehezen voltak járhatók. Ma délután az osztrák autómobil club fényesen feldisített helyiségeiben lakoma volt a versenyzők tiszteletére, holnap kirándulás lesz és holnapután indul a társaság Salzburgba, hogy onnan megtegye a verseny utolsó szakaszát Müncheniz.

TÁVIRATOK.

Brazília elnöke meghalt.

Washington, június 14. Morreira Pienna, Brazília elnöke ma délelőtt meghalt.

A francia kamara ülése.

Páris, június 14. A kamara 310 szavazattal 247 ellenében elvetette Bertheaux javaslatának prioritását, amely állást foglal a kormányának a vasúti alkalmazottak nyugdíja ügyében a szenátusban elfoglalt magatartása ellen, majd 325 szavazattal 93 ellenében bizalmat szavazott a kormányának.

UJDONSÁGOK.

Nyolcz fillér.

* * *

Nyolcz fillér nem nagy pénz. Darab kenyert is alig adnak érte, pálinkát sem mérnek annyiért, — semmire sem igen telik belőle. Nyolcz fillér... Alamizna pénz. Koldusnak odavetett garas. Elhullajtott pár rézdarab, amiért még lehajolni sem érdemes. Nyolcz fillér... Olyan kevés, olyan semmi pénz az egész, hogy ha körülnéz az ember, azt se tudja, mit kezdhejne vele.

És ezért a nyolcz filléért Franciaországban gyönyörűséget kínálnak. Nagy, igazi, mélységes gyönyörűséget, olyat, amelyben csak ritkán van része az embernek. Gyönyört, amelynek a forrása a művészet és amely fölfrissíti, lázba, mámorba hozza az elvándorolt agyvelőt. Nyolcz filléért nagy lelki szenzációkat kínálnak az embernek, belepillantást az emberi mélységekbe és fölfelé törést a magasságos magasba. Nyolcz filléért... Amennyiért undorító, zöld abszintot se lehet kapni... Amennyiért Nick Carter csodálatos kalandjai sem kápráztatják el az embereket... Nyolcz filléért kínálják Zolának, Balzacnak, Flaubertnek a remekeit. És két souért megszerezheti magának a legutolsó francia koldus is azt a gyönyörűséget, hogy a világliteratúra legelső remekeit elolvassa. És megnyilatkozik előtte sok, sok nagyszerűség.

Az teljesen kézenfekvő valami, hogy az igazán nagyszerű könyvek az olcsó könyvek. Amelyek a legszélesebb néprétegekbe is elterjednek, miután odafönt már ismerik őket. Ez már nem is igazság, — ez valóságos közhely. És csak ennek az utszéli igazságnak a szigorú következménye, amikor azt állítom, hogy a nyolczfilléres Zola meg a két sous Balzac az emberi kultúra egyik legnagyobb eredménye. Nem tulzáz ez, nincs ebben semmi entuziazmus. Pedig lehetne az is. Lehetne kitérő elragadtatás, a bannulatnak valami önfeledt megnyilatkozása. — hiszen az ember szinte beledöbben, amikor azt a kulturát látja, amely nyolcz filléréért teszi hozzáférhetővé a legnagyobb művészi remekeket.

Merem állítani, hogy például a német kultúráért a legtöbbet tett valamegyi német között Philipp Reclam, a könyvkiadó, aki tizenkét-huszonnégy fillérével mérte a kulturát, a tudományt, a művészetet. Ha én német birodalom lennék, ledobnám a hamburgi Bismarck-emlékről a szobrot és odaállítanám a helyébe a Reclamét. Mit tett Bismarck ahhoz képest, amit a Reclamnak köszönhet a német kultúra? Ha az ember elgondolja, hogy hány millió és hány százmillió sárga Reclamfüzet van elterjedve az egész világon, mindent, ahol csak betűmoly emberek vannak, ha az ember rájön, hogy vitte szét ez a vállalat a német kulturát, mint valami orlán a magot, idegen világokba. — akkor rájön arra is, hogy Philipp Reclam junior az ujkor legnagyobb németje volt, mert tizenkét, meg huszonnégy fillérével adott el német könyveket.

És a francziák most meghaladják ezt a

recordot. A nagy, hatalmas terjedelmű regé-
yeket nyolcz fillérért adják el...

Nekünk pedig, barbároknak, le kell bo-
rulnunk ez előtt a kultúra előtt és homokba
kell vágnunk előtte az arezunkot...

Nekünk különösen, mert a mi földünk
a drága könyvek földje. (Hogy a rosszaké
is, ez nem tartozik ide.) Nálunk olcsó könyv
egy van: az adókönyv. Meg talán Sherlock,
Darter és társai. Nálunk drága könyveket
szokás kiadni. Ezt jobban is vesszük, mert
szép a kötése. Benne aztán lehet akár Be-
niezkyó Bajza Lenke is. A szép, diszkótésű
könyvek, drága almanachok mifelénk te-
remnek a legbujábbban. De olcsó, filléres re-
mekekre meddő a föld.

Tessék csak egyszer összevetni a mi
drága bőrveretű könyveinket és a francziák
nyolczfilléres Zoláit...

Pompás kultúrkep sülne ki belőle.

A duzzadt zsáku társadalmi osztályok
között a legsötétebb a művészet
kiszajátítása. Minden monopóliumok közül
ez a legszomorubb. Olyanforma, mint mi-
kor a középkorban leláncolták a bibliát,
hogy senki ne tanulhasson belőle és a tudás
legyen csak a papoké. Az ujkor papjai épp
igy kiszajátítják a tudást és kiszajátítják a
művészetet. A nép maradjon csak buta...
Ez neki is jó, nekik még jobb... A népek
semmi köze a könyvhöz...

Kell, hogy így gondolkozzanak a nagy-
pénzü társadalmak, máskülönben már régen
eszükbe jutott volna, hogy olcsó könyveket
adjanak a népeknek. Muzeumokat és olcsó do-
hányt tudtak államilag csinálni, de nem
jutott még eszébe a társadalomnak, hogy
olcsó könyveket adjon ki... Az a társada-
lom pedig, amely meg tudja csinálni, nagy
kulturájú társadalom.

A nyolczfilléres Zolák pedig kultur-
oszlopok.

NAPIREND. Naptár. Kedd, június 15. Róm-
kath.: Vid, Módeszt. — Prot.: Jusztina. — Görög-
oroszi: jun. 2. Nicef. patr. — Zsidó: Sziv. 26. — A nap
kél reggel 4 óra 3 perczkor, nyugszik este 7 óra 38
perczkor. — A hold két éjjel 2 óra 25 perczkor, nyug-
szik reggel 5 óra 11 perczkor.

A közoktatási államtitkár fogad 12—2-g.

A kereskedelmi államtitkár fogad d. u. 4 órakor.

Tavaszi kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5
óraig. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér.) Nyitva
egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon
(Kecskeméti-u. 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.
Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum régi-
ség-tára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig.
— A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — A Néprajzi
Múzeum 9—6-ig. — A Fővárosi Múzeum 3—6-ig. —
Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi
Képcsarnok 10-től fél 2-ig. — A Széchényi Múzeum
10—12-ig. — Az Aquinumi Múzeum egész nap. — A
Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig. — A Ráth György
Múzeum 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél
1-ig és 3—9-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyv-
tára 9—4-ig. — Az Akadémia Könyvtára 3—7-ig. —
Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—3-ig. — A Fő-
városi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum
könyvtára 9—2-ig és 6—8-ig.

— **Személyi hírek.** *Mária Terézia és Mária
Annunziata* főhercegnők ma reggel Bécsből Ber-
linbe érkeztek, ahonnan a Wight-szigeten fekvő
Müdebe utaznak. — Csatári dr. *Usatary* Frigyes,
a Dunagőzhajózási Társaság magyarországi igaz-
gatója néhány hétre terjedő szabadságát megke-
zdte és külföldre utazott. — *Tótfalussy* Gyula, a
Máv. főorvosa a vonalak felülvizsgálásáról vissz-
érkezett a fővárosba. — *Gellinek* vezérkari száza-
dos, az új osztrák-magyar katonai attasé ma Bel-
grádba érkezett.

— **A királynak szobrot emelnek Szerajevóban.**
Szerajevóban *Kulovics* polgármester kezdeménye-
zésére mozgalom indult meg azért, hogy a ki-
rálynak, a béke fentartójának szobrot emeljenek.
A szoborbizottság Szerajevó legelőkelőbb polgá-
rától már meg is alakult.

— **Baloghy Ernő díszpolgársága.** Verbász köz-
ség képviselőtestülete *Baloghy* Ernő országos ké-
pviselőt tegnapi közgyűlésén díszpolgárrá választ-
totta.

— **Strausz Adolf kitüntetése.** Mutsuhito japán
császár *Strausz* Adolf tanárnak a "Fekelő nap
csillaga"-rendjelet adományozta.

— **A német birodalmi gyűlés elnöke Budapesten.**
Dr. Paasche Hermann titkos tanácsos, a német bi-
rodalmi gyűlés alelnöke kétnapi itt időzés után,
mely alatt magyar kormányférfiakkal érintkezésbe
lépett, vasárnap Karlsbadon keresztül Berlinbe
utazott. Dr. Paasche titkos tanácsos a következő-
képpen nyilatkozott budapesti tartózkodásáról:

— Budapestre a magyar királyi kereskedelmi
muzeum berlini képviselőjének, *Pataky* Vilmosnak
ismételt biztatására és folytonos fáradozásai után
jöttem; ő ugyanis nálam minden ígérekezetével
azon volt, hogy Németország és Magyarország kö-
zött gazdasági és politikai közeledést hozzon létre.
Szívesen tettem eleget ennek a kérésnek, hogy
erőmből telhetőleg szolgálatot tegyek Magyaror-
szágnak is, mint a német birodalommal benső szövets-
ségben és barátságban élő monarchia egyik áll-
lamának. Többször voltam már Budapesten, most
először kerestem azonban módot a kormányval
való érintkezésre. Nemzetgazda létemre természet-
esen nem ismeretlenek előttem Magyarország
gazdasági viszonyai és már ismételtelen találtam
arra módot, hogy annál a banknál, melynek fel-
ügyelő-bizottságánál helyet foglalok, Magyaror-
szágra barátságos irányban fejtsék ki tevékenysé-
get. Azért jöttem ide, hogy a kormányval való
összeköttetés alapján tájékozzom a gazdasági és
a politikai helyzetéről és rajta legyenek, hogy ezt az
előtörő országot Németországban is érdeme szerint
mértassák. Budapest látványosságai, amelyeket
szemügyre vettem, bizonyoságot szolgáltatnak a
magyar főváros rendkívüli fejlődéséről. A posta-
takarékpénztár, melyet kiváló igazgatójának, *Ha-
lász* Sándor miniszteri tanácsos urnak vezetésével
tanulmányozni alkalmam volt, kitűnően van szer-
vezve s lebonnyolított üzletei a pénzforgalom ál-
landó fejlődését tünteti fel. Budapest fekvése
egyike a legszebbeknek, amiket valaha láttam;
nem emlékszem, hogy tropikus és szemitropikus
tájakon tett sok-sok utakon olyan városba kerül-
tem, amelyben csak hasonlóan elragadó képet is
láttam volna, mint a Duna-folyamot, partján a ki-
rályi várral. Szívesen fogok politikai barátaimnál
és a német sajtóban is Magyarország érdekében
munkálkodni.

Dr. Paasche Hermann különben szombat este a
Margitsziget szépségeiben gyönyörködött, tegnap
reggel megtekintette a királyi palotát, majd a par-
lament épületét, végül a mezőgazdasági muzeumot,
hol *Sárossy* Kapeller miniszter tanácsos két és fél-
órán át kalauzolta. Dr. Paasche a legnagyobb elis-
meréssel beszélt a mezőgazdasági muzeum kitűnő
berendezéséről.

Két órakor *Szunyog* Mihály orsz. képviselő dr.
Paasche tiszteletére a városi Igéti Genbeaud-klub
különtermében ebédet adott, amelyen Paaschen ki-
vül résztvettek *Földes* Béla ud. tanácsos, egyetemi
tanár, orsz. képviselő, *Popovics* Vazul István udv.
tanácsos, a Thököliánum igazgatója, *Lers* Vilmos
miniszteri tanácsos, *Nagy Dezső*, *Hédebrány* Lehel
orsz. képviselő, *Turcsányi* János és *Pataky* Vil-
mos, a m. kir. Kereskedelmi Múzeum berlini leve-
lezője. A negyedik fogásnál *Szunyog* Mihály orszá-
gos képviselő meleg szavakban üdvözölte a vendé-
get. Erre Paasche meghatva mondott köszönetet
ezért az elismerésért, amelyet nem magának, hanem
annak a jóleső rokonérzésnek tulajdonit, amelyvel
a magyar nemzet a német nemzet iránt viseltetik;
bevallja, hogy volt idő, midőn Németországban
egyesek animozitással viseltettek Magyarország
iránt, mert abban a hitben voltak, hogy itt nálunk
elnyomják a nemzetiségeket. De ma már ennek
vége, ma minden számbajövő politikus vesz magá-
nak fáradságot, hogy a magyar viszonyokkal meg-
ismerkedjék s így megtudja, hogy ezek a híresztel-
sek valótlanok. És maga az az egy körülmény, hogy
a német nép által körülrajongott Vilmos császár
annyi szimpátiával viseltetik a magarságra iránt,
nagy mértékben fokozta Németországban a Magyar-
ország irányában uralkodó szimpátiát. Ez az erős
az önállóságát féltékenyen őrző és liberális Magyar-
ország iránt napról-napra fokozatosan nő. Azzal
fejezi be szavait, hogy ha esekély erejével Magyar-
országnak bármikor hasznára lehetne, azt szívesen
bocsátja rendelkezésére. *Popovics* Vazul szólt fel
azután. Majd *Földes* Béla igen figyelemre méltó
hosszabb beszédében visszapiantást vetett a 40-es
évekre, amikor Magyarországon vízhangra talál-
tak mindazok az eszmék, melyek akkor egész Európát
hevittek. Magyarország nemcsak szavakkal
szegődött a haladás és kultúra zászlója alá, hanem
ennek megvalósításáért a legnagyobb áldozatkész-
séget tanúsította. A mi nemzetünk életében nincs
egy pillanat sem, amelyben elpártoltunk volna a
szabadság nagy és magasztos ideájától. Ezért kéri
Paasche dr.-t, ne vegye szerénytelenségnek, ha Né-
metország ilyen felvilágosodott képviselőjétől ter-
mészetesen találja, hogy Magyarország iránt szim-
pátiával viseltetik. Beszélt aztán még *Nagy Dezső*
német, majd magyar nyelven. Beszédében azt
mondta, hogy az a szimpátia, melynek Paasche ki-
fejezést adott, nem új előttiünk, hanem a régmúlt

századokból származó, amikor a protestáns hagezok
idejében ez a rokonérzés nemcsak szavakban, hanem
fegyverrel közösen vívott küzdelmekben nyert ki-
fejezést. *Pataky* Vilmos Paasche Hermannnak ne-
jére és családjára ültette poharát.

A Magy. Tud. jelenti: Egy reggeli lapnak azon
hírével szemben, hogy dr. Paasche Hermann, a né-
met birodalmi tanács alelnöke a m. kir. kereske-
delmi kormányval és egyes magánegyetemekkel
vasuti ügyekben folytatott volna tárgyalásokat,
Paasche Hermann annak közlését kéri, hogy ez egy-
általában nem felel meg a valóságnak.

— **Nenádovics szerb követ botránya.** Nenádo-
vics Jásó konstantinápolyi szerb követ már ré-
gibb idő óta ellenséges viszonyban áll Lesjanin
kapitány katonai attaséval és osunya botrányt
idézték elő a szerb követség konstantinápolyi pa-
lotájában, amennyiben egymást tetteleg inzultál-
ták. Nenádovics, aki tudvalevőleg Péter király
unokaöccse és a Sándor király ellenes össze-
esküvésről is tudott, nem igen szíveli Lesjanint,
aki a jónévű Lesjanin tábornok fia és egyuttal az
összeesküvő királygilkos tisztnek is ellensége,
gyakrabban összezőrdült Nenádovics követtel,
akinek szemrehányást tett, hogy Szerbia érdekeit
nem képviseli kellően a török fővárosban. Lesja-
nin táviratilag kérte Zsivkovic hadügyminisz-
tertől, hogy szolgálata alól azonnal mentse fel,
miután Nenádovics követtel, aki az elégtételteladás
elől kibújt, nem kíván többé együtt lenni. Az
ellenzéki lapok követelik, hogy Nenádovicsot is
vissza kell hívni, mert a történetek után nem ma-
radhat Konstantinápolyban, mert nincsen ki-
zárva, hogy az idegen követek megszakítanak
vele minden érintkezést.

— **Meggyilkolt hercegek.** Két gazdag
kaukázusi földbirtokost, *Tristow* és *Amilchvari*
hercegeket lázadó parasztok megölték. *Amilch*
wari herceget *Kwischety* helységben borzasztó
módon végezték ki: husz törzsurást ejtettek
rajta. Széleskörű nyomozást indítottak a tette-
sek kézrekerítésére és a lázadás elnyomása vé-
gett minden lehetőt elkövetnek.

— **Víz alatt járó hajó katasztrófája.** Röviden
megirtuk, hogy a „Cambala“ nevű tenger alatt
járó naszád a Szabasztopol kikötőbe benyomulni
szándékozó flotta ellen való támadógyakorlat köz-
ben a „Rosztiszláv“ páncélhajó hirtelen fordulata
következtében ebbe beleütközött és rögtön el-
süllyedt. Azóta a katasztrófa több részletének híre
megérkezett. A fedélzeten álló parancsnok meg-
menekült. A hajó többi összes személyzete, köztük
Biellikov kapitány, a tenger alatti hajóosztály fő-
nöke, két tengerésztest és tizenhét matróz a ten-
gerbe fult. A naszád körülbelül huszonnyolcz fo-
nányi mélységre süllyedt. Kiemelésére már meg-
tették a szükséges intézkedéseket.

— **Marx János fogadó órái.** Marx János mi-
niszteri tanácsos, a máv. igazgatóságának elnök-
helyettese, aki *Ludvigh* Gyulát nyugdíjazása óta
helyettesíti, naponta 12—2 között *Andrássy* ut. 73.
szám alatt, az államvasutak épületében fogad.

— **A kispesti munkásházak.** A Kispes-
ten épülő állami munkásházak munkálatainak ügyében
ma délután félnégy órakor a pénzügyminisztérium
elnöki osztályában versenytárgyalást tartottak,
amelyen a beérkezett ajánlatok alapján döntöttek
is a munkálatok odaítélése fölött.

— **Vládne kegyelmet kapott.** *Vlád*
Aurélió, akinek holnap kellett volna bevonul-
nia a győri fogházba, hogy ott egy havú bü-
ntetését kitöltse, az igazságügyminiszter előter-
jesztésére kegyelmet kapott a királytól. Ezzel
a kegyelmi tényvel a kormány útját vágta
annak az agitációznak, amelyet a tulzó románok
egy itthon, mint külföldön ebből az ügyből ki-
folyólag megindítottak. *Vlád* Aurélió elítélés-
ét csak helyeselnünk lehetett, mert a magyar
állameszmét senki sem sértheti meg büntetle-
nül ebben az országban, de éppugy helyeselnünk
kell a büntetés elengedését is, amely csak lova-
giaságunkat, lojalitásunkat és politikai éret-
ségünket bizonyítja.

— **A vonat alatt.** A Székesfehérvárról Buda-
pest felé haladó tehervonat *Martonvásár* közelében
ma reggel egy embert és egy asszonyt agyonvágott.
A vizsgálat megállapította, hogy az illetők *Barkos*
István szellér és felesége, kik öngyilkossági szán-
dékából feküdtek a vonat elé s szegénységük miatt
váltak meg az élettől.

— Papp Elek jubileuma. A nádudvari kerület érdemes képviselője, Papp Elek, tegnap ünnepelte képviselőségének huszonöt éves jubileumát. Az a huszonöt esztendő, amely alatt a Papp Elek neve politikai közéletünkben szerepel, ennek a szerényen hangzó névnek nagy belső értéket és nagy külső tisztességet szerzett. A Papp Elek neve ez alatt a politikai tisztesség, az elvhűség és az önzetlen közéleti munka fogalmává lett. A nádudvari kerület tehát, amikor Papp Eleket ünnepelte, öreg képviselője személyében ezt a ritka hazafiai erényt ünnepelte meg.

Az ünnepség a nádudvari kerület központjában, Kabán folyt le sok ezernyi nép részvételével. Jelen voltak Püspökladány, Nádudvar, Kaba, Földes, Cségye, Egyek és Tetétlen községek összes választói, Weszprémy Zoltán főispán és Kovács Gyula alispán vezetésével Hajdu vármegye tisztikarának és törvényhatóságának 50 tagu, dr. Benkó Gyula alispán vezetésével Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye tisztikarának és törvényhatóságának 60 tagu, Weszprémy István elnök vezetésével a hajduvármegyei függetlenségi és 48-as pártnak 150 tagu küldöttsége, továbbá dr. Szentesi Tóth Kálmán polgármester vezetésével Karczag város 100 tagu küldöttsége, valamint a debreczeni, hajdunánási, hajdusoboszlói és hajduböszörményi függetlenségi és 48-as pártok kiküldöttjei, a környékbeli községek előljárói, lelkészei és intelligenciája teljes számmal. A megjelent vendégek között ott voltak Erőss Lajos debreczeni református püspök, Tóth János és Meskó László államtitkárok, Leszlai Gyula, a képviselőház háznapya, Balogh Mihály, Benedek János, Bárczay Sándor, Bernáth Béla, Csanak János, Justh János, Kuszka István, Szabó Károly, Szatmári Mór országgyűlési képviselők, Tóth János és Szentesi Tóth Kálmán polgármesterek, Davidházy János esperes stb.

A jubiláns képviselő a jelenvolt notabilitások társaságában a Debreczemből kilencz órakerékkel érkezett személyvonattal érkezett meg a feldiszített kabai állomásra, melynek egész környékét ezekre menő ünneplő közönség szállta meg. Az érkezőket Davidházy János esperes üdvözölte a kerület nevében, majd megkezdődött a bevonulás. Gyönyörű látványt nyújtott a 200 tagból álló festői öltözötű bandérium. Az ut mentén diadalok voltak felállítva. A menetet lovasbandérium nyitotta meg, utána a zászlók alatt a küldöttségek, egyesületek és testületek, majd hosszú kocsisorban a vendégek. Az ut két oldalán iskolásgyermekek ünneplő-ruhában.

A népgyűlés 10 órakerék vette kezdetét. Doby Sándor kerületi pártelnök, — ki maga is pártelnökségének 25 éves évfordulóját ünnepelte ez alkalommal — keresetlen szavakban jelezte a nap jelentőségét s a megjelent vendégeket üdvözölve, a népgyűlést megnyitotta.

Kiss Ferencz püspökladányi református lelkész, egyházkerületi tanácsbíró mondott ezután magas szánalású, eszmékben gazdag ünnepi beszédet s méltatta Papp Elek közpályáját.

Meskó László államtitkár, Kossuth Ferencz és az országos függetlenségi és 48-as párt nevében üdvözölte Papp Eleket, mint a függetlenségi eszméknek egyik erős oszlopát és tántoríthatatlan bajnokát.

Weszprémy István a hajdumegyei, Juhász Nagy Sándor pedig a debreczeni függetlenségi párt érzelmeit tolmácsolták.

Benedek János orsz. képviselő ez alkalomra is ódját szaválta el.

Papp Elek emelkedett ezután szólásra s könyökig meghatva fejezte ki halálját az őt ért kitüntető ünneplésért, az abból kisugárzó szeretetért, amelylyel közéleti tevékenységét százszorosán jutalmazva látja.

Boldizsár Zsigmond igazgató-tanító, kerületi pártjegyző felolvasta ezután a kerület polgárainak 1000 koronás alapítványáról szóló alapító levelét, mely szerint az alapítvány kamataiból a kerület népjószágában, felekezeti különbség nélkül, márczius idusán történelmi könyveket osztanak szét a gyermekek között.

Papp Elek az alapítványhoz nyomban 2000 koronával járult hozzá a jelenvoltak zajos éljenzése között.

Doby Sándor pártelnök lelkes szavai után a népgyűlés véget ért.

Délben 3000 terítékes közebed volt, hét órási étortban. Az ebéd során Papp Sándor nádudvari főjegyző felolvasta a mintegy 300-ra menő üdvözlő táviratokat. Táviratban üdvözölték a jubilánst dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferencz, gróf Apponyi Albert, Günther Antal és Darányi Ignác miniszterek, Justh Gyula, a képviselőház elnöke, gróf Zichy Géza nagybirtokos és a függetlenségi pártnak csaknem valamennyi képviselő és kültárgya.

— A földrengés halottai. Roquetből és Lamboséból érkezett távirati tudósítások szerint tegnap temették el azokat a szerencsétleneket, akik a legutóbbi délfranciaországi földrengés alkalmából életüket veszítették. Roquetben tizenhárom, Lambosében tizenkét embert temettek. Párisból táviratozzák: A délfranciaországi földrengés nagy katasztrófát jelent az amugy is súlyosan sújtott lakosságra nézve. Az áldozatok száma sokkal nagyobb, semmint az első hírek állították. *Hatvan ember halt meg és a sebesültek száma meghaladja a kétszázat.* Pontos adatokat azonban majd csak akkor lehet megállapítani, ha a romokat eltakarították. Egyes községek teljesen el vannak zárva a világtól, a táviró- és telefonvezetékek elszakadtak s ez okból nincs biztos jelentés a pusztulás nagyságáról. Roques esupa romhalmaz. Egy beomlott ház falai maguk alá temettek egy egész családot. Az anya, aki várandós volt, görcsösen szorította kebléhez kis gyermekét, még akkor is, mikor a romok alól kiásták. A család legidősebbik leánya még élt. Tizennyolcz óra hosszat volt a beomlott fal alatt, csak karjai meredtek ki a téglatormek közt. A családapát sikerült élve kimenteni, de megőrült. Aix közelében egy falu másfélvezernyi lakossága földönfutó lett, mert minden ház beomlott. Ebben a községben tizennyegy ember halt meg és husz halálosan sebesült meg. Tragikus véget ért egy fiu, akit anyja a gyógyszerárba küldött. A gyógyszerárban érte a földrengés, rohant haza az orvosággal, beteg anyjához, aki még hallotta, amint a küszöbről kiabált, aztán egy bedőlt fal maga alá temette.

A földrengés egészen elpusztította Bouchor virágzó városkát és a tartomány északi részén a pusztulás borzalmas. A bourgeois obszervatórium megfigyelései szerint a mostani földrengés összefügg a napfoltok föllépésével és Dél-Franciaországban az évek során egyre sűrűbb és mindig nagyobb földrengések lesznek. Az elpusztult falvak környékén a szabad mezőkön a katonaság sátrakat vert a hajléktalan földönfutó népek. Barcelonában a tegnapi földrengést erősen érezték. Nyolczvan másodperczig tartott a földrengés, sok régi ház bedőlt és két ember a beomlott falak alatt halt meg.

— A trafikokos gyűlése. A Magyar Dohánykísárosok Országos Szövetsége vasárnap délután ülést tartott a Józsefvárosi Függetlenségi Kör helyiségében. Az ülésen a trafikokos sélrelmeivel foglalkoztak, amelyek a megélhetésüket megnehezítik. Az ülést Mihályfalvy István, a szövetség elnöke nyitotta meg és ismertette azt a memorandumot, amelyet 1906-ban nyújtottak át a pénzügyminiszternek és amelyben a nagyvárosok kis trafikainak megszüntetését kéri. Ennek a kérdésnek a teljesítése azonban nagy terhet ró az államháztartásra, ezért a szövetség megállapodott több pénzintézettel, amely hajlandó a dohánynak nagyban való árusítását a mostani jutalékkal átvenni, anélkül, hogy kiskereskedéseket is fentartana. Ilyen módon a kincstárnak nem volna kára, ha a szövetség kérését teljesítené. Ezt a megállapodást egy újabb memorandumban fogják fölterjeszteni a pénzügyminiszterhez. Végül a posta-értékjegyek jutalékának kérdésével foglalkozott a nagygyűlés és elhatározta, hogy az eddigi egy százalékos jutalék helyett két százalékos fognak kérni a kisvárosok és a sérült bélyegek kicserélését.

— A bitoros büne. Párisból jelentik: Andrieu kardinális, Bordeaux új hercegprímása ellen az igazságügyminiszter felhívására az ügyészség a szétválasztási törvény alapján elrendelte a bünvádi eljárást, mert a püspök székfoglaló prédikációjában a katolikusokat a törvénytelenül való szembélyezkedésre igazgatta.

— Sikasztó pénztáros. Nagy sikasztásnak jüttek a nyomára e hónap 9-én a beregszászi kereskedelmi és iparbanknál. A pénztár rovanosolásánál kiderült, hogy tizenkilencz ezer korona hiányzik. Amikor a pénztáros, Fried Miklós felelősségre akarták vonni, kitünt, hogy Fried még a sikasztás felfedezése előtt eltűnt a városból. Utja valószínűleg Budapest felé vette s ezért a beregszászi rendőrség távirati megkeresésére most nyomozzák a fővárosi rendőrség detektívjei. Fried 45 év körüli, alacsony, feltűnően szikár természetű, görnyedten jár s haja, bajusza és szeme barna.

— Egy nő négyeszeres gyilkosság vádja alatt. A bécsi rendőrség titokzatos bűnüggyel foglalkozik. A hős egy eléggé elvirágzott, igen jómodoru asszony, akit gyilkossággal vádolnak és hogy nyomozni kezdtek, mindjárt négyeszeres gyilkosság gyanuja sorakozott az első vád mellé. Néhány nap előtt a rendőrség letartóztatta Kuboszki Anna nevű negyvenhárom éves varrónőt, akit azzal gyanusítanak, hogy Hlaszni Metód nevű albérlőjét Pozsonyba csalta és ott meg akarta ölni. Pozsonyban a Duna partján sétáltak s az asszony Hlasznit feltűnően tolt a víz felé; majd üveget nyújtott oda neki és azt mondta, hogy igyék belőle. Ekkor a férfi rosszat kezdett sejteni: ajkával érintette az üveget és égető fájdalmat érzett. Elhajította az üveget és elmenekült. A legközelebbi vonattal Bécsbe utazott és ott jelentést tett a rendőrségnek, amely azonnal megkezdte a nyomozást. Elsőbben is megtudta, hogy a bécsi törvényszék Kuboszki Annát 1905-ben házassági szédéltség miatt két évi börtönrre ítélte és hogy azóta is több szédélést követett el. Azzal is gyanusították, hogy Köhalmi Bernát nevű gazdag és fukar magánzót, aki évekkel ezelőtt nála lakott, eltette láb alól. Ebben a bűnpörben Kuboszki Annát a bizonyítékok elégtelensége miatt felmentették. Most felmerült az a gyanu is, hogy Kuboszki Annának a Lerchenfelder-Strassen levő lakásán három albérlője gyanus körülmények között hirtelen meghalt és pedig ez év május 13-án és egy Furman Mari nevű leány, mult év július 12-én egy Bekker Ödön nevű úgnök és mult évi november 1-én egy Steingruber Ferdinánd nevű ékszerkereskedő. A rendőrség azt hiszi, hogy mind a négy gyilkosságot ugyanaz a nő követte el.

— Véres harcok Zágráb utcáin. A horvát fővárosban megint nézetkülönbség támadt a különböző pártok közt és ez a nézeteltérés ismét csak véres utcai harcokban nyilvánult. Tegnap volt Starcevic Antal halálának évfordulója s ezért a Starcevic eszméit hirdető pártok, Franknak és Starcevic Milének a pártja kivonultak Starcevic Antal sírházához, amely a Zágrárhoz közel levő Setinye községben van. A sírtól visszafelé jövet találkozott a két ellenséges párt küldöttsége. Csakhamar nagy verekezés támadt a két csapat közt, melynek a községből előhívott csendőrök is alig tudtak véget vetni. A két párt között az éjjel Zágráiban megújult a harc, ugy, hogy valóságos utcai csata fejlődött ki. A verekedők közül sokan megsebesültek. A sebesülteket a zágrábi kórházakban helyezték el, számukat azonban ezideig megállapítani nem lehet.

— Achim András eltűnt. Egy esti lap megírja, hogy Achim L. András volt képviselő, az alföldi parasztpárt megalapítója eltűnt Békéscsabáról. Senki sem tudja, hova lett. Az egyik verzió szerint megszökött, a másik szerint titokzatos távozásával csak jogerős fogházbüntetésének végrehajtását akarja elodázni. Már pénteken kellett volna megjelennie Seiler eszaki főszolgabíró előtt, hogy büntetését megkezdje, de az ex-képviselő nem jelentkezett. Achim eltűnésével egyidőben megszűnt a parasztpárt lapja: a „Parasztujász” is. Achim szüntette be minden megokolás nélkül. Az előfizetők zugolódnak s pénzüket visszatérítése végett sokan a hatóságokhoz fordultak. Ezek után természetesen már az arató-sztrájkból sem lesz semmi. A tavalyi parasztkongresszus elhatározta ugyan a sztrájkot de hogy megvalósuljon, arról szó sem lehet. Achim most a hatóságok keresik, mert más egyélt elintézni való ügyei is vannak a jogerős ítéletek kivül. Így többek közt bünvádi eljárások is vannak ellene folyamatba téve.

— Házasság. A pécsi református templomban vasárnap délen vezette oltárhoz dr. Szilassy Károly miniszteri titkár, a király személye körüli miniszteriumban Sikorsky Juliát, Sikorsky Tade lovag gyárigazgatónak, néhai Zsolnay Vilmos vejének leányát. Násznap volt Zsolnay Miklós. A násznép sorában ott voltak báró Fejérvary Imre, ny. főispán, Szilassy Gyula követtségi tanácsos, Szilassy Zoltán, Szilassy Katica, gróf Apponyi Géza, gróf Degenfeld Otto, a Sikorsky és Matyasovszky családok. Az egyházi esketést Nyáry Pál református lelkész végezte, aki szép beszédet intézett az ifjú párhoz.

— Nászajándékok. Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műtörás ékszertelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhető be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Árviz, jégverés.** A margittai járásban éjjel 4 óra hosszat tartó felhőszakadás kiszámíthatlan károkat okozott. A vízár előtörtte a mélyebben fekvő házakat, pinczékét, a vetések megdőltek, a mélyfekvésű földek víz alatt állanak, a szőlőhegyről az eső lemosta a földet. — Vasárnap délután 6 és 7 óra között Fejérmegye keleti részét óriási jégverés érte. A jég különösen Pátka, Zámoly, Csákvár, Lovasberény, Kajászó-Szentpéter községek határában pusztított és gabonaneműkben, szőlőben, gyümölcsben nagy károkat okozott. A legtöbb helyen a vetésekben 100% a kár. Némely helyeken állítólag térdig érő jégben gázoltak. Ma hűvös az idő és viharos szél fúj. — Tegnap óriási volt Csurgó határában. Buzában és tengeriben nagy a kár. — Titelből jelentik: Vasárnap délután óriási zivatar vonult át a határon és tyuktojás nagyságu jégeső esett. A jég a vetéseket és a gabonát teljeseen elverte. — Tegnap délután nagy jégeső pusztított India, Ruma, Beska és Slankamen szerém megyei községek határában, hol a viruló veteményeket és a szőlőtermést tönkretette. A kár nagy.

Tegnap délután nagy jégeső pusztított India, Ruma, Beska és Slankamen szerém megyei községek határában, hol a viruló veteményeket és a szőlőtermést tönkretette. A kár nagy.

— **A fuvarosok sztrájkja.** Ma reggel egészen hirtelen fuvaros-sztrájk kezdődött a fővárosban. Egyelőre még csak a nagyobb fuvarosoknál szünetel a munka, de ha hamarosan meg nem lesz a meg egyezés, akkor általános lesz a sztrájk, mert a munkaadók ki fogják zárni a munkásokat. Szombaton délután a fuvaros munkaadók teljesen egyforma tartalmu körlevelet kaptak a munkásoktól a cél alkalmazottai aláírásával. A munkások a levélben heti huszonegy koronás minimum helyett huszonhat koronát követeltek, továbbá két órával a munkaidő leszállítását és munkaközvetítést kizárólag a bizalmiférfiak útján. A választ vasárnap délig kívánták. Tegnap délután a munkaadók egyértelműen kijelentették, hogy nem teljesíthetik a követeléseket, mire a munkások délután a Tábornok-utca 18. számú házában gyűlést tartottak, amelyen elhatározták a részleges sztrájkot azoknál a munkaadóknál, akik az elutasító választ már megadták. Ma reggel aztán ki is tört a sztrájk a következő nagyfuvarosnál: Schön Ignác, Guttman czég, Hoffmann testvérek, Automobil Fuvarozó Vállalat, Fodor Rezső, Weis Arnold, Engel Károly, Farkas Rikárd, Ujlaki Habarosgár, Tausz Zsigmond, Sukosy Aladár, a Spiegel és Mährer cégek. Ilyen módon hatszáz fogat állott meg s a sztrájkolók a Váci-utra mentek ki a Konkordia-féle szövetkezeti étterembe, ahol majdnem ezer főnyi a sztrájkolók száma. A munkaadók azt mondják, hogy az utolsó három évben 16—18 koronáról huszonegy koronára emelték a fuvarosok bérét, holott azóta a verseny is megnövekedett és a takarmány is megrágult. A bér tehát úgy is nagy s éppen ezért a munkaidőt nem szállíthatják le. A bizalmi férfiak utján való munkaközvetítésről meg hallani sem akarnak, mert ez tisztán hatalmi kérdés. A sztrájk nagyobb arányokat ölthet, mert ha még egy-két napig tart, akkor az összes munkásokat kizárják. A sztrájk zavart eddig mindössze egy-két építkezésnél okozott, ahol a habarcsot nem szállították s így a munkát meg kellett szüntetni. A délelőtt folyamán a munkaadók küldöttsége kereste föl Schön Ignác ipertestületi elnök vezetésével dr. Bodó Dezső főkapitányt. A küldöttség oltalmat kért, mert a sztrájkolók a munkában lévő fuvarosokat megállítják és a munka abbahagyására biztatják. Kérték továbbá a főkapitányt, hogy a Bulcsu- és Lehel-utczák tájékára nagyobb rendőrszervezeteket küldjön, mert ezeknek az utcáknak a táján nagyobb a forgalom és a sztrájkolók kárt okozhatnak. A főkapitány kijelentette, hogy kötelessége a rendet és a közbiztonságot megőrizni s ebben a tekintetben semmiféle elnézést nem ismer. A küldöttség köszönettel vette tudomásul a főkapitány választ. A munkaadók körében különben azt mondják, hogy a sztrájkot nem is a szocialista központ rendezti, amely határozottan időszerűtlennek tartja. Távol is áll tőle s a harcokat az a tiz-tizenöt ember szítja, aki a fuvarosmunkások szakszervezetének belügyminiszeri fölfüggesztésével állás és jövedelem nélkül van.

— **Lopás a fürdőben.** A Lukács-fürdőben e hónap 10-én ellopták Kovács István duplafelűlű ezüst férfiőrjút, vékony óraláncját és egy gömbölyű, arany keretbe foglalt medaillonját. A rendőség nyomozza a tolvajt.

— **Urnapi körmenetek.** Urnapján a főváros területén esakis a koronázó Mátyás-templomban, a belvárosi főplébánia, az óbudai és kőbányai templomban tartották meg az urnapi körmeneteket. A főváros többi templomaiban hagyományos szokás szerint a reá következő vasárnap, vagyis tegnap tartották meg a körmeneteket. A körmeneteknek verőfényes, szép nap kedvezett. Reggel 7 órakor minden templomban zenés nagymise volt, mely után kiindult a menet a templom környékén felállított oltárok elé. Az egyházi ünnepélyen megjelentek a kerületek előljáróságán kívül a kerületek előkelőségei is és rengeteg ájtatos közönség. Tíz óra volt, amikor a körmenetek visszaértek a templomokba.

— **Az egyetemi Te Deum.** A tudományegyetemi évzáró istentiszteletet a tegnapi vasárnapon tartották meg az egyetemi templomban. A Te Deum, amelyen dr. Walther Gyula cz. püspök, a központi papnevelő intézet kormányzója tartott, jelen voltak dr. Székely István rektor, Dudek János, Katona Mór, Liebermann Leó és Asbóth Oszkár dékánok, az egyes fakultások tanárai közül többen, valamint az egyetemi ifjúsági egyesületek képviselői.

— **Sikkasztó bankhivatalnok.** A prágai rendőség értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy a Merkur-bank ottani főkéjének alkalmazottja, Ulrich Ferenc 47 éves bankhivatalnok 16.000 koronát sikkasztott és megszökött. A rendőség megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Bucus Mária-Remetén.** A főváros szomszédságában, a mária-remetei kegyhelyen, ma tartották meg a templom védőszentjének, Pádusi Szent Antalnak névnapján, a szokásos bucsut, melynek gyönyörű nap kedvezett. Az éjjeli eső pormentessé tette a vidéket és így óriási közönség rándult a kegyhelyre nemcsak a fővárosból, hanem a messze vidékről is. Az egyházi ünnepség már reggel hat órakor kezdődött öránkénti csendes misékkal, míg az ünnepi zenés nagymise délelőtt tíz órakor volt, melyet Nemes Antal pápai prelátus, budavári apátplébános tartott nagy és fényes segédlettel. Az ének- és zenekarban közreműködtek: Vavrincez Mórné, Láng Gézáné, Ungváry Eszter, Jancsó Jenő és ifj. Odry Lehel. Az orgonán Sugár Viktor tüzérfőhadnagy játszott. Míse után ugyancsak Nemes prelátus vezette a körmenetet. Hozzávetőleges számítás szerint huszonöt-harmincezeren vettek részt azon. Délután négy órakor ünnepélyes vespere fejezte be az ünnepségeket.

— **Nagy szerencsétlenség egy hajóhidon.** Mandevilleben, a Missisipi partján végzetes szerencsétlenség történt. Egy hajóhidon mintegy kétszáz ember szorongva várt a gőzhajó érkezésére. A vizállás magas, az áramlás igen erős volt. A gőzhajó teljes gőzzel közeledett a hajóhid felé és vagy az áramlat tulságos ereje, vagy a hibás kormányzás miatt teljes erővel nekiment az emberekkel telt hajóhidnak, amely recsegve-roppogva tört szét, az emberek pedig beleestek a folyóba. A hajóhid tulsó oldalán állók még szerencsésen jártak, mert ott a víz sekély volt és így könnyen kilábolhattak, de a hajóhid elején állókat részint a mély víz sodorta el, részint pedig a gőzhajó kerekői alá kerültek, amelyek össze-vissza törték őket. Tizenkilenczen a vízbe fulltak, másokat a kerekék zúztak agyon és nagyon sokan megsebesültek.

— **Megfult gyermekek.** Décs tolnamegyei községben Pollacsék Sándor és Müller István két kilenczéves gyermek a falu végén lévő vályogvetőtelepen összegyűjtött vízbe mentek fürödni. A víz tulságosan mély volt és a gyermekek, kik uszni nem tudtak, a vízbe fulladtak.

— **Végzetes mulatás.** Patzauer János államasuti irodaközéző több társával mulatott vasárnap éjjel Rákospalotán az Imre-utca 1. száma alatt lévő vendégházban. A mulatozás már nagyobb arányokat öltött, amikor egyszerre szomorú vége lett. Patzauer ugyanis elővette browning-revolverét, de kezelni — úgy látszik — nem tudta, mert a revolver elsült s a golyó Verbovic József vasöntőegédet fején találta, Verbovicot, aki súlyos sérülést szenvedett, most a Gróf Károlyi kórházban ápolják.

— **Életunt asszony.** Sipos Róza harminczéves napszamosasszony tegnap lugköldatot ivott. Súlyosan megsérült s a mentők a Rókusba vitték. Tettének okát nem tudják.

— **Szász trónkövetelő.** Szászországban is megvan a maga szenzációja. Trónkövetelő akadt egy Görlitzben lakó Horváth Géza nevű ember személyében, aki magát a Wettin-ház sarjának mondja. A szenzációs ügyet egy drezdai heti folyóirat pattantotta ki, elmondván benne a következőket: Él Görlitz városában egy Horváth Géza nevű ember, aki magát törvénytudós végzés alapján Wettin Gézának nevezi és aki nem más, mint az 1907. december 15-én elhunyt Carola özvegy szász királynéé 1854. augusztus 26-án született fia, akit azonban eltűnteték és Magyarországra adtak és ott evangélikus hitre keresztelték. Ezt pedig azért tették, mert a Wettin-ház házi törvényeinek van egy olyan paragrafus, amelynek értelmében a királynak, vagy trónörökösnek elsőszülött fia evangélikus hitben nevelendő. Ezt a naiv hírt az összes lapok leközlötték, sőt egyik-másik kézpénz gyánánt vette és egyenest felhívást intézett az udvarhoz, hogy nyilatkozzék. A „Dresdener Neuesten Nachrichten“ jó forrásból azt jelenti, hogy az udvar mitsem törődik a közleménnyel, de egy-szersmind jelzi, hogy más oldalról legközelebb okmányyszerű bizonyítással fogják a kőszá hírt megegyeztetni.

— **Felrobbantott csontváz.** Különös leletre bukkantak szombaton munkaközben az Uróm-utczában lévő Melocco-féle cementgyárban. A gyár munkásai a rendes robbantási munkákat végezték, amikor egyszerre mélyfémeter mélységből egy csontváz is felrepült a földre. A munkások a csontváz szerte-szétjött gurult darabjait összeszedték s a különös leletéről jelentést tettek a rendőségnek, amely most nyomozást indított abban az irányban, hogy a csonttá száradt holttest miképen került oda a földre.

— **A francia diplomácia titkai.** Pichon francia külügyminiszter rendeletével hozzáférhetővé tette a francia diplomácia irattárát, amely eddigelé őrzött titka volt a köztársaságnak. Pichon elődei: Freycinet és Ribot már tettek bizonyos engedelményeket, amennyiben az 1830. évig terjedő feljegyzéseket rendelkezésére bocsátották a kutatóknak. A legértékesebb memoírok, az 1848-ig terjedő idők történelmi adatai azonban nem kerülhettek nyilvánosságra, mert az archívum féltékenyen őrizte azokat. Most már nem lehetnek veszedelmek a feljegyzések, nem kompromittálhatnának senkit. Azért hallgatta meg Pichon a memoírók kívánságát. A vastag porrtöveg alatt most szorgalmasan keresgélnek és legközelebb meg fognak jelenni a feljegyzések: Lajos Fülöp, Talleyrand, Breglie herceg, Thiers, Guizot és másokról, amelyek egykoron a maguk idejében egész Európát lázbahozó szenzációkúl szolgáltak volna.

— **Letartóztatott zsaroló.** Görög Ferenc 44 éves betegpótló több esztendeig közös háztartásban élt Halasi Györgyné piaci árussal. A viszony nemrégiben felbomlott s azóta Görög több fenyegető tartalmu levelet küldött az asszonynak, hogy 1200 korona állótulagos követelését fizesse meg. Az asszony a fenyegetésre nem is hederített, mire ma megtámadta Görög a budai vásárosok előtt és megölésel fenyegette. A rendőség Görögöt letartóztatta.

— **Pörüljárt katonacsallók.** Benescu Gábor tényleges szolgálatban lévő katoná 1898-ban megszökött ezredétől és azóta Romániában tartózkodott. A múlt évben felségfolyamodványt nyújtott be, amelyben a büntetés elengedését és hátralevő szolgálati idejének kitöltését kérte. Az általános amnesztia alkalmazásával teljesítették kérelmét s ma kellett jelentkeznie ezredénél a fővárosban. A fufangos oláh azonban ki akart szabadulni a katonaságtól és egy beteg rokonát, Benescu Áront küldte fel maga helyett jelentkezni, remélve, hogy azt rögtön kidobják. Ő maga ezalatt a kapunál várt, hogy siker esetén mindjárt átadhassa rokonának a kialkudott husz forintot. A kaszárnyában azonban egy őrmester, aki annak idején együtt szolgált a szőkevénynyel, felfedezte a csalást, jelentést tett, mire a beteg rokon is bevallotta a csalást. A kárpában várakozó csalóért katonákat küldtek le, akik a rugkapalozó oláht bevitték és őrizet alá helyezték, a beteg rokont pedig a rendőség vette őrizet alá.

— **A nagy adó miatt.** Girusában a nagy adó terhek miatt a nép fellázadt és halállal fenyegette a polgármestert, s mikor a szorongatott polgármester segítségére karabinierik jöttek, a zendülők azokat kövekkel dobálták meg. Végre is katonaság futamtította meg szuronysegezve a népet.

— Eulenburg herceg. Eulenburg herceg tegnap délután Berlinből hazautazott Liebenbergbe. Az ügyészség tudvalevőleg azt indítványozta, hogy a herceg szabadlábrahelyezéséért letett biztosítékot emeljék föl ötszáz ezer koronára. Az ítélőtánc helyt adott ennek az indítványnak. Amikor Wronker igazságügyi tanácsos orról a határozatáról Eulenburg herceget értesítette, ez azokat a pénzembereket, akiknek segítségével az első kaucziót is letette, táviratilag azonnal magához hívta. A tanácskozás eredménye az volt, hogy az ügyészség este tíz órakor megkapta a kauczió kiegészítésül kért 400,000 márkát. Közben illetékes helyen az orvosok véleményét is bekérték. Az orvosok véleménye szerint Eulenburg herceg még nincs abban az állapotban, hogy kihallgatható, de már a javulás útján van és belátható időn belül kihallgatható lesz. Ilyen módon előrelátható, hogy az esküdtseket jövő hó első felében összehívják. Eulenburg herceg, miután a fölemelt biztosítékot letette, tegnap délután három órakor titkára kíséretében Liebenbergbe utazott. Egy második kocsin legidősebb fia követte. Kévéssel rá a herceg neje is elutazott Liebenbergbe, ahová a herceg a délután folyamán minden baj nélkül megérkezett. Liebenbergben ezidő szerint nyolcz bünyűgi hivatalnok tartózkodik.

A berlini esti lapok jelentése szerint a törvényszék Eulenburg herceg bűnperének tárgyalását a rendkívüli esküdtseket július 15-én kezdődő periódusára tüzte ki. A Berliner Lokalanzeiger azokról a körülményekről, amelyek Eulenburg herceg kaucziójának felemelésére vezettek, a következő értesüléseket közli: Június 3-án érkezett a büntető kamrához a tudományos bizottság szakértői véleménye, amely arra a következtetésre jutott, hogy Eulenburg herceg letartóztatásának nincsen semmi akadály és megjelenhetik a végtárgyaláson. A büntetőkamara arról tanácskozott még ugyanaz nap, vajjon elrendelje-e a herceg letartóztatását. Június 4-én úgy határozott a büntető bíróság, hogy a vádlott csak abban az esetben tartóztatandó le, ha egy hét leforgása alatt nem egészítené ki kauczióját félmillió márkára. Ezt a határozatot június 5-én közölték Eulenburg herceggel és védőjével. Június 12-én este Wronker igazságügyi tanácsos a herceg megbízásából az ügyészségen letétbe helyezte további 400,000 márkát. Ha ez nem történt volna meg, akkor 13-án délelőtt letartóztatott volna Eulenburg herceget, mert a letartóztatásra már megteremtették minden előkészületeket. A július 15-én kezdődő végtárgyalásra a Moabitban már most készülődnek.

— A gyújtogató. Az aradi rendőrség tegnap letartóztatta Dandá Samu tizenhétéves szabósegédet, mert azzal gyanúsította, hogy a múlt héten kigyuladt emelet házat ő gyújtotta föl. Dandá bevallotta, hogy a házat egyszerre több helyen föl akarta gyújtani, hogy a háztulajdonosné, akire ő haragszik, annál biztosabban bennégjen. A tüzet akkor még jókor észrevették. Dandát az ügyészség fogházába szállították.

— A szabadkai gyilkosság. Klein Pál Lipót ügyében a nyomozás holtpontra jutott. Jánossy vallomása kívül semmi más adat nincs arra nézve, hogy neki is aktív része lett volna a gyilkosság elkövetésében. A rendőrség már nem is eszközöl kihallgatásokat ebben az ügyben. Haverda Mariskának most már dr. Békeffy Gyula az ügyvédje, és azért a régi ügyvédjével, dr. Klein Mátyás ügyvéddel is állandó összeköttetést tart fenn. Minden nap ír neki levelet s az ügyvéd is naponta válaszol. Legutóbbi levelében megbízásokat ad az ügyvédjének zálogszelvényre, továbbá arról panaszkodik, hogy az élelmezés, melyet egy szabadkai vendéglőből hordanak neki, nem eléggé változatos. Klein Pál Lipót védője kérte a vizsgálóbíró, hogy Haverda Mariskát hallgassa ki újból Klein Pál Lipót közreműködésének tisztázása céljából. Ez meg is történt, de semmi eredményhez nem vezetett.

— Tamássy Park-Szanatóriuma Dunaharaszti-ban, Pestmegye. Elsőrangú gyógyító-intézet alkoholisták, morfinisták és idegbetegyek részére. Prospektust kívánatra küld az igazgatóság.

— Végzetes esőnakázás. Vogel Kálmán tizenhárom éves fodrászinas tegnap délután a Lágymányoson esőnakázott. A esőnek egyszerre felborult s a füv beleesett a Dunába. Kimenteni nem tudták s a hullámok közölték halálát.

— Egy író tragikus halála. A „Grazer Monatsztig“ szerkesztőjének fia, Witkall János író, aki hónapok óta tanulmányok céljából Egyiptomban időzik, a sivatagban tett lovaglással alkalmával olyan szerencsétlenül bukkott le a lórlól, hogy pár perccel rá meghalt. Két kísérője értesítette a szerencsétlenségről a hatóságokat, mire az utat tovább folytatták.

— A tömő-utcai pálinkamérgezés ügyében e hónap 12-én felboncolták a törvényszéki orvostani intézetben Kozanics György 37 éves könyvkötő (Tömő-u. 36.) és Tyka Ferencné szül. Murin Ágnes 76 éves nyugdíjas (Gólya-u. 32.) holttestét. A boncolás egyelőre negatív eredménnyel végződött. A halál kórboneztani elváltozást nem okozó mérgezés (növényi alkaloidok) következtében állott be. A hullarészeket féltették és az országos bírói vegyész által megvizsgáltatják. A tömő-utcai gyanus halálesetek tudvalevőleg e hónap 10—11-én történtek. Ezeket megelőzőleg már 6-án is történt egy hirtelen halálos, ahol ugyanilyen vélelmet konstatált a boncolás. Méhes Lajos, 35 éves cipész Hédevári-utca 17. számú lakásán halt meg hirtelen fellépő rosszullét folytán. Méhes idült alkoholista volt, aki állítólag szintén a Tömő-utczából szerezte be pálinkaszükségletét. A tömő-utcai mérgezések és a székesfehérvári rablómerénylet révén ismert Szajkó József postaaltiszt halála között is összefüggést lát a rendőrség. Szajkó holttestének felboncolása is azt eredményezte, hogy a postaaltiszt halálát is olyan mérgezés (növényi alkaloidok) okozta. Ezért a hullarészek ugyancsak vegyi vizsgálat alá kerülnek. Viszont a Sárkány-utca 1. számú házában hirtelen elhalt Kupás András és felesége halálának okául a boncolás arzénnel való mérgezését állapított meg, ami azt erősíti meg, hogy az öreg házaspár közös elhatározással önként vált meg az élettől.

— A rendőrség tevékenysége májusban. A főkapitány jelentése szerint a múlt hónapban 1724 bűneset nyomozását fejezte be az államrendőrség. A bűnesetek közül 624 volt büntető, 1100 vétség, 352 irányult az ember élete és testi épsége ellen, 1280 vagyon ellen és 92 volt az egyéb fajta bűncselekmények száma. E bűncselekményekből kifolyólag a rendőrség összesen 226 egyént helyezett előzetes letartóztatásba. Ezek közül 206-ot az illetékes bíróságok elé állítottak, egyet a közigazgatási osztálynak adtak át, kettőt kórházba utáltak. Szabadlábra helyeztek 8-at, 9-re nézve pedig függőben maradt a rendőrhatalom intézkedése. A fogház- és tolonczügyosztálynál 1794 egyén került közigazgatási elbánás alá.

— Öngyilkos önkéntes. Debreczenben Grünfeld Lipót debreczeni honvéd-önkéntes ma szolgálati fegyverével ismeretlen okból öngyilkosságot követett el. Grünfeldet haldokolva a kórházba szállították.

— Letartóztatott nyomdátulajdonos. Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a rendőrség sikeresen letartóztatta Patai János nyomdátulajdonost, Patai, akit harmadnapra elbocsátottak, most azt közli velünk, hogy őt lársa alapítvánnyal szökéssel adta a rendőrség ezért járt el ellene. Szombaton a följelentést visszavonták és Patai követelését készpénzben kifizették.

— Megszökött pénztáros. A beregszászi Kereskedelmi és Iparbank pénztárosa, Fried Miklós megszökött s magával vitte a bank mintegy huszezer koronáját. A pénztáros szökését tegnap tudta meg az intézet igazgatósága. Nyomban rovensólist tartottak a pénztárban s hamarosan megállapították, hogy 19,140 korona a hiány. Fried ellen megtették a bünyűgi följelentést s ki is adták már a sikkasztó pénztáros ellen a köröző levelet.

— Közvetlen vonat a Magas-Tátrába. A es. kir. szab. kassa-oderbergi vasut a Tátraforgalom emelése érdekében, a m. kir. államvasutakkal egyetértőleg május hó 1-től kezdve Budapest k. p. u.-ról Kassa-Poprádfelkán át Oderbergig és vissza egy új közvetlen gyorsított személyvonatot járat, mely Budapest k. p. u.-ról este 10 órakor indul, Poprád-Felkára reggel 5 óra 56 perccel, Oderbergre déli 12 óra 14 perccel érkezik. Az ellenkező irányban közlekedő vonat Oderbergől délután 2 óra 30 perccel, Poprád-Felkáról este 10 óra 40 perccel indul és Budapest k. p. u.-ra reggel 7 órakor érkezik. Ez a két vonat Budapest-Oderberg között közvetlen I. II. és III. osztályú kocsikkal közlekedik, melyek a vendés személyvonati menetdíjak fizetése ellenében vehetők igénybe. Ezekre a vonatokra a Budapestről és a m. kir. államvasutak nagyobb állomásairól a Magas-Tátrába szóló mérsékelt menetdíji jegyek is érvényesek.

— Huszéves találkozó. Szávost Sándor, a Magyar Agrár- és Járulékbank tisztviselője (Budapest, V., Erzsébet-tér 9.) felkeri a vele 1899. évben Budapesten a II. ker. felsőkereskedelmi iskolában érettségét tett volt társait és tanárait, hogy megállapodásuk szerint, a f. évi június 29-én (Péter és Pál napján) délután 5 órakor a Svábhegyi nagy szállóban tartandó huszéves találkozójukra minél számosabban jelenjenek meg.

— Karbolsav-mérgezés. A közelmúlt napokban adtunk hírt róla, hogy Lövépöttriben Róth Albert nevű földbirtokos felesége gyanus körülmények közt halt meg. Családi élete boldogtalan volt, így hát könnyen talált hitelt az eleinte csak szuttogva tovább adott hir, hogy Róthné nem természetes halállal halt meg. Leghamarabb a váratlanul elhunyt fiatal asszony családja adott hitelt e híreszteléseknek, elannyira, hogy csak Róthék házi orvosának megnyugtatóra engedték eltemettetni. A házi orvos ugyanis a leghatározottabban állította, hogy a különben egészséges asszonyt szívizomhártya-ölte meg. A férj pedig ugy adta elő felesége halálának körülményeit, hogy az gyomorfájásról panaszkodott, amikor halála napján töle búcsút vett, hogy a templomba menjen. Félóra mulva aztán az asszony meghalt. A temetésen megjelent rokonok gyanusnak találták a hirtelen beállott halálos esetet és Földvári Farkas, az elhunyt bátyja, Ehrenreich Lipót szatmári ügyvédet bízta meg, hogy tegyen följelentést a nyiregházai kir. ügyészségnél gyilkosság miatt ismeretlen tettes ellen. Az ügyészség a napokban a holttestet exhumáltatta és dr. Konihy és dr. Dohnál József törvényszéki orvosok boncolás után megállapították, hogy karbolsavmérgezés történt. Az ügyészség előbb bevárja az országos vegyész vizsgálatának eredményét és csak azután folytatja a további vizsgálatot.

— Fái Géza uriszabó-czéget, aki üzletének át-helyezése folytán árult lényegesen redukálta, olvasóink figyelmébe ajánljuk. Budapest, IV., Szervita-tér 5.

— A gyújtogató. A rendőrség gyújtogatók kísérlete miatt letartóztatta Wigadni Adolf varsói születésű, huszonhat éves újpesti kereskedőt. Wigadni a könnyű pénzeszközök terén eléggé szokásos azon a módon akart pénzt szerezni, hogy üzletét, amely az Óz-utca 30. számú házában szatcsárakkal volt megrakva, alkalmas időben felgyújtja. Ebből a célból két héttel ezelőtt bebiztosította üzletét és lakását és a napokban már szorgalmasan kezdte elhordani butorait. Tegnapelőtt este a lakók, akiknek már a butorok elszállítása szemtel szűrt, észrevették, hogy valaki gyertyával jár a padláson. Mikor utána néztek, az illető ijedten kiugrott a padlásról s lakásába zárkózott. Wigadni Adolf volt. A lakók gyanúperrel éltek s átvizsgálták a padlást és megállapították, hogy a padlás deszka-része és teteje petroleummal és benzinnel vegyest le van öntve s találtak azonfelül petroleummal átitatott rongyokat is. Nyilvánvaló volt, hogy Wigadni, miután ingói már biztosítva voltak, fel akarta gyújtani. Tizenégy lakója van a háznak, akik holmijukat, esetleg életüket veszthették volna, ha éj idején tör ki a tűz. Wigadnit átkísérik az ügyészséghez.

— Sötét bűn. A rendőrség letartóztatta Burger Ádám városi születésű 55 éves ügynököt, aki a rákosrendező pályaudvar mellett lévő homokbányákban 9—10 éves leányokat erkölestelenül üzemekre esabított. A perversz hajlamu ember azzal védekezett, hogy a leánykák esabították el szemérmetlen ajánlataikkal. A rendőrség meg ma átadta Burgert a bíróságnak.

— Kobrak-czipőgyár, Vác. Ezen vállalat rövid néhány esztendő alatt céltudatos vezetésével, hazánk legszebb iparvállalatainak sorába küzdővel fel magát s országunk közgazdasági életében számottevő tényezővé fejlődött ki. Megelégedéssel adunk hírt ilyen körülmények közt arról, hogy a vállalat a folyton fokozódó kereslet kellemes kényserhatása alatt, újabb jelentékeny mérvben kibővíti.

— Felborult társzekér. Pécsről szombaton délután jól megrakott társzekéren ládákban árukat vittek a dolnji-mihojláci vásárra. A kocsin hét kereskedő is utazott. Utközben a kocsis inni adott a lovaknak és átengedte a gyeplőt az egyik utasnak, ki azzal bűnni nem tudott. A lovak a kocsi fel fordult és a bentülők kiestek. A súlyos lúdák Guttmann Jakabné és menyét, Guttmann Dezsőné agyonütötték, míg a többiek kisebb-nagyobb sérüléssel megmenekültek. A két asszonyt Dolnji-Mihojlácon temették el. A vizsgálat megindult.

— Halálozás. Elekcs Sándor: rétközberencsi ref. lekösz életének 43. évében rövid szenvedés után elhunyt.

Gulden Rezsőné, szül. Kappus Ernőné 27 éves korában elhunyt.

Bornemissza László udvari tanácsos, Gömör-Kis-Hontvármegye alispánjának felesége, szül. zabari Szontagh Irén, az Orsz. Fehér Kereszt-egylet gömöri fiókjának alapítója és a nőegylet díszelűke 61 éves korában, 39 évi házasság után elhunyt. A nemeslelkűségéről és jószágáról ismeretes urasszony halála megyeszerte őszinte részvételt keltett. Ma délelőtt a vármegye tisztikara, a hatóságok, egyházak, kulturális és társadalmi intézmények küldöttségileg fejezték ki részvételüket az alispán előtt. A temetés ma imponáns részvétellel ment végbe. A gyászbeszédet Gyürky Pál főesperes mondta.

Préklymayer Mária Szigmunda nővér, a szegedi apáczaárda főnöknője meghalt. Egyike volt ama hat jámbor nővérnek, akik néhai Csajághy esanádi püspök hívására ötven évvel ezelőtt Temesvárra költöztek Bajorországból. A szegedi zárda élén harminczhárom esztendőig állott.

Nagykálai Kálly Bertalané, szül. Turesányi Johanna 54 éves korában Budapesten meghalt. Temetése 15-én délután 4 órakor lesz a budai farkasréti temető halottasházából.

x A Prinz Heinrich Fahrt. Az Apolló-Színház sietett ezt a valóban páratlanul álló versenyt megőrkíteni s az Apolló közönsége maga előtt látja a versenyzők budapesti tartózkodásának momentumát a 11-es kilométerkönel történt fogadtatástól a hétfő reggeli elindulásig.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherezeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vivásra.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Szívbjak és véredényelmeszesedés ellen Finsen-féle ilylampafüldőket alkalmaz dr. Hönig Izsó villanygyógyító intézetében (Budapest, IV., Károly-körút 24.) Ezt az eljárást a kopenhágai Finsen-intézetben több, mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. Hönig próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalomtalan gyógyeljárás sikerét, szívbillentyűbjak, szervizbetegedések, véredényelmeszesedés, ideges szívbjak és szívzorongási rohamok (asthma, angina, pectoris) esetében.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A főpróbák kérdése.

— Ankét a Nemzeti Színházban. —

Budapest, június 11.

Ma tartották meg a Nemzeti Színház színpadán azt az értekezletet, melynek hívatása lett volna döntenie arról, hogy legyenek-e ezentúl is nyilvános főpróbák a színházakban, vagy sem. Régi dolog, hogy némely igazgató, némely szerző és némely színész azerzővel van a nyilvános főpróbák iránt, de kétségtelen, hogy igazgatók, szerzők és színészek, akik biztosak a dolgukban és semmi okuk sincs tartani a nyilvánosságtól, belátják, hogy a főpróbák nyilvánosságára oly szükség van, mint jó darabokra és jó előadásokra.

Mindamellet a mai értekezleten, amelyen az összes napilapok bírálói megjelentek, a Vigaszínház kivételével valamennyi fővárosi színház képviselve volt.

Délután négy órakor kezdődött az értekezlet, melyet Tóth Imre, a Nemzeti Színház igazgatója nyitott meg. Rövid szavakban jelezte, hogy az értekezletet a többi igazgatóval együtt nem azért hívta össze, mintha meg akarták volna szüntetni a nyilvános főpróbákat, hanem azért, mert az eszmét két napilap fölvetette és mert a szerzők egyesülete is tárgyalta a kérdést abban az értelemben, hogy legalább is reformálni kellene a főpróbákat. Ő az egybegyűlt bírálói kar véleményének nyilvánítását kéri s az igazgatók e vélemények alapján fognak határozatot hozni az ügyben.

Elsőnek Timár Szaniszló szólalt föl. Rámutatott arra, hogy a kérdés nem új. Évekkel ezelőtt, amikor Beöthy László vette át a Nemzeti Színház vezetését, szintén értekezletre hívta össze a színházi bírálókat. De akkor teljes őszinteséggel kijelentette, hogy csak az este megjelenő kritikák ellen volt kifogása, amelyek prejudikálnak a publikumnak. A felszólaló nem tudja, hogy ez a czél lebeg-e most is az igazgatók előtt, mert ebben az esetben tárgyi argumentumokkal előállni fölöslegesnek tartja. Nézete szerint a főpróbák nyilvánosságára a színházaknak nagyobb szükségük van, mint a sajtónak, de azért a bírálóknak is szüksége van rá. Ami őt illeti, ő egy kicsiny, impressziók

iránt fogékony közönséget is bocsátana a főpróbákra, mert az igazgató nemcsak a saját véleményére kíváncsi, hanem a közönség hangulatára is. Ha van egy kicsiny, finom érzékű, impressziók iránt fogékony publikum a főpróbákon, tisztában van az igazgató azzal, minek van jó és minek kevésbé jó hatása és még az utolsó perczenben is segíthet sok esetben bizonyos hiányokon.

Utána Márkus József beszélt, kifejtve, hogy a mostani nyilvános főpróbákat okvetlenül el kell törölni. Kárát vallják a mostani főpróbáknak a színházak, a szerzők és a színészek. Nézete szerint a nyilvános főpróbákat nem délelőtt, hanem este kellene megtartani; a nézőtérrel úgy kell megvilágítani, mint rendes előadáson és nagy közönséget kell a színházba bocsátani.

Beöthy László erre megjegyezte, hogy nem volna kifogása az ellen, hogy este tartásuk meg a főpróbákat, csak akadjon valaki, aki az elmaradt előadásért kárpótolja a színházakat.

Keszler Józsefnek nem volt szándéka felszólalni, de mégis indítatva érzi magát arra, mert nem hitte volna, hogy akad a társaságban valaki, aki azt fogja kívánni, hogy a mostani főpróbákat meg kell szüntetni. Elmesé fordulatokban gazdag beszédében kifejti, hogy a színházak, akár a színház, akár a szerző, akár a színész szempontjából mérlegelik a főpróbák kérdését, el nem törölhetik a főpróbákat. A színháznak érdeke — ugymond — hogy a lapok egy-egy új darabbal bővebben foglalkoznak. Ha például valamely első előadás fél-tizenegy, vagy tizenegy órakor ér véget, akkor a kritikus, már az idő rövidsége miatt is, már csak igen röviden foglalkozik a darabbal. Ez nem lehet érdeke a színházak, melynek legnagyobb eseményei éppen a bemutatott előadások. Legfőlegb harmincz-negyven sorban számolhat be a darabról és csakis a darabról, mert a színész azon az estén nem új. Csakis a darab új. A színházakat a legjobb esetben is csak felsorolhatja, de azt, ami a színészek dukál, ami neki kijár, meg nem kaphatja. Ez nem lehet érdeke a színészek sem. A szerző pedig nem elégedhetik meg rövid bírálattal, melyet a kritikus sebtiben ír; tehát a szerzőnek sem áll érdekében a főpróbák megszüntetése. A közönség sem kapja meg azt, amit vár. Tehát a közönség szempontjából sem szabad megszüntetni a főpróbákat.

— Ha — így folytatja — közvetlenül az előadás után a kritikus nincs tisztában, hogy gáncsoljon-e, vagy magasztaljon, a következő dilemma elő kerül: „Ha a darab rossz és megdicsérem, azt mondják rám, hogy számár vagyok; ha a darab jó és levágom, azt mondják rám: szigorú vagyok. Inkább tartsanak szigorúnak, mint számárnak! (Derültség.)

Semmi szín alatt sem tartja lehetőknek a főpróbák megszüntetését és nem is hiszi, hogy az erre irányuló törekvés komoly. Miután pedig majdnem az összes jelen voltak helyeselték fejtegetését, kifakadt:

— Ha ilyen nagy az egyetértés köztünk, akkor minek engedik, hogy én itt egy óra hosszáig kapacitáljam az urakat?

Keszler után Márkus Miksa emelt szót mondván, hogy a főpróbák megtartása, vagy meg nem tartása a színházi igazgatók dolga. Mily nehéz lesz főpróbák nélkül bírálatot írni, az viszont az újságírók dolga. Arról biztosíthatja az igazgatókat, hogy főpróbák nélkül is meg fognak jelenni a kritikák, mert az újság és az újságíró csak egy kötelességet ismer: a közönséget kiszolgálni. Ezt a kötelességet minden körülmények közt teljesíteni fogják az újságok. (Helyeslés.) Egyebekben kijelenti, hogy a nyilvános főpróbákon megjelenni szerzett joga az újság képviselőjének s nem tartja külön kegynek azt, hogy a sajtó képviselőit a főpróbákra meghívják. Ki vallja majd kárát annak, ha eltörlik a nyilvános főpróbákat, azt majd a jövő fogja megmutatni.

Felszólaltak még Palógyi Lajos és Molnár Gyula. Utóbbi hangsúlyozta, hogy a szerzők egyesülete tárgyalta a kérdést s azt kívánta, hogy értekezletet tartsanak ebben a tárgyban.

Tóth Imre igazgató megköszönte a sajtó képviselőinek megjelenését. Igazgató társával együtt tudomásul veszi a felszólalásokat. Határozathoz-

talra nem került sor, mert csak a bírálók nézetét akarták hallani az igazgatók.

A vélemények pedig abban foglalhatók össze, hogy senki sem akadt a bírálók közt, aki a nyilvános főpróbák eltörlését óhajtotta volna.

(*) Komlóssy Emma Budán. Pénteken és szombaton lép föl Komlóssy Emma, a kitünő művész nő budai színikörben a „Lili“ és a „Varázskeringő“ nagy női szerepében. Komlóssy Emmát, akinek a művészetét jól ismeri a publikum, nagy érdeklődéssel várja a budai közönség.

(*) Hírek a Nemzeti Színházról. Holnap, kedden, Hívós Kornél „Ifj. Barth Tamás“ című háromfelvonásos színművét új betanulással adják elő. A czimszerepet Pethes játszsa. Szerdán a Remény, Heyermanns szenzációs sikerű halásztragédiája van kitűzve a mult heti bemutatott előadás szereplőivel.

(*) Victor Hugó új sírhelye. Victor Hugó jelenlegi sírjából valószínűleg máshová viszik. Most a párisi Pantheon pinceszélységében van eltemetve a család sürgeti áthelyezését, aminek azonban Victor Hugó végrendeletének végrehajtója, Gustav Simon ellenszegül. Victor Hugó határozottan óhajtott, hogy a Péro-Lachaiseben temessék el, sőt a sírhelyet is kiválasztotta magának és így rendelkezett:

„Ha meghalok, azt szeretném, ha azok, akik szerettek és becsültek, minden időben akadály nélkül felkereshessék sírmat.“

A Pantheonban a költő sírja egészen el van rejtve egy földalatti folyosóban. Ezt a folyosót akkor, amikor Victor Hugó koporsója mellé Zoláct is odatették, vaskerítéssel elzárták s így most már nem lehet odajutni akadálytalanul. Victor Hugó családja nyíltan hangoztatja, hogy a Zolával való szomszédság nem kellemes neki és főképpen ez okból szeretné a koporsót áthelyezni, még pedig vagy a Péro-Lachaisebe, vagy pedig a Pantheon egyik magasabb helyiségébe.

(*) A Zeneakadémia operai estélye. Ezek az énekesek, akiket ma hallottunk a Zeneakadémián, tisztességes nívót képviselnek. Szép hanganyagok, becsületes megtanulások, egy kis felülemelkedés az átlagon és hajszálnyit visszaesés azok a dilettantizmus felé: ezek a jellegzetes motívumai a mai estnek. Nagy, messzire kimagasló talentum egy sincs. Mégis a mai szereplők közül is kiválik erősen: Bäder Dóra, Sebők Ilona és Huszár Károly. Bäder Dórát már a multkor hallottuk az Operában, kellemesen csengő, tömör szopránja, tiszta föltétlen biztos hangvétele és finom frapirozása ma is erős hatást tettek. Sebők Ilona szép kvalitásokkal rendelkezik. Erőtéljes, jól képzett hangja van, amelyvel meglepő biztossággal bánik. A technikai nehézségek fölött már most könnyedén siklik le, a passzázsa pergők, a lélekzetelele pedig egyenletes. Huszár Károlynak meleg, sima tenorja van, amelyben sok az érzéki csillogás. Roppant intelligens muzsikusk, akinek nagy ritmusérzéke van és aki mindig finom és mindig izléses tud maradni. Viszont partnere, Bokor Margit ma vas következőtességgel hamisan énekel. Kiss Margit tehetséges énekesnő, akinek igen jó hanganyaga is van, — egyelőre azonban az alsó régiókban kissé csiszolatlan és erős törésű. Meg kell még említenünk Glavitsky Irét, aki szép altjával nagy sikert ért el, Ocskay Károlyt és — last not least — Kertész Vilmost, akinek szép kvalitásait már többször volt alkalmunk méltatni.

(*) Uránia Kassán. Június 26-án lesz a kassai városszépítő egyesület Uránia villanyszínházának ünnepies megnyitása, amelyre Molnár Viktor államtitkár, a budapesti Uránia-színház elnöke is megjelenni.

(*) Dayka Gábor szobra. Ungvár város közönsége állami támogatással szobrot emel a tizenhetedik század kiváló poétájának: Dayka Gábornak. A szobor megmintázására a város nagynevű szülötét: Szamovolszky Ödönt, a Szabadságharc-szobor alkotóját kérte föl, aki nagy munkája közepette is vállalkozott a nemes feladatra. A szobor leleplezését október 20-ára, a költő halálának évfordulójára tervezik.

(*) Az Akadémia ülése. Ma délután tartotta meg az Akadémia utolsó osztály- és összes ülését a nyári szünet előtt. Az osztályülésen, amelyen Entz Géza elnök, elsőnek Ilsvay Lajos, legutóbb megválasztott rendes tag, mutatta be székfoglaló értekezését. A tetszéssel fogadott értekezés után Lörenthey Imre bemutatta „Megjegyzések Magyarország ó-harmadidőszaki foraminitera faunájához“ című munkáját. Az összes ülésen Warty

Vincze másodelnök elnökelt. *Hampel* József jelentést tett a Kairóban tavasszal lefolyt II. nemzetközi archeológiai kongresszusról. Néhány kisebb folyó ügy elintézésével végződött az ülés.

(*) **Zeneiskolai vizsga.** Bloch Kálmán zongoraművész és zeneszerző igazgatása alatt álló „Hazai Zeneconservatórium” növendékei vasárnap, június 13-án délelőtt tartották a Vigadóban vizsgálati hangversenyüket. A növendékek valamennyien kiváló zenei készületről tettek tanúságot. A zeneiskola kitünőségét élénken illusztrálta az a kiváló eredmény, amelyet az iskola tanítási rendszere egy évi működés után produkált. A növendékek közül jeles technikai készütségeivel, játéknak átérzettségével és felfogásával kitűnt *Wernes Stefike*, *Wolf Terike* és *Molnár Kálmán*, kívülük még igen szép eredményt mutattak a zongora-növendékek közül: *Angyal Margit*, *Molnár Rózi* és *Magda*, *Schlesinger Imre*, *Strömpl Brigitta*, *Schwarz Irén*, *Halász Erzsébet*, *Harsányi Bözsi*, *Vértési Erzsébet*, *Szalai Lili* és *Laczkó Gizi*. A hegedű-növendékek közül *Deutsch Feri* és *Begk Imre*. Hálás növendékeiktől szép ezüst koszorút kapott *Bloch* tanárigazgató elismerésük jeléül.

(*) **Magyar zeneszerző sikere külföldön.** Az „Orfeusz” zeneműkiadó vállalat sorozatos kiadást rendezett *Major J. Gyula*, a kitűnő zeneszerző műveiből. A nagyszabású, mesteri kompozíciók nemcsak Magyarországon, de külföldi zenei körökben is nagy feltűnést keltettek; különösen a német lapok írta róla megérdemelt elismeréssel. Többek között a „*Breslauer Zeitung*” így ír *Major* szimfóniáiról: „Három megkapó, hatalmas koncepciójú fantázia (északi, lengyel, magyar), melyekben szinte megdöbbentő erővel, zenei gondolatfeszítéssel tárja elénk a szerző azt a zenei programot, mely őt munkájára inspirálta.” A *Signale* ezt írja: „A zene a maga őseredetét, egyéni a stílusát, irányítottságát és viharvívását híven utánozó és találóan karakterizáló modorban és világos, egyöntetű szonáta-formájában híven visszatükrözteti mindazt, amit a szerző programul kitűz.” A többi lapok is a legmelegebben írta *Major* munkáiról.

(*) **Városligeti Színház.** Az utolsó próbák folynak már a Városligeti Színház kasszadarabjának ígérkező „*Az Erdészleány*” című új operettből, mely darab iránt nemcsak itt, hanem Bécsben is igen nagy érdeklődés mutatkozik. A császárváros legkiválóbb zeneszerzői: *Lehár Ferenc*, *Fall Leó*, *Strauss Oszkár*, *Ziehrer*, *Reinhardt Henrik*, *Eysler Emil*, továbbá *Karczag Vilmos*, *Jarnó József* és *Berté Henrik* színiigazgatók az igazgatósággal tudatták, hogy a vasárnapi premierre Budapestre jönnek.

(*) **Nemzeti Zenede évzáró vizsgálatai.** A Nemzeti Zenedében a *Kladvikó Vilmos* hegedűművész, tanár vezetése alatt álló első öt hegedűosztály növendékei vasárnap vizsgáltak a zenede dísztermében nagy és előkelő műértő közönség jelenlétében. Mindegyik növendék nagy haladásról tett tanúságot. Különösen kitűntek a növendékek közül temperamentumos játékaik által *Könes László*, *Könes István*, *Koch Irén*, *Kohárits József*, *Rózsa András* és *Spitzer László*, de a többi vizsgázók is alaposan megállították helyüket.

(*) **Színészegyletek segítése.** Az Országos Színészegylet nyugdíjalapja által kezelt *Bulyovszky-féle* alapítvány kamatainak hovafordításáról most intézkedett az egyesület tanácsa és pedig olyképpen, hogy a díjat öv. *Várad Ferencz*nek ítélte oda, akinek évi nyugdíja a minimális.

(*) **Hangversenypályázat.** A magyar királyi Zeneakadémia növendékei között minden évben értékes mesterhegedű elnyerése kerül pályázati eldöntésre. Az idei hangversenypályázaton a legelső díjat *Bárdos Béla*, *Hubay* mester nagytehetségű tanítványa a „*Bach preludiuma*” és *Brahms* nagy hegedűkoncertjének alapos készütsége és briliáns technikája játékaival az egész tanári kar bírálata alapján nyerte el.

(*) **Hock János darabja Pécsett.** Ma este a pécsi Uránia tudományos színházban bemutatták *Hock János* darabját, „*Az Ur Jézus*”. A darabot, amely iránt városzerte nagy volt az érdeklődés, maga az illusztris szerző olvasta fel.

(*) **Művészeink sikere Münchenben.** A magyar képzőművészet a Glas-Palastban rendezett nemzetközi kiállításon igaz, szép sikert aratott. A kis magyar csoportnak a nemzetközi bíráló-bizottság nem kevesebb, mint hat kitüntetést ítélte oda. A kitüntettek között vannak *Perlmutter Izák*, *Szomvölcsy Ödön*, *Edvi-Ilés Aladár*, *Boruth Auror* és *Márk Lajos*. Itt említjük meg, hogy a kitüntettekben túl a bizottság a kollekczióból több művet szemelt ki megvételre a müncheni múzeumok számára.

FŐVÁROS.

(*) **A közigazgatási bizottság** ma délelőtt *Fülepp Kálmán* főpolgármester elnöklésével ülést tartott. Az ülés elején az elnök főpolgármester üdvözölte a bizottság két új tagját: *dr. Bihari Mór* és *dr. Stern Józsefet*. *Dr. Bihari Mór* nyomban megválasztották a másodfoku erdei kihágási bíróság tagjává és *Bihari* le is tette a hivatali esküt. Ezután a múlt hónap közgazgatási állapotáról szóló jelentéseket terjesztették elő. Az adófelügyelő jelentette, hogy a múlt hónapban közvetlenül az állampénztárnál 3.037.836 korona 41 fillér egyenes adót fizettek be, 49.305 korona 50 fillérral többet, mint a múlt év május havában. A székesfővárosi adópenztárnál befizettek 6.391.360 korona 80 fillért, 439.697 korona 18 fillérral többet, mint tavaly májusban. Eszerint a múlt havi összes befizetési eredmény 459.002 korona 68 fillérral volt kedvezőbb a múlt év május havi befizetésénél. *Dr. Magyarevits Mladen* tisztifőorvos jelentése szerint a főváros múlt havi közegészségi állapota az előző hónaphoz képest lényeges változást nem mutat. A ragadós kórok összes száma 1546 volt, tehát 289-el több, mint április hónapban. Ez az emelkedés azonban túlnyomó részt a 210 esettel szaporodott enyhébb lefolyású kanyaróra esik. Az összes ragadós betegségek közül emelkedést mutat még a skarlát (+ 6), a számarhurut (+ 29), a ronsoló torok- és gégeleob (+ 24), a bárányhimlő (+ 25), a járványos fültömírgyömb (+ 13), és a járványos agygerincgyágyártalob (+ 1), ellenben csökkent a hasi agymáz (- 3) és a trachoma (- 17). Megjegyzni a jelentés, hogy 85 trachomás közül 79 vidéki volt. Élve született a múlt hónapban 1974 gyermek. A halálozások száma 103-mal kevesebb, mint az előző hónapban. A köz- és magánkórházakban 11.796 fekvő és 9745 járó, összesen 21.541 beteget gyógykezelték. A hajléktalanok menhelye-egyletének négy menházában összesen 22.424 személy kapott szállást. A budapesti szanatórium-egyesület tüdőbeteg gondozó-intézetében 554 beteg jelentkezett; ezek közül 466 volt budapesti és 88 vidéki. A bizottság a jelentéseket tudomásul vette s azután felelősségeket intézett el.

(*) **Küldöttség a fogaskerekű vasút érdekében.** A fogaskerekű vasút téli forgalma dolgában küldöttség járt ma *Szebeny Antal* országgyűlési képviselő vezetésével *dr. Bárczy István* polgármesterrel és *Rényi Dezső* tanácsossal. A polgármester is, a tanácsos is kijelentették, hogy a tanács valószínűleg még a nyári szünet előtt tesz a közgyűlésnek előterjesztést.

(*) **A kórházak világitása.** A közgyűlés elhatározta, hogy a kórházakban a villamos világitást rendezze be. A belügyminiszter ma megsemmisítette a határozatot s felhívta a várost, hogy újra tárgyalja a kérdést.

(*) **Orvosi kinevezés.** A főpolgármester a Duna balparti kórházakhoz *dr. Frankl Oszkár*t segédorvossá nevezte ki.

(*) **A tanítói állások jóváhagyása.** A belügyminiszter ma az elemi iskolai tanítói állások szervezését megerősítette. E hét végén, vagy a jövő hét elején már a jelölés is meglesz.

(*) **Élelmiszer-hamisítók.** A közigazgatási bizottság mai ülésében élelmiszerhamisításért a következőket büntette meg: *Mouzez Istvánt* 100 koronára, *Hoffmann Ferencz* szül. *Klein Katalint* 40 koronára, *özvegy Cserna Béné* szül. *Bakos Emiliát* 25 koronára, *Kaiser Nándort* 50 koronára, *Homor Istvánt* 20 koronára, *Baron Lászlót* 20 koronára, *Csókás Lajos* szül. *20 koronára*, *Jellenek Alajos* szül. *20 koronára*, *Weisz Rizát* 20 koronára és *Banics Istvánt* 30 koronára. Azonkívül 20 korona pénzbírságra ítélte a bizottság *Bleyer József* szatmósot, hamisított paprika forgalomba hozataláért.

EGYESÜLETEK.

(—) **Pályaválasztási értekelet.** A Feministák Egyesülete ma délután tartott értekeletet a leányok pályaválasztása kérdéséről. Ebből az alkalomból a nagy számban megjelent szülők és serdülő leányok zsufolási megöltötték az Ujvárosbába közgyűlési temét. *Glücklich Vilma* elnöki megnyitójában hangoztatta, hogy mennyire szükséges minden leánynak kenyérkereseti eszközt a kezébe adni, hogy az élet minden körülményei között gondoskodhassék fenntartásáról. Az ipari pályákra csak a teljesen kifejlett leányokat szabad adni. Figyel-

mezteti a szülőket, akik leányaikat ipari pályára akarják adni, ügyeljenek arra, hogy az illető ipar minden ágában nyerjenek kiképzést. *Thury Zoltán* né ismertette a főváros által felállított varró-ipari tanfolyam mintaszerű berendezését. *Mirkovszky* *Greguss Gizella* az iparművészeti ágak előkészítésére szolgáló iparrajziskolát ajánlja a szülők figyelmébe. *Pogány Paula* a fényképészeti pályát ajánlotta a leányoknak. *Hacker Boriska* a középiskolai tanári pályát ismertette. *Dirnfeld Janka* a fogtechnikus iparágat ismertette és felhozta, hogy különösen a külföldön nők nagyszámában igen szép keresetre tesznek szert ennél az iparnál. *Wilhelm Szidónia* a nőtisztviselői pályáról szólott. Előadása végén határozati javaslatot nyújt be, amelynek értelmében az értekelet megkeresi a székesfőváros tanácsát, hogy a lányok számára a fiukéval azonos három évig tartó kereskedelmi iskolát szervezzen. *Schwimmer Róza* a mezőgazdasági foglalkozásokat és különösen a kertészeti pályát ajánlja a szülők figyelmébe. *Dr. Frank Olga* az orvosi pálya nehézségeit ismertette. *Glücklich Vilma* záró szavai után az értekeletet véget ért.

(—) **A Tulipán-Szövetség közgyűlése.** Egy közönség jelenlétében tartotta vasárnap délelőtt a Tulipán-Szövetség Magyar Védőegyesület a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Reálnoda-utcai palotájának dísztermében ezidei rendes közgyűlést. *Gróf Somssich Tihamér* társelnök vezette a közgyűlést, amelyen számosan vettek részt a fővárosi előkelő társaságának tagjai közül. Az elnök megnyitó beszédében nagy sajnálattal emlékezett meg *gróf Batthyány Lajos* elnök lemondásáról, mely részvétel emlékezett meg az egyesület igazgatójának, *Dobieczy József* nyugalmazott huszárezredesnek elhunytáról, néhány rövid szóval ismertette a legközelebbi jövő teendőit s ennek során állást foglalt a közönségi takarékpénztárak létesítése érdekében. Ezután *Dobieczy Sándor* ügyvezető tanácsos terjesztette elő évi jelentését. Jelentése végén *Dobieczy* az egyesület elmúlt évi működését ismertette adatszérien. A tetszéssel fogadott beszéd végén *Hajnos Sándor* mutatta be jelentését, *Gróf Somssich Tihamér* elnök indítványára *gróf Apponyi Sándorné* közfelkiáltással alelnökké választották és *dr. Heltcs Antal* kívánságára elhatározták, hogy néhai *Dobieczy Józsefről* a közgyűlés jegyzőkönyvében tiszteletbeli tagként emlékezzen meg. A közgyűlés végül a választásokat ejtette meg.

Ügyvezető-alelnök *Dobieczy Sándor* lett, titkár *Pály József*. Az igazgatóság tagjaivá a következőket választották: *gróf Batthyány Lajosné*, *bedői Markos Györgyné*, *Jekelfalussy Zoltán*, *Hlatky István*, *Kiss Ernő*, *gróf Festetics Géza* és *dr. Hartmann Elek*. A számvizsgáló-bizottság elnökévé *Dokta István* fővárosi tisztviselőt, rendes tagjaivá *Honfy Lajost*, *Bán Dezsőt*, *Fettik Emilt* és *Huber Józsefet*, pótagjaivá *Böjzffy Jenőt* és *Landes Lajost* választották.

A választmány tagjaivá lettek: *Linz Rezső*, *Förster János*, *Stern József*, *Heinrich Aladár*, *Kirchner János*, *Köhler István*, *idősb. Walla József*, *Goldzieher Géza*, *Riegler József* *Ede*, *Klein Gyula*, *Székes Tivadarné*, *Lovass Jánosné*, *ifju. Walla József*, *ifju. Uhi Antalné*, *ifju. Lakos Károlyné*, *Gyulai Miksa*, *dr. Bán Zoltán*, *bárány Miklós*, *Nikolits Szerén*, *idősb. Walla Józsefné*, *bárány Perényi Gáborné*, *Aczel Ottóné*, *Bruzer Józsefné*, *gróf Zichy Rezső*, *gróf Zichy Aladárné*, *Szonogh Erzsébet*, *gróf Czebrini Mária*, *Förster Aurél*, *Chyzer Béláné*, *Endrődy Szeferin*, *dr. Baumgarten Egmenné*, *Erdős Lajos*, *Asbóth Jenő*, *Auguszty Oszkárné*, *idősb. Pály János*, *Hédervári Lehel*, *Köperly Döme*, *Tatár Árpád*, *Staindl Agoston*, *Tury Adám*, *Benczy Lajos*, *Benezur Gyula*, *gróf Batthyány József*, *Havai Sándor*, *Szonogh Aranka* és *Zipernovszky Károlyné*.

A Tulipán-Szövetség Magyar Védőegyesület közgyűlése után ugyancsak *gróf Somssich Tihamér* elnöklésével a Sorompó Országos Iparvéd-Liga tartotta rendes közgyűlést. A Liga jelentéseit *dr. Téglás Géza* elnök és *Szász Béla* alelnök terjesztették elő.

(—) **A Magyarországi Gyógyszerész Egyesület** ma délelőtt tartotta közgyűlést saját helyiségében. A közgyűlést *Bayer Antal* nyitotta meg és ismertette azokat a fontos kérdéseket, amelyekkel a közgyűlésnek foglalkoznia kell. Bejelentette, hogy a Pharmaceutische Post képviseltette magát és az osztrák gyógyszerészek üdvözlő táviratot küldtek. Az évi jelentés tudomásulvétele után *Ströcker Alajos*, a tanügyi bizottság vezetője, terjesztette elő a tanügyi bizottság jelentését. A budapesti tanfolyamnak 172 hallgatója volt, köztük 11 nő. Kolozsvárott 85 hallgatója volt a tanfolyamnak, ezek között 5 nő. A tanfolyam részt vett a londoni kiállításon és ott aranyéremmel és díszoklevéllel tüntették ki. A kormány külön leiratban mondott köszönetet a tanfolyam vezetőinek. Ezután a magyar gyógyszerészek nyilvános vegykísérleti állomásának működéséről számolt be *dr. Molnár Nándor*, majd *Rosenberg József* a gyógyszerészi folyóirat szerkesztő bizottság jelentését mutatta be. Végül a közgyűlés az érettségi vizsga kérdésével foglalko-

zött s kimondta, hogy az érettségi vizsgálat után és az egyetemi évek előtt egy évi szakgyakorlatot és a szakiskola látogatását szükségesnek tartja. A délutáni gyűlésen előbb *Muzsa Gyula*, később *Bayer Antal* elnökölt. Az igazgatóság jegyzőkönyvének tárgyalása során a közgyűlés elfogadta az igazgatóság előterjesztését a munkáspénztárra vonatkozólag, amelyben kimondja, hogy a gyógyszerészek igyekezzenek minél előbb méltányos szerződéseket kötni a munkáspénztárral. A közgyűlés megbízásából az igazgatóság feliratot intéz a gyógyszerészek és drogeriák szaporításának megakadályozása érdekében. Az indítványok során a közgyűlés elhatározta, hogy megszüregteti a gyógyszerészkamarák felállítását. Megbizta a közgyűlés az igazgatóságot, hogy az egyik szaklapot hivatalos lappá tegye. A jövő évi költségvetés tárgyalása után a közgyűlés véget ért.

(—) A Magyar Háztartási Iskola-Egyesület, amely főző- és varróiskolát, női kereskedelmi tanfolyamot és internátust tart fenn a Damjanich-utca 52. számú házban, vasárnap délelőtt tartotta XII. rendező évi közgyűlését özv. dr. *Herich Károlyné* elnöklése mellett. Az elnök rövid megnyitói beszéde után dr. *Kállay Gyula* terjesztette elő évi jelentését, amely kimerítően ismerteti az egyesület múlt évi működését. A helyesléssel fogadott titkári jelentés után *Kállay Gyula* terjesztette elő a felügyelőbizottság évi jelentését, a zárszámadásokat és a jövő évi költségvetést, amelyet a közgyűlés elfogadott és az első kettőre nézve megadta a felmentvényt. Majd a választmányt egészítették ki. Az elnök rövid záróbeszéde után az ülés véget ért.

(—) Az Országos Magyar Alkoholellenes Egyesület az alkohol ellen küzdő egyesületek Londonban tartandó kongresszusán elnökével, dr. *Szalay Gyulával* képviselteti magát, aki előadást is fog tartani.

(—) A Berliini Magyar Egyesület rendkívül ezíves módon ünnepelte elnökét, *Timár Dagobertet* abból az alkalomból, hogy a király a királyi tanácsosi czímmel tüntette ki.

(—) Az Istenhegyi Népművelési Egyesület, amelynek élén *Berezik Árpád* és *Lahner Gyula* miniszteri tanácsosok állanak. Egri *Tóth Kálmán* iskolaigazgató vezetése alatt vasárnap este dal és szavalattal egybekötött igen sikerült színelőadást rendezett zászlóalappja és a napközi otthon javára.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. A mai tárgyaláson elkezdtek a vád gyalváci (gyulavézi) tanuinak kihallgatását. Elsőnek *Taner Józsefet* hallgatták ki. A tanu elmondotta, hogy *Szolarics plébános* és dr. *Mivkovic* községi orvos házában a szerb polgárok titkos értekezletet tartottak. Miután a tanu több részletet beszélt el a propagandáról, *Tuskán védő* megállapította, hogy a tanu a vizsgálóbíró előtt tett vallomással ellenmondásba keveredett. Majd *Szolarics*, dr. *Mivkovic* és *Csudics* vádlottak reflektáltak a tanu kijelentéseire. A délelőtti tárgyaláson még *Freund Muki* mérszárost és vendéglőst hallgatták ki, aki a szerb zászlók, jelvények és képek terjesztéséről szolt. Délután folytatták a gyulváci terhelő tanuk kihallgatását.

Szolarics Plapon vádlott *Taner* tanu vallomására válaszul, azt mondja, hogy *Taner* tanu csak a gyűlölet vezeti a vádlottak ellen való tanuskodásban. A következő tanu, *Freund Muki* koresmáros *Szolarics* vádlottát jó papnak ismerte, aki csak papi teendőinek elvégzésével törődött. Azonban az 1907-iki tüntetést ő is a vádlottak művének tartja. *Szolarics* védő (a vádlott *Szolarics fia*) kijelenti, hogy *Freundot* hamis eskü miatt feljeleniti, mert nem háromszor volt büntetve, mint ő mondotta, — hanem ötször. *Szolarics* védő ez után felolvassa a tüntetésre vonatkozó jegyzőkönyvet, amelyből — mondja — bebizonyítható, hogy a tüntetést a tanu szervezte. (Mozgás.) *Mivkovic* *Dusan* vádlott röviden reflektál a tanu vallomására. Kijelenti, hogy a községi politika miatt a tanu ellensége neki. Ezután a vádlott kitért az előbbi tanu vallomására. Az elnök figyelmezteti a vádlottat, hogy siessen befejezni felszólalását, mert a mellette ülő szavazóbíró már régóta panaszkodik, hogy éhes. (Nagy derűtség.) *Mivkovic*: Ha én várni tudtam tíz hónapig, a bíró ur is várhat tíz perczig. A vádlott folytatja védekezését, de az elnök csakhamar megvonja tőle a szót. A tárgyalást holnap folytatják.

§ A kivégzett anarkisták dícsőitése. Néhány évvel ezelőtt egy csikagói népgyűlésen valaki bombát vetett a több ezer főnyi tömeget szétzavaró rendőrök közé. Az eldobott bombának felrobbanása tizenöt rendőrnek egyszerre kioltotta életét és számtalan embert tett nyomorékká. A rendőrség az anarkisták vezetőit tette felelőssé a bekövetkezett katasztrófáért s a csikagói esküdtbírák az anarkista vezeték közül *Spiess*t, *Fischert*, *Engelt* és *Pársont* kötélt általi halálra ítélték. Az ítéletet a nevezetteknek még ugyanazon év őszén végre is hajtották. A kivégzés évfordulója alkalmából a „Társadalmi Forradalom” lelkes szavakkal emlékezett meg a kivégzett anarkistákról, akiket vértanúnak nevezett el s akiknek halálát követendő példa gyanánt állította a munkásság elé. A kir. ügyészség az anarkistákat dícsőítő czikk miatt osztálygyűlöltre való izgatás sajtó vétségéért pörbe fogta a czikk szerzőjét, *Weisz Jenő* nyomdászsegédét, aki fölött ma ítékezett a budapesti büntetőtörvényszék esküdtbírása. *Zsitvay Leó* elnöklelte alatt. Az esküdtek bűnösnek mondták ki a vádlottat az osztálygyűlöltre való izgatás sajtóvétségében. E marasztaló verdikt alapján a bíróság az izgatás miatt már büntetett vádlottat hat havi államfogházra és 600 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a védő semmisségi panaszszal élt.

§ A trafikokos monstre-pöre. A királyi ügyészség 395 trafikost fogott pörbe szemérem ellen való vétség miatt. A tömeges pörbefogásnak az volt az oka, hogy a trafikokosok a „Fidibusz”-nak néhány olyan számát is árulták, melyek a szeméremértő képet, vagy verset közölték. Dr. *Polányi kir. járásbíró* ma tárgyalta ezt az elvi jelentőségű ügyet. Csak egy vádlottat idézet, meg, ugy okoskodván, hogy amennyiben ítéletet a felsőbb bíróság megerősítene, az ügyészség leteszi a pert s így feleslegessé válik a többi vádlottal való tárgyalás. A vádlott *Kocsis Györgyné* volt, aki kijelentette, hogy ő nem nézte az inkriminált lap tartalmát. Az ügyészi megbízott kérte a vádlót elítélését, mert, ugymond, kötelessége lett volna meggyőződni arról, hogy nem szemérmert sértők-e a közlemények. Dr. *Gál Jenő* védőügyvéd ezzel szemben azt vitatta, hogy semmi törvény, vagy rendelet nem kötelezi a trafikosokat arra, hogy bírálják meg annak a lapnak tartalmát, melyet árusítanak. A trafikos nem cenzor s rendszerint nincs is az az intelligenciája, hogy a lap tartalmát megbírálja. Emellett hányzik a vétség két kelleke, a szándékosság és a tudatosság. A járásbíró büntudat hiányából felmentette a vádlottat. Az ügyészi megbízott az ítélet ellen felbevezett.

§ Asszony-gyilkos. A zombori törvényszék *Bukalov Milán* zombori lakost, ki elvált feleségét az utczán megleste és két revolverlövessel a karján megsebesítette, ma három évi fegyházra ítélte.

§ „A hétfői revolver.” *Tábori Kornél* „A hétfői revolver, de minden nap elsütötték” című alatt cikket irt a „Nap”-ban, melyben leleplezte a „Napló” című hétfőn reggel megjelenő újság tulajdonosának, *Erdész Zsigmond*nak és szerkesztőjének, *Jékey Károlynak* üzelmeit. Elmondotta, hogy *Erdész és Jékey* valami remekíró könyvkiadót ügynekeiként megjelentek több nagykereskedőnél, mulatóvállalat tulajdonosnál előfizetésűjítés céljából. Mikor az előfizetés nem sikerült, akkor a „Napló” című lap nevében megfenyegettek az illetőket, akiket végre ezzel a presszióval rákényszerítették arra, hogy hirdetések adjon fel a lapnak. E közlemény tartalmáért, amely többek között azt is állította, hogy ugy *Erdész*, mint *Jékey* még a pikkolójukat is zsarolás útján szerzik meg, csakis *Erdész Zsigmond* indított rágalmozási sajtópert *Tábori Kornél* ellen. *Jékey Károly* időközben nyomtalanul eltűnt a fővárosból, anélkül azonban, hogy a sajtópert megindította volna. Az *Erdész Zsigmond* által indított rágalmozási sajtópert ma tárgyalta a budapesti büntetőtörvényszék dr. *Füzesséry bíró* elnöklelte alatt ítélező tanácsa. A tárgyaláson *Erdész Zsigmond* mint panaszoszt, dr. *Vörös Oszkár* képviselte, *Tábori Kornél* védőjével, dr. *Tarján Mihály*val jelent meg és kihallgatása folyamán beismerte a czikk szerzőségét és elmondotta, hogy az újságírói tisztesség és a közönség sugalotta neki, hogy *Erdész és Jékey* garázdálkodásairól a leplet lerántsa. Inkriminált állításainak valódisága tekintetében kérte kihallgatni a tanuként beidézt *Harsányi Adolf* kávést, a *Newyork kávéház* tulajdonosát, báró *Kozmitza Miklós*, a *Sós-fürdő* tulajdonosát, *Horváth Ferenc* bankigazgatót, *Aranyosi András* vadkereskedőt. A beidézt és kihallgatni kért *Friedmann Adolf*, *Ósbudaváro* tulajdonosa, továbbá *Steinhardt Géza*, *Wertheimer Lajos* és *Fröhlich János* hírlapíró nem jelentek meg. A kihallgatott tanuk közül *Aranyosi András* el-

mondotta, hogy *Erdész és Jékey* mint a *Napló* munkatársai állítottak be. Ő azon hiszében, hogy a látogatók a *Pesti Napló* munkatársai, előzetesen fogadta őket. A két ur ezután a *Magyar Remekírók* című vállalatra akarták őt előfizetőnek megfogni. Mikor ez a tervük nem sikerült, akkor a *Napló* című lapra kértek tőle hirdetést. Báró *Kozmitza Miklós* szintén a *Magyar Remekírók* akarták megfogni. Mikor a báró elutasította őket, támadni kezdték a *Napló* című lapban a *Sós-fürdő* vállalatot. Ekkor *Aranyosi András*val együtt felkereste *Erdész*t és *Jékey*t a szerkesztőség helyiségül szolgáló *Árpád kávéházban*. Felajánlották a panaszosnak, hogy kocsin jöjjen ki másnap a *Sós-fürdő*be meggyőződni a támadó czikk adatainak alaptalansága felől. Másnap báró *Kozmitza* kocsiján ki is ment *Erdész és Jékey* a fürdőtelepre s ott mindent megvizsgálva, rendben lóvónak találtak. Megígérték egyuttal, hogy a rektifikáló nyilatkozatot közze fogják tenni. De ekközben olyan gyanus kézmozdulatot mutattak, ami kétségtelenné tette, hogy a látogató uraknak pénzre van szükségük. Itéltre ma még nem került a sor, mert a bíróság dr. *Tarján Mihály* védő kérelmére a ma meg nem jelent tanuk beidézése céljából s a bizonyítási eljárás kiegészítése végett, a mai főtárgyalást elnapolta.

Nyilttér.

Frovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

SPORT.

A MAC. nemzetközi viadala.

— Uj világrekord. —

Budapest, június 14.

Átlétikáknak közel félszázados multjában már sok jól rendezett és fényes eredményekben bővelkedő diadala volt. A *Magyar Átlétikai Club* tegnapi nemzetközi viadalát is az első közé sorozhatjuk.

Már a versenyfeltételeket is a hagyományos klasszikus számokból alkották, nem hódoltak még be többi egyletünknek divó azon sportszerűtlen szokásnak, hogy csak oly versenyeknek vesznek fel a programba, melyekben legtöbb esélylyel a rendező klub tagjai indulhatnak.

Nagy és nemzetközi viadalokat nem is lehet másként elképzelni, mintha a különféle átlétikai sportágaktól csupa klasszikus számból állítjuk össze a programot, melyben legfeljebb egy vigaszverseny jellegű handicap legyen. Azt is már természetesen találjuk, hogy igazi nemzetközi jellege a *MAC.* viadalainak van. A külföld előtt oly kitünő hírneve van ennek a klubnak, hogy csak ennek a viadalaira jönnek állandóan idegen nemzetek átlétái; míg a kisebb klubokat csak ritkán, rendszerint jubileumi alkalmakkor keresik fel.

A *MAC.* tegnapi viadala ismét fényesen sikerült: a legjobb német, cseh és osztrák átléták startolása, egy új világrekordnak nevezhető eredmény, két országos rekord és még számos kitünő eredmény.

Kócán 57 m. 91 cmes eredménye tényleg a legjobb a föld kerekén. De hivatalosan világrekordnak nem nevezhető; mert tudvalevőleg rekordnak csak azt az eredményt lehet mondani, melyet valamely erre hivatott testület hitelesít és nevez annak. Különös ugyan, de tény az, hogy egy oly kitünően szervezett sportnak, mint az átlétikai, nincs oly szervezete, mely nemzetközi legfőbb fóruma lenne a különféle államok átlétikai szövetségének.

Kócán fényes rekordja olyan, mely méterekkel jobb a mult évi olimpiai eredményénél és *Lemmingnek* hazájában elért 57 m. 33 cmes dobását is jóval felülmúlja. Azt hisszük, nem érdektelen

annak a megemlézése, hogy ezen kitünő atletánk, aki fiatal és fejlődésképes szervezetű és így még a tegnapi is nagyobb eredményeket érhet el, vidéken református pap.

A berlini Braun szereplése volt a viadal másik szenzációja. — Londonban még egyenlő volt Bodorral, tegnap azonban oly fölényrel győzte le, hogy sajnós alig van reményünk revanchera.

Harmadik szenzációja a viadalnak Dvorak, a cseh bajnok, 2 angol mértföldes futása volt. Az osztrák Kwieton, a lengyel Kuchar Lembergől és a mi legjobb távfutóink vették fel vele a versenyt, de még csak egy pillanatra se jöhettek számításba, mert Dvorak a starttól végig vezetve, a legnagyobb könnyedséggel győzött. A második helyért azonban igen szépen küzdöttek osztrák és lengyel testvéreink. Gyönyörű verseny volt a Gerenday—Eszterházy-díj is, melyet Simon biztosan nyert, a 800 méteres staféta és a sulydobás is, melynek győztese csak két csm.-rel maradt el az általa felállított országos rekordtól.

A versenyrendezés ezúttal kivételesen nem volt oly mintaszerű, mint ahogyan a M. A. C.-nál ezt már megszoktuk. A hiba azonban nem a rendező bizottságban volt, hanem abban, hogy a hitelesített gerelyek nem voltak jók, ujakért kellett küldeni, a 100 yardos egyik előfutamat pedig a starter hibájából újra futtatták.

Mind ezek megbolygatták a versenyek sorrendjét és egyéb zavart is okoztak.

Előkelő külföldi vendégei is voltak a zsufolt nézőtérnek, amennyiben Vilmos szász-meiningeni herceg és Ratibor német herceg kíséretükkel megnézték a viadalt.

A viadal részletes eredményei a következők:

I. Gerenday vándordíj. 100 yardos síkfutás. Első előfutám: 1. Simon Pál (MAC.) 12 kettőtől mp. 2. Hellvich Miksa. (OTE.) Második előfutám: 1. Jankovich István (MAC.) 10 háromötöd mp. 2. Jolbej Miklós (BEAC.) Harmadik előfutám: 1. Weininger F. (Bécs WAC.) 10 háromötöd mp. 2. Rácz Vilmos (BEAC.) Döntő futam: 1. Simon Pál (MAC.) 10 kettőtől mp. 2. Weininger F. (WAC. Bécs.) 3. Jankovich István (MAC.)

Simon kezdettől fogva vezet és 3 yarddal biztosan győz. Említést érdemel Jankovich szép, kiforrott stílusa. Igen szép verseny.

II. Sulydobás. 1. Mudin Imre (MAC.) 13.20 m. 2. Schiller Rezső (BBTE.) 12.20 m. 3. Tronner H. (WAC. Bécs) 11.94 m.

Mudin legkisebb dobása 12.62 m. volt, de az átlag 12.80 körül jart. Indult még Horváth László (MAC.) és Kóczán Mór (BTC.)

III. Andrassy-vándordíj. Egynegyed angol mértföldes síkfutás. 1. Braun János (Münchener T. V.) 51 egyötöd mp. országos rekord. 2. Wiesner Frigyes (BEAC.) 3. Nagy József (BBTE.) Indult még Bodor Odón (Postás.) Nagy izgalmossal várt verseny. Bodor kapja a belső helyet, de rossz startja folytán rögtön Braun mögé kerül, aki állandóan vezet, mögötte Wiesner és Bodor; a második fordulónál Bodor Wiesner elé kerül, de mintegy 50 yarddal a cél előtt Bodor feladja a rá nézve reménytelen küzdelmet. Braun azután Wiesner előtt biztosan győz 10 yarddal. A gyönyörű versenyben feltűnt Braun kiváló formája.

IV. Magasugrás. 1. Haluzsinsky József (MTK.) 172 cm. 2. holtversenyben Lichtenecker László (Sz. T. C.) és Szegedy Géza (MAC.) 168 és fél cm. Indult még: Kovács Nándor (BBTE.) Ludinsky Lajos (BBTE.)

VI. Svéd gerelyvetés. 1. Kóczán Mór (BTC.) 57.91 m. országos és világrekord. 2. Mudin István (MAC.) 53.66 m. 3. Mudin Imre (MAC.) 50.81 m. Kóczán utolsó dobása hozta meg az új világrekordot. A közönség színi nem akaró tapsviharral honorálja a szép dobást, különösen amikor Mudin Imre a vállán hordozta körül Kóczánt. Indultak még: Kloubal (Slavia, Prága), Kobalszky Károly (Postás.)

VII. Tavolugrás. 1. Hollis Ödön (MTK.) 6.48 m. 2. Majunke Erik (KAC.) 6.44 m. 3. Weininger F. (WAC., Bécs) 6.33 m. Küzdelem Hollis és Majunke között volt, Hollis legkisebb ugrása 6.20 m. volt. Indultak még: Kovács Nándor (BBTE.) 6.24 m., Lichtenecker László (Sz. T. C.) 6.04 m., Lampelnauer Károly (WAC., Bécs) 6.00 m., Krojer S. (WSC., Bécs), Szobota Ferenc (KAC.)

VIII. Egy fél angol mértföldes meghívási verseny. 1. Braun János (Münchener T. V.) 2 p. 8 kettőtől mp. 2. Nagy József (BBTE.) Indult még Bodor Odón (Postás.) Braun vezet, mögötte Nagy és Bodor. Az utolsó fordulónál Nagy előretér, de a cél előtt 80 yarddal elmarad a pompás spurttel előrenyomuló Braun mögött, aki azután 10 yarddal könnyen győz. Bodor 50 yarddal a cél előtt feladja a versenyt.

IX. Rudugrás. A MAC. tiszteletdíja. 1. Szathmáry Kálmán (MAC.) 2.91 m. 2. Szerinka László (BTC.) A meeting leggyengébb száma. Mindkét induló rossz kondícióban ment a küzdelembe.

X. Diszkoszvetés. 1. Kobalszky Károly (Postás) 37.46 m. 2. Mudin Imre (MAC.) 36.79 m. 3. Kóczán Mór (BTC.) 35.32 m. Indultak még: Kloubal (Slavia, Prága), Tronner H. (WAC., Bécs.)

XI. Pannónia-vándordíj. 2 angol mértföldes síkfutás. 1. Dvorak A. (Spárta, Prága) 10 p. 4 mp., or-

szágos rekord. 2. Kwieton Félix (WAC., Bécs.) 3. Kuchar Taddeus (Pogon, Lemberg.) 4. Bán Kálmán (MAC.) A nap egyik legszebb versenye. A remek stílusból futó Dvorak kezdettől fogva vezet, utána Nagy, Kwieton, Kuchar, Dvorak az első körben 40 yarddal, az ötödikben 100, az utolsóban egy teljes félkörrel vezet. A harmadik forduló után Nagy feladja a küzdelmet. A második helyért Kwieton és Kuchar között folyik erős küzdelem, az egyenesben a kitartóbb bécsi futó, Kwieton előretér és hat yarddal második Kuchar előtt. Utána 100 yarddal Bán negyedik. Dvorak egy angol mértföldet 1 p. 49 mp. alatt futott. Indultak még: Fekete Béla (MAC.), Kazár Tivadár (MTK.)

XII. Törley-vándordíj. 4x200 m.-es stafétafutás. 1. B. E. A. C. (Jolbej Miklós, Rácz Vilmos, Wiesner Frigyes, Maglódy Ferenc) 1 perc 35 kettőtől mp. 2. M. A. C. (Jakovich István, Radóczy Károly, Szerelmehegyi Ervin, Simon Pál.) Az utolsó MAC-staféta, Simon ugyan sokat javít a helyzeten, de végül mégis 6 yarddal második.

XIII. 220 yardos síkfutás-handicap. Három előfutám után a döntőben: 1. Tronner H. (WAC., Bécs, 16 m. előny) 23 és egynegyed mp. 2. Auerbach János (MAC., 14 m. előny.) 3. Graeber Géza (BTC.) scratch. Verseny után a MAC. klubházának dísztermében gyűltek a versenyzők a díjkiosztásra, ahol dr. Gerenday György elnök meleg szavakkal üdvözölte a külföldi versenyzőket, ama reményének adva kifejezést, hogy a sportbarátságot továbbra is fenn fogják tartani és résztvesznek egymás versenyein. A szép beszédet, amelye Lauber Dezső titkár német nyelven tolmácsolta, lelkesen megélték és melegen üdvözölték a győzteseket, akik dr. Nagy Béláné kezéből vették át a szebbnél-szebb díjakat.

Bécsi versenyek.

— Tizenkettedik nap. —

Nagyon mozgalmas élet volt a meeting utolsó napja Freudenauban. Azonban a fogadókra nézve kellemetlen csalódást hoztak az egyes futamok, mert két verseny kivételével óriási meglepetések voltak.

A Buccaner-verseny képezte a nap főszámát. A reális favorit Maxim lett benne s méltán, mert a kitünő St.-Maclou-mén starttól a célig az élen haladva, föltétlenül uralta a helyzetet s egy pillanatra sem volt veszélyes egyik ellenfele sem rája. A Jankovich-ló ezen fölényes győzelmével alaposan ráczáfolta azokra, akik Miracle Cambuscan-versenybeli győzelmé után azt híresztelték, hogy a Gaga-mén legjobb idősebb stayerünk, mert most egy pillanatra sem játszott szerepet a versenyben.

A másik jobban díjazott futam a kétévesek számára fenntartott Matchbox-verseny volt, melyben az elhanyagolt Coupefile játszói könnyedséggel hagyta maga mögött a reális favorit Xenost és a szintén pártolt Miska bácsit, melyek heves finish után holtversenyben értek a célhoz. A futamban Loudan a start előtt kitört, elszárgult s nem vett részt a versenyben, a totalisateur a reája elhelyezett téteket visszafizette.

A napot megnyitó futamban Eunice győzelmére szenzációs osztalékot fizetett a totalisateur, amennyiben negyvenszeres osztalékkal honorálta a vakmerő outsider-játékosok bizalmát.

Részletes eredmény a következő:

I. Kétéves nyeretlenek versenye. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Comp. K. W. pk. Eunice 54½ k. (Vajda). 2. Br. Harkányi A. sm. Biztos 56 k. (Janek) és Zombory R. sk. Piroska 54½ k. (Pretzner). Holtverseny. Futottak még: Amberg (Toma), Iram (Baumgartner), Rauhenstein (Aylin), Mindig gyöngy (Pinka), Tete de chien (Miles), Foolhardy (Withalm), Goldonkel (Wiwazil), Galloway (Carslake). Biztosan egy hosszal nyerve, holtverseny. Tot.: 10:401, 20:97, 28, 38.

II. Eladóverseny. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Egyedi A. 56. pm. Sepoy 57½ k. (Carslake). 2. Br. Harkányi J. 36. sm. Aladin 55 k. (Janek). 3. Gr. Pejacsevich A. 66. stpm. Walperl 53½ k. (Pretzner). Futottak még: Alabárd (Tredler), Sirius (Paul), Mayenne (Smutny), Lepke (Horan), Talanda (Blades). Könnyen két hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:44, 20:25, 25, 23.

III. Matchbox-verseny. Díj 8000 korona. Táv 1200 méter. 1. Szemere M. sk. Coupefile 55½ k. (Dyk). 2. Lossonczy Gy. stpm. Miska bácsi 53 k. (Carslake) és Br. Harkányi A. sm. Xenos 53 k. (Janek). Holtverseny. Futottak még: Osman (Smutny), Me voila (Pretzner). Egy hosszal nyerve, holtverseny. Tot.: 10:58, 20:24, 18, 19.

IV. Kétévesek eladók handicapja. Díj 3000 korona. Táv 900 méter. 1. Br. Springer G. pk. Pellinnia 60 k. (Blades). 2. Dávid E. sk. Isis 60 k. (Pretzner). 3. Baumberger I. pm. Bogár 56 k. (Hewitt). Futottak még: Bor (Fries), Szépség (Miles), Excuse my glove (Carslake), Bella donna (Janek). Biztosan félhosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:64, 20:47, 36, 52.

V. Buccaneer-verseny. Díj 20.000 korona. Táv 3200 méter. 1. Jankovich-Bésán Gy. 46. sm. Maxim 59½ k. (Janek). 2. Lossonczy Gy. 46. stpm. Palotás 58½ k. (Hewitt). 3. Br. Springer G. 46. pm. Matchaker 58½ k. (Miles). Futottak még: Miracle (Carslake), Bujdosó (Cockeram), Papucshós (Ulrichshoffer), Lángoló (Dyk). Könnyen három hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:18, 20:27, 61, 39.

VI. Munkás-gátverseny. Díj 6000 korona. Táv 2800 méter. 1. Pallini 46. pm. Gara 67 k. (Csompora). 2. Szemere M. 46. pm. Dryander 62½ k. (Fejes). 3. Mautner V. 46. pm. Joseph 73 k. (Dillon). Futottak még: Mimosa (Walkington), Nikita (Healy). Könnyen egy hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:27, 20:28, 36.

VII. Beaten-handicap. Díj 4000 korona. Táv 1600 méter. 1. Mautner V. id. sher. Ismerős 50 k. (Carslake). 3. Mr. Adrien 36. pk. Fabelhaft 56½ (Cockeram). 2. Mr. Lincoln 46. pm. Pagony 61 k. (Walkington). Futottak még: Berengar (Janek), Oliveto (Aylin), Beeskereki (Juhász), Medardus (Blades), Baystar (Finan), Fortunatus (Baumgartner). Egy hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:123, 20:56, 36, 34.

Alagi versenyek.

— Harmadik nap. —

A három napra terjedő alagi nyári meeting vasárnap ért véget. Óriási közönség gyűlt egybe az utolsó napra, úgy hogy a tribünökön egy talp-alatnyi helyet nem lehetett kapni. Hozzájárult még a nap sikeréhez, hogy a sport is eléggé kielégítő volt. Az egyes futamokban favoritok és outsiderok felváltva győztek, de még az elhanyagolt lovak győzelmé is elég reális volt. A Gyömrői akadályversenyben egy kis baleset történt, amennyiben a nagy favorit Maczó nyergéből, amely már biztos nyerőnek látszott, a népszerű urlovas Czárán Zoltán kiesett, de szerencsére egy kis horzsoláson kívül komolyabb baja nem történt. Részletes eredmény a következő:

I. Eladók versenye. Díj 1100 korona. Táv 1800 méter. 1. Gr. Orsich P. 66. pk. Ronulla 75 k. (Neimans). 2. Gr. Orsich P. 46. sher. Décesey 77 k. (Folís). 3. Petanovits J. 46. pm. Boeskö 79½ k. (Issekutz). Futottak még: Nénufar (Kiss), Didon (Vay), Grand Seigneur (Czárán), Soltykoff (Teleki). Biztosan egy hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:42, 20:78, 50, 55.

II. Gyömrői akadályverseny. Díj 1600 korona. Táv 4800 méter. 1. Liphay B. 46. sk. Windsbraut 70½ k. (Neimans). 2. Lukács E. 66. pm. Jabuk Bey 65 k. (Wodianer). 3. Br. Durneiss Gy. 56. pk. Peia 73 k. (Barch). Futottak még: Új bábra (Hollan), Maczó (Czárán Z.) elbukott. Biztosan két hosszal nyerve, nyolc hosszal harmadik. Tot.: 10:56, 20:44, 43.

III. Svábhegyi díj. Díj 1500 korona. Táv 3200 méter. 1. Jankovich-Bésán Gy. 46. pk. Petronella 69 k. (Czárán Z.). 2. Liphay B. 46. pm. Prokop 68 k. (Teleki). 3. Zsivanovits E. 46. pk. Nevermore 68 k. (tulajd.). Biztosan nyakhosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:14.

IV. Eladók gátverseny-handicapja. Díj 1500 korona. Táv 2400 méter. 1. Liphay B. 46. pm. Magas 67 k. (Galló). 2. Jankovich-Bésán Gy. 56. sk. Pythia 68½ k. (Neumann). 3. Rohonczy G. 56. psher. Okos 60½ k. (Kopitlanski). Futottak még: Glanure (Klímás), Jagello (Hujber). Küzdelem után félhosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:34, 20:30, 35.

V. Eladó kétévesek handicapja. Díj 1500 korona. Táv 900 méter. 1. Egyedi L. pk. False 45½ (Lukási). 2. Jankovich-Bésán Gy. sk. Hát mikor 42 k. (Szegedi). 3. Dávid E. sk. Ananas 43½ k. (Tausz). Futottak még: Cythere (Klímás), Faux Pas (Gulyás). Küzdelem után nyakhosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:76, 20:75, 111.

VI. Juniusi díj. Díj 1500 korona. Táv 1600 méter. 1. Metcalf J. 36. pk. Maffia 67 k. (Krause). 2. Gr. Forzách I. 36. pk. Gyöngyér 68 k. (Pálffy). 3. Jankovich-Bésán Gy. 36. sk. Igaz legyen 69 k. (Czárán Z.). Futottak még: Sam Lewis (Baich), Rojtos (Kiss), Landeskind (Neimann), Orgazda (Vay), Colette (Folís), Rontó Pál (Teleki). Küzdelem után félhosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:77, 20:40, 47, 30.

( ) A MAFC. vivóversenye. Bár a késői szezon miatt a szokottnál szerényebb keretben, de teljes sportbeli sikerrel s kitünő rendezésben folyt le vasárnap a müegyetem nagy kertj tantermében a Müegytemi Athletikai és Football Club hagyományos József nádor emlék-vivóversenye és a főiskolai törbajnokság. Az eredmények szenzációk ment a védő és erősen favorit Pajzs Pál mindkét

versenyben realisan kikapott, sőt később e miatt annyira elvesztette a fejét, hogy a versenybíró-sággal szemben illetlenül és szabályellenesen viselkedett, miért is a zsüri Pajzs Pált az összes aznapi versenyekből kizárta, szigoruan megintette és magaviseletét a fölötte szövetségekhez bejelenteni rendelte. Ugy a tőrbajnok Bauer Ervin, mint a József nádor serleg új védője, Palotai-Kovács Károly szimpatikus és szép jövőjü vívók. A M. A. FC. és a FSpSz. hírneves alelnökének, Maróti Gézának eszméje, az aesthetikai verseny pompásan bevált, mert a vívók a minősítésnél szemmel láthatólag törekedtek arra, hogy szép testtartással, kerekded és művészi akciókkal dolgozzanak. A verseny sima és gyors lebonyolítása a páratlanul jól működött bíróságok érdeme, amelyek közül a sportzsürit a legnépszerűbb magyar zsüri elnök, Zulusky Béla százados, az aesthetikai zsürit Körsföt-Krisch Aladár, a híres festőművész vezette. Eredmények:

I. Magyarország 1908/09. évi főiskolai törvív-bajnoksága. Bajnok: Bauer Ervin orvostanhallgató (Torcielli iskola). Kapta dr. Wartha Vince rektor tiszteletdíját. 2. Halász Zsigmond (BEAC Halász isk.) Kapta a MAFC tiszteletdíját. 3. Hárm-as holtversenyben ifj. Kristóffy József jogh., Leszik Károly jogh. és Zsoldos Andor (Lovas isk.) A második helyezett voltaképpen Pajzs Pál orvos-növendék volt, aki azonban diszkvalifikáltatott.

II. József nádor emlékvívóverseny. Körvívás I. csoportban 1. Pajzs 3. gy. 2. Polgár 3 gy. ki-estek: Leszik, Fodor és lengyel. II. csoportban 1. Palotai-Kovács 3 gy. 2. Grünwald 2 gy., kiestek: Kortsák és Marzós. III. csoportban. 1. Frankó 3 gy. 2. Halász 2 gy., kiestek: Kubik és Mészá-rovits. A döntőben: 1. Palotai-Kovács Károly 4 gy. kapta Wittmann Ferenc dékán díját. 2. Grünwald Béla 3 gy. (Maróti díj) 3. Frankó Zoltán 2 gy. dr. Kürschák József vegyész-mérnöki dékán díja. 4. Halász Zsigmond 1 gy. 5. Polgár István. A védő Pajzs Pál orvostanhallgató a döntőben tanusított magaviselete miatt diszkvalifikáltatott.

III. Aesthetikai verseny. 1. Grünwald Béla, kapta Maróti Gézának díját. 2. Bauer Ervin. 3. Halász Zs. E verseny győztese, Pajzs, diszkvalifi-káltatott.

(Evezőseink bécsi győzelmé. Az osztrák szö-veztég vasárnapi regattáján evezőseink fényes si-kerrel szerepeltek. A programmon szereplő 11 nyílt verseny közül hetet nyertek meg. A Pannonia egy-maga négy győzelmet aratott, a Duna kettőt és a Nemzeti egyet.

I. Kezdők négyese. 1. Donau, Bécs 8 p. 4 és egy-ötöd mp. 2. Bruna. 3. Donauhört.

II. Osztrák-magyar vándordíj (4-es kormányos nélkül.) 1. Pannonia 10 p. 29 és háromötöd mp. 2. Do-nauhört 3 és fél hosszal nyerve.

III. Senior egyes. 1. Killer NHE. 8 p. 25 mp.

2. Nagel és Ramsauer holtv. 3. Oppler 4 h-val nyerve.

IV. Junior négyes. 1. Pirát 7.51 és négyötöd Do-nauhört és Duna feladta.

V. Bécs város díja. (II. o. négyes.) 1. Duna 7 p. 54 és háromötöd mp. 2. Pannonia. 3. Ellida. 3 hosz-szal nyerve.

VI. Ausztria skiff-bajnoksága (zárt) 1. Pitsch-mann 9 p. 9 és kétötöd mp. 2. Eichelburg. 3. Ram-sauer. 10 hval nyerve.

VII. Junior nyolozas 1. Pannonia 7 p. 6 és hatötöd mp. 2. Donau. Küzd. után háromnegyed hosszal.

VIII. Silberer négyes kormányással. 1. Pannonia 9 p. 10 mp. row-over.

IX. Senior double 1. Wiking (Pitschmann—Ram-sauer) Bruna feladta.

X. Vigasz négyes 1. Donauhört 8 p. 10 és kétötöd mp. 2. Ellida. 3. Bruna.

XI. Junior egyes 1. Payr (Duna) 9 p. 8 és négy-ötöd mp. 2. Bánjai (Pannonia) 9 p. 37 és négyötöd mp. 3. Komarek Bécs.

XII. Senior nyolozas 1. Pannonia 6 p. 58 és há-romötöd mp. 2. Donau 7 p. 11 mp. 3. Duna 7 p. 23 és háromötöd mp. 3. és fél hosszal nyerve, 3 hosszal har-madik.

( ) A Testedzők football-vándordíja. A BTC. az általa alapított MOTESz. örökös vándordíjat ez idén csak igen erős küzdelem után, egy gólkül-önbözettel nyerte, de ez az egyetlen gól is igen kétes értékű s inkább csak a bírói tévedésnek tud-ható be. Millenáris pályán, 600 főnyi közönség előtt folyt le a mérkőzés, melynek első félideje unalmas volt. Magas rugások és kapkodás jelle-mezte mindkét csapat játékát. B. T. C. van fö-lényben, B. A. K. kapuja többször veszélyben fo-rog, de eredmény nincs, mert a gólléc is véd. A második féldő változatosabb. A 15 p.-ben Kés-márkynak a kapus által kivédett lövését a bíró tö-vesen gólnak minősíti és a B. T. C. egyik játéko-sának bevallása ellenére is, megítéli. B. A. K. ez-után a B. T. C. kapuját erősen ostromolja, közel is jár a kiegyenlítéshez, de a védelem, bár szabályta-ulanul és tulerélyesen, mindent ment. Bíró "Bakó Gy."

( ) A Ferencvárosiak „Challenge Cup” győ-zelme. A Ferencvárosi T. C. vasárnap végleg megnyerte a bécsi „Challenge Cup”-ot 2:1 arány-ban győzve le a Wiener Sport Club-ot. A mérkő-zést a Hohe Warte pályán tartották meg közepes számú közönség előtt és erős szélben. A játék az első féldőben szép és változatos volt, a második-ban a Ferencváros már inkább védelmi játékot folytatott.

( ) Preis der Diana. Vasárnap futották a hoppe-garteni pályán a 25,000 márka díjazású Preis der Dianat, melyet a fogadott Ladylike nyert meg hat ellenfele ellen. A szintén pártolt Glockenspiel helyzetlenül végezte futását. A nap egy másik jobban dotált versenyében, a Sierstorpf-Memorialban az el-hanyagolt Irene de S. győzelmé kellett szenzációt. Az értékes díjban a favoritok mind lemaradtak, mert még a második és harmadik helyet is a legszél-sőbb outsiders okkupálták. Versenyjelentésünk ez:

Preis der Diana. 20,000 Márka. 2000 m. 1. Weinberg pl. Ladylike (Notter). Dobot (Reiff). 3. Piatra (Cleminson). Futottak még: Glockenspiel, Panik, Signorina, Tausendsehön. Tot: 10:20, helyre 10:15, 30, 40.

Sierstorpfmemorial. 10,000 Márka. 1000 m. 1. Württemberg kir. ménes vdk. Irene de S. (Bul-lock). 2. Lord Major (Warne). 3. Littoral (Korb). Tot: 10:72, helyre 10:27, 70, 56.

( ) A francia derby. Ma futották Chantilly-ban a francia derbyt, melynek a Wanderbilt-istálló Owersight-ja volt a favoritja. A nagy ver-senyt azonban óriási meglepetésre a favorit istálló-társa, Negofol nyerte meg Union és Owersight ellen. A részletes eredményt itt közöljük:

Prix du Jockey-Club. 100,000 Fros. 2400 M. 1. Mr. Wanderbilt Negofol (O'Neil). 2. Blanc E. Union (Stern). 3. Mr. Wanderbilt Owersight (Bellhouse). Futottak még: Avou, Mehari, Fils Duvent, Merle, Rebelle, Veduto, Bélus, Gloram-bault, Hertro, Italus, Hag to Hag, Alexis, Darwin, Verdun, Ossian, Val d'Amour. Egy és félhosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Tot.: 10:20, helyre: 10:38, 15, 15.

( ) A bécsi ügetőversenyek első napjának ered-ménye a következő:

I. Megnyitó-verseny. Díj 2100 korona. 1. Mr. Bob 4é. pm. Nordstern (Dieffenbacher). 2. Mein Süssel. 3. Eteetera. Futott kilencz ló. Tot.: 10:14, 20:25, 40, 50.

II. Szent Abrahami díj. Díj 3000 korona. 1. Kohlert W. 5é. sm. Willy Allen (Wöss). 2. Jansen. 3. Demission. Futott kilencz ló. Tot.: 10:17, 20:30, 45, 34.

III. Nominator-verseny. Díj 2300 korona. 1. Hg. Ypsilanti T. vm. Marienhof (Brown). 2. Fa-time. 3. Franci H. Futott hét ló. Tot.: 10:12, 20:22, 27, 27.

IV. Császár-díj. Díj 5000 korona. 1. Wankó L. 5é. pm. Jubilar (Miller). 2. Feri. 3. Indiana. Fu-tott hét ló. Tot.: 10:41, 20:24, 25, 24.

V. Egyleti díj. Díj 2200 korona. 1. Piatnik R. 6é. pm. Diogenes (tulajd.). 2. Lord G. 3. Aegir. Futott hat ló. Tot.: 10:29, 20:46, 45.

VI. Jutalom-verseny. Díj 3000 korona. 1. Hg. Ypsilanti T. stpm. Allein (Brown). 2. Waselbua. 3. Taxworthy. Futott még: Csóka. Tot.: 10:20, 20:24, 25.

VII. Budapesti díj. Díj 2500 korona. 1. Mr. Gold 5é. sm. Méltóságos (Rauch). 2. Antrima. 3. Esperanza. Futott tízenegy ló. Tot.: 10:361, 20:181, 52, 53.

VIII. Kettesfogató urkoecis-verseny. Díj 3500 korona. 1. Mr. Horsefool Lydia—Gretl (Tre-bitsch). 2. Centa—Hofdame. 3. Kohinor—Sereni-simus. Futott hat fogat. Tot.: 10:26, 20:31, 131.

Aki az Odolt követ-kezetesen mindennap használja, az a tud-mány mai állása sze-rint a képzelhető leg-jobb fog- és szájjapo-lást gyakorolja.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás
SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csukás betegségnél és heretes bántalmaknál kiváló hatás. Főraktár Budapestben: SDBSKUTY L.-nél.

KÖZGAZDASÁG.

Az állam megvásárolja a Fairbanks-gyárat. Közgazdasági körökben nem kis érdeklődést fog kelteni az az értesülésünk, hogy a Fairbanks Mérleg-és Gépgyár RT.-al a kormány komoly tárgyalásokat folytat a célból, hogy az egész gyárat megvegye. A társaság főrészvényesei, élükön Miklós Ödönnel megállapodtak abban, hogy megvételre följajánlják a gyárat az államnak, hiszen a gyár legfőbb fo-gyasztója ugys a MÁV. Ugy értesülünk, hogy a tárgyalások már meglehetősen előhaladt stádium-ban vannak. A társaság, mely 1895-ben alakult 700,000 korona alaptőkével, amely 1906-ban 300,000 koronára szállítottatott le, 1906-ban 65,266 kor. nyereség mellett 9 százalékos, 1907-ben 17,204 korona nyereség mellett pedig semmi osztalékot sem fizetett.

Kiszagdák gyűlése. A nyugatmagyarországi Földművelők Gazdasági Egyesülete tegnapi tartotta Sopronban rendes évi közgyűlést. Laehne Hugó orsz. képviselő elnöki megnyitója után De Pottere Hugó egyesületi igazgató terjesztette elő a lefolyt munkásságra vonatkozó jelentését, valamint a jövő évi munkaprogramot, melyet tudomásul vettek.

A főváros megváltja a svábhegyi fogaskerekűt. Megirtuk már, hogy a főváros komolyan foglalko-zik a Városi Villamos Vasut megváltásának gon-dolatával. Ugyanekkor ismét fölmerült az a régi eszme is, hogy a Svábhegyre vezető fogaskerekű vasutat is megváltja a város. A Svábhegyi Fogas-kerekű Vasut RT. éppen most teszi közzé 1908-ik évi mérlegét, mely szerint a 450,000 K alaptőke után 86,303 K volt a nyeresége a múlt évben. Ez 19.17 százalékos kamatozásnak felelne meg. Csak-hogy a társaságnak a kisorsolt 150,000 K-nyi rész-vényéből 103,200 K még beváltatlan és így tényleg 553,200 K a tőkéje. Azonkívül van a társaságnak 52,300 K elsőbbségi kötvénye is, ami ugyan még nincs kibocsátva, de ennek fejében építette az új kiterőt és csonka vágányt, ami szintén 52,300 K-val szerepel a mérlegben. A 9323 K-val felvett anyag-szerkeszletet is meg kell váltani úgy, hogy a kimu-tatott érték több mint 660,000 K. Viszont azonban fontos városfejlesztési érdekek szólnak a megváltás és villamos üzemre való átalakítás mellett.

A nemzetközi tejjgazdasági kongresszus tagjai Veszprémben és Sárovaron. A II. nemzetközi tej-gazdasági kongresszusnak mintegy 30 tagja Ottilik Iván földművelésügyi államtitkár vezetésé alatt megtekintette a veszprémi vajgyárat és Lajos ba-jor királyi hercege sárovarai uradalmait.

Nyugalomba vonuló kamarai titkár. Kirch-nopf Frigyes, a soproni kereskedelmi és iparka-mara titkára — amint értesülünk — nyugalomba vonul. Kirchnopf huszonnyolcz évet töltött a ka-mara szolgálatában. Nyugalomba vonulásával a ka-marai intézménynek és az iparügyeknek egyik igen kiváló, jeles képességű és nagyérdemű munkása tá-vozik a közgazdasági közélet teréről.

A MÁV. tarifáinak felemelése. Megirtuk, hogy a magyar királyi államvasutak felemeli a szállítási díjtételeket. A vasut bevételei nem álla-nak arányban az üzemköltségekkel, amelyekkel az utolsó tíz esztendőben rendkívül nagymértékben megnövekedett forgalom szaporodott. A szállítási díjtételek felemeléséből származó bevételi többletet 18 millió koronára tervezték s Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter hozzá is járult a tarifa-ter-vezett felemeléséhez s a javaslatot, miután a ke-reskedelmi miniszteriumban felülbírálták, közölték az ország ipari, gazdasági szervezeteivel s lapunk-ban is ismertették. Az érdekeltek is letárgyalták a javaslatot s észrevételeiket közölték az illetékes té-nyezőkkel. A kifogás az volt, hogy a nagyobb tá-voiságokra tervezett tarifaemelés a közgazdasági érdekeknek nem lenne hasznára s itt bizonyos en-gedményeknek volna helye. Állítólag Kossuth Fe-rencz kereskedelmi miniszter ezeket a kifogásokat méltányolva, a tarifák felemelését úgy rendelte el, hogy a tervezett 18 millió korona bevételi többlet helyett csak 15 millió korona több bevételt kon-templált. A tarifa-bizottság is ebben az arányban javasolta a szállítási díjtételek felemelését, azon-

ban egy német újság azt írja, hogy a kereskedelmi minisztérium rendeletet intézett az államvasutak igazgatóságához, amely szerint az új szállítási díjtételeket lehetőleg ez év október 1-én léptesse életbe. A miniszteri rendelet — az idézett hírtörzs szerint — nem vette figyelembe az ipari és kereskedelmi szervezetek által óhajtott s az illetékes körök által is elfogadott kívánásokat, vagyis a miniszter a nagyobb távolságra óhajtott engedményeket nem teljesítette. Ezt a közleményt félhivatalosan helyreigazították eképpen: A magy. kir. államvasutak áruszállítási díjtételeinek felemelése tárgyában elterjedt hír helytelen értesüléseken alapszik és több rendbeli ténybeli tévedést tartalmaz. A való tényállás az, hogy az új árudíjszabás azon egységeiben, amelyek az érdekeltségekkel folytatott tárgyalások folyamán létrejött kompromisszum jellegével bírnak, változás nem történt.

Egy szövetkezet a magyar ipar ellen. Ismételen szövé tettük már e helyen azt a sok sérelmet, amit a közszállításoknál követnek el, különösen a törvényhatóságok, a magyar iparral szemben. A főváros veszedelmes példája iskolát teremtett s ma már nap-nap után hallunk olyan esetekről, amelyek arra mutatnak, hogy immár elérkezett a tizenkettedik órája annak, hogy a kormány végre komolyan vegye a közszállítási szabályzat végrehajtását. A legújabb sérelem Zimonyban esett, hol a Zimonyi Mezőgazdasági Szövetkezet követte el azt a hazafiatlanságot, hogy gyárának gépjármű berendezését nem magyar, hanem osztrák gépjárművektől, a prágai Novák és Jahn cégtől szerezte be. Pedig a Zimonyi Mezőgazdasági Szövetkezet a magyar kormánytól kapott szeszkontingenst s ezt azzal hálálta meg, hogy a magyar ipar rovására — az osztrák ipart támogatja. Reméljük, a kereskedelmi minisztérium módot fog találni ennek az eljárásnak megtorlására. Végre is még sem járja, hogy amikor a kormány az adózó polgárok filléreiből milliókat és milliókat költ a magyar ipar felvirágoztatására s a magyar gépjármű hála Istennek már a legkényesebb igényeket is ki tudja elégíteni s a külföldön is elismerést és méltánylást tudott szerezni, akkor magyar cég külföldre megy gépeket vásárolni, holott idehaza is meg tudná szerezni.

A mohács—pécsi vasut forgalma. A mohács—pécsi vasut vezetősége ma tette közzé a vasut forgalmáról szóló kimutatást. E szerint a vasut bevétele május 1-től 31-ig ez évben 143.600 korona volt, a múlt évi 123.300 koronával szemben. Tehát 20.300 koronával többet vett be, mint a múlt évben. Összevétele volt a vasutnak január 1-től május végéig 1909-ben 571.205 korona, míg múlt év hasonló szakában 581.970 korona.

„Photogen” Forgalmi R.-T. üzleteredménye. Évről-évre jóformán csak a kitűnő mérlegének közléte alkalmából kerül forgalomba a „Photogen” neve, pedig egyike a legjövődelmesebb magyar vállalatoknak. Idei mérlege is a részvénytőkének körülbelül 40 százalékos kamatozását jelenti. Ime a nem mindennapi mérleg:

Vagyon: Hajóüzem 881.844,22 K. Tartánykocsi-üzem 1.010.332,08 K. Adások 780.210,46 K. Összesen 2.672.387,06 K. Teher: Részvénytőke 900.000 K. Tartalékalap 402.639,58 K. Biztosítási tartalékalap 164.859,02 K. Értékesítési tartalékalap 730.404,46 K. Hitelezők 45.511,79 K. Üzleti nyereség: nyereség-áthozat 3400,93 K. nyereség az 1908—09. évben 416.571,28 K., összes nyereség 419.972,21 K. Összesen 2.672.387,06 K.

Kitetszik a mérlegből az is, hogy a társaság az idén a tartalékalapját nem kevesebb, mint 352.533 koronával dotálta, mert az 1907. évi mérlegben az még csak 386.876 korona volt.

A kereskedelmi alkalmazottak kongresszusa. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete kezdeményezésére Temesvárott a kereskedelmi alkalmazottak kongresszust tartottak. A kongresszuson megalakították a kereskedelmi alkalmazottak délmagyarországi körzetét. Ennek következtében a körzetben levő egyesületek a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének tagjává válnak. Kimondotta az értekezlet, hogy az újonnan megalakult délmagyarországi körzet elnökei a temesvári kereskedelmi alkalmazottak egyesületének mindenkor elnöke, valamint az országos egyesületi elnöke. A körzetben résztvevő egyesületek mind-

egyike egy-egy kiküldöttet választ a vezetőségbe. A vezetőség negyedévenként ülészik a temesvári központban.

A Magyar Keleti Tengerhajózási R.-T. üzlet-eredménye. A Magyar Keleti Tengerhajózási R.-T. ma tette közzé a június 22-én tartandó XI. közgyűlése elé terjesztendő mérlegét, mely a múlt évi nagy hajózási krízis hatását tükrözi vissza, mert semmi nyereséget sem mutat ki, holott az 1907. évben 157.643 kor. nyeresége volt. Érdekes, hogy veszteséget sem tüntet föl a mérleg, ami a társaság egyébként kedvező helyzetének tudható be. A mérleg egyébként ez:

Vagyon: Hajóérték 7.360.552,08, hajófelszerelés 12.221,92 K. Értékpapírok: a magyar királyi központi állampénztárnál letett 30.400.— korona n. é. Pesti magyar keresk. bank községi kötvény 492.— K, azaz 27.968.—, pénztár 22.334,22, irodai berendezés 7.850,88, 1908. évre elszámolandó fuvardíjak 263.825,17, kárkövetelések biztosítók ellen 38.236,52, készpénz- és anyagkészlet 100.268,50, beszerzési és járulékok 82.525,42, adások 29.612,35. Elsőségi kölcsön: kibocsátási árfolyamkülömbözlet 165.024,80 K. Összesen: 8.110.420 K 36 fillér.

Teher: Részvénytőke 4.200.000.— korona értékű elsőségi 1.600.000.—, hitelezők 510.436,52, elfogadványok 159.110,67 K. Értékesítési tartalékalap: 1.314.033,92, biztosítási tartalékalap 220.085,16, tartalékalap 31.559,03, átmeneti tételek 75.195,06 K. Összesen: 8.110.420 K. 36 fillér.

Itt említjük meg, hogy a társaság, mint értesülünk, új hajózási vonal létesítésének eszméjével is foglalkozik. A terv szerint egyik román kikötőből, valószínűleg Konstanzból, Shanghaiba rendszeres járatokat fog indítani, hogy a román nafta- és petroleum-kiviteli forgalmat lebonyolíthassa.

A folyamhajózás javulása. Mint a DGHT. ma közzétett jelentéséből kitetszik, már javulnak a hajózási viszonyok a Dunán. Május havában 1.486.907 korona volt a bevétel, tehát 41.456 koronával több, mint 1908-ban (1.445.451 kor.). Hogyha azonban a hajózás kezdetétől való forgalom eredményeit nézzük, az eredmény még kedvezőtlenebb lesz, mert az 1909. évi 3.996.982 korona 354.421 koronával kevesebb, mint az 1908. évi 4.351.403 koronával.

Helyreigazítás. E hó 8-iki számunkban közölt Osztrák-Magyar Bank zálogleveleinek sorsolási jegyzékében a következő sajtóhibák fordultak elő: Mindjárt a jegyzék címét hibásan közöltük, amennyiben az Osztrák-Magyar Bank zálogleveleinek kiadásáról beszélünk, holott azoknak kisorsolásáról van szó. Továbbá a sorsolt 4%-os, 50 éves záloglevelek 100 forintos címleteinek felsorolásánál a hibás 29331—29349 helyett 29331—29339 olvasandó; míg a korábbi sorsolásokból hátralékos 100 frtos címleteknél a 20906 után következő homályos szám helyébe 20918 teendő.

A dohánykísárusok panasza. A Magyar Dohánykísárusok Országos Szövetsége vasárnap tartotta ülését, amelyen foglalkoztak a dohánykísárusok helyzetével és azokkal a sérelmekkel, melyek a dohánykísárusok megélhetését megnehezítik. Az ülést Mihályfalvy István, a szövetség elnöke nyitotta meg és ismertette azt a memorandumot, melyet még 1906-ban nyújtottak át a pénzügyminiszternek és amelyben a nagyárusok kistözséjének megszüntetését kérik. Miután azonban ennek a kérelemnek a teljesítése nagy terhet ró az államkincstárra, a szövetség megállapodott több elsőrangú pénzügyintézettel, amelyek hajlandók a dohány nagyban elárúsítását a jelenlegi jutalék mellett átvenni, anélkül, hogy kísárukat is tartanának fenn s így a kincstárnak nem volna károsodása, sőt igen nagy megtakarítást érne el. Ezt egy újabb memorandumon fölterjesztették a pénzügyminiszterhez. Ezután ismertette a dohánykísárusok tarthatatlan helyzetét. A dohányárudák-tartása nagy tökebefektetést, nagy fáradságot igényel, de megélhetést nem nyújt. A nagygyűlés elfogadott egy határozati javaslatot, amely kimondja, hogy a dohánykísárusok országos szakosztálya, amely a nyilvánosság és a hatóságok előtt a dohánykísárusok képviselőjeként szerepel, de csakis a nagytrafikuskor érdekeit szolgálja, nem áll semmiféle vonatkozásban a kísáru-

sokkal és így azok képviselőjében fellépni sem jogosult. Foglalkozott még a nagygyűlés a postaértékcikkek jutalékának kérdésével és elhatározta, hogy kérvényezni fogja, hogy a dohánykísárusoknak az eddigi 1 százalék helyett 2 százalék jutalékot adjanak, továbbá azt is, hogy a sérült bélyegeket cseréljék be.

A budapest—vácz—gödöllői villamos vasut. Az épületben levő budapest—vácz villamos vasut egyfázisú váltakozó árammal fog dolgozni. Az áramot egy gőzüzemi központban fogják termelni 10.000 Volt feszültséggel és 15 periódussal másodpercenként. A járműparkot számos motorkocsi, 4 villamos lokomotív, ezenkívül számos személy- és teherkocsi fogja alkotni. A motorkocsinak 2, egyenként 120 lóerejű motorjuk lesz. A lokomotívok 40 t önsúlyuk és 500 lóerőnyi teljesítőképességűek lesznek. Az áramfejlesztő központban egyelőre 3 db. egyenként 1000 kilovattos generátort fognak felállítani.

A Magyarországi Középeurópai Közgazdasági Egyesület közgyűlése. Magyarország Középeurópai Közgazdasági Egyesülete vasárnap tartotta rendes közgyűlést dr. Wekerle Sándor elnök vezetésével, a tagok élénk részvétele mellett. A közgyűlést dr. Wekerle Sándor elnök nyitotta meg rövid beszéddel, amelyben az egyesületi tevékenység legfontosabb mozzanatait emelte ki. Ilyenek voltak: a Nürnbergben tartott nemzetközi vámkonferencia, Belgium csatlakozása a szövetséghez és a Berlinben nemrég lefolyt második közgazdasági értekezlet. Felemlítette továbbá azokat a fontos munkálatokat, amelyek részint már készülőkben vannak, mint például a munkáskérdésről tartandó értekezlet és a jogsegély-eljárás kialakulása, részint pedig az egyesületek részéről megoldandó feladatok, mint egy értékkonferencia tartása, az egységes váltójog, a szabad szállítás kérdése, illetve a vasúti vitéldíjak viszonya a kereskedelmi politikához. Az elnök meglepedéssel konstataulta, hogy a közgazdasági egyesületekben csendes, de következetes, tervszerű és komoly munka folyik, amelyben a magyar egyesület is kivenni törekszik a maga részét. Reméli, hogy nagy összefüggő gazdasági területek ellen irányuló áramlatok dacára, az egyesületeknek a gazdasági érdek szolidaritására irányuló törekvése mindinkább értékesebb eredményeket fog felmutatni. A nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után Bossányi Endre kir. tanácsos, egyesületi titkár mutatta be az egyesület működéséről szóló évi jelentést. Tudomásvétel után bemutatták a számvizsgáló bizottság jelentését. A közgyűlés a felmentvényt megadta és elfogadta az 1909. évre szóló költségvetést, amely a bevételeket 37.738 korona 17 fillérben, a kiadásokat pedig 11.700 koronában irányozza elő. Az igazgatóválasztmányba néhai báró Kornfeld Zsigmond helyébe Ullmann Adolf vezérigazgatót választották be közfelkiáltással. A közgyűlés berekesztése előtt báró Harkányi Frigyes kért szót és lelkes elismeréssel adózott dr. Wekerle Sándor elnök érdemes tevékenységének, amelyet sohasem lehet eléggé méltatni. Indítványozza, hogy a közgyűlés az elnök iránt érzett hálájának jegyzőkönyvileg adjon kifejezést. Dr. Wekerle Sándor megköszönte az elismerést és örömeinek adott kifejezést, hogy a szellemi erőknél összpontosítása, amelynek segítségével az egyesület a világgazdasági érdekek szolidaritását igyekszik szolgálni, az egyesületet mind nagyobb feladatokra képesíti. Azzal a reménységgel rekeszti be a közgyűlést, hogy az egyesület törekvései a jövőben is részesei lesznek a mérvadó gazdaságpolitikai körök megalapításának.

Biharmegyei pénzügyintézetek közgyűlése. A Magyarországi Pénzügyintézetek Országos Szövetségéhez tartozó bihari pénzügyintézetek — amint jeleztük — tegnap tartották közgyűléstükét Nagyváradon. A titkári jelentés megemlékezett arról a sikeres működésről, melyet a szövetség központja az utolsó évben kifejtett és ismertette a szövetség által megvalósítandó nagy feladatokat, amelyek közül a Pénzügyintézetek Országos Nyugdíjintézete fog legközelebb betetőzéshez jutni. Majd dr. Hantos Elemér főtitkár, aki a központ képviselőjében jelent

30

frt-ért készít csakis mérték szerint prima ölfőnyt elsőrangú kivitelben

Minták kivanatra bármennyre

Angol készpénzrendszerü uri-szabó termék.

Telefon 116-59.

ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3, Rössuth Lajos-utca mellett.

meg a közgyűlésen, tartott előadást a pénzügyi adózás új rendszeréről, amelynek kapcsán egy adóügyi irodának a központban való felállítását határozottat el. Dr. Popper igazgató a július 1-én életbe lépő csekk törvényt ismertette, dr. Adorján körzeti tiktár pedig előadást tartott a hitelbiztosítéki jelzáról és a stornodíjról. A közgyűlés elhatározta, hogy a hitelbiztosítéki okiratok szövegének egységes megállapítására felkéri a központi irodát, ugyan- csak a központra bízták, hogy a váltótelepítés körül mutatkozó számos nehézség miatt a pénzügy- teknek a helyes eljárás útját megjelölje.

Gyáripárosok szervekedése. A miskolci ka- marai területhez tartozó iparosok és gyárosok teg- nap a Kereskedelmi Kamara székházában ülést tar- tottak s azon kimondták a Magyar Gyáripárosok Országos Szövetségéhez való csatlakozásukat, vala- mint a Szövetség miskolci fiókjának megalakulá- sát. A fiók elnökévé megválasztották Liechtenstein Józsefet, alelnökké Schrekker Lipót és Herz Vilmos gyárigazgatókat, tiktárrá dr. Wittich And- ort. Megalakították egyttal a helyi és vidéki ta- gokból a választmányt is.

Szabadka villamos vasútja. A szabadkai közön- ségnek sok panasza van a villamos vasutra, mert a társaság nem akarja a vonalat kifejleszteni. Most egy konzorcium alakult az üzem átvételére. A sza- badkai pénzemberekből álló egyesülés már tárgya- lást folytat, hogy milyen feltételek mellett volna hajlandó a mostani társaság átadni a szabadkai villamost az új konzorciumnak. Az új társaság — írja a Közmunka — nemcsak a halasi-uti, erdő- utcai és sándori vonalakat építené ki, hanem ki- építené a villamos vágányt egészen a Tiszáig. En- nek a vonalnak óriási kereskedelmi és ipari fontos- sága van. A homokra épített Szabadkát összeköti a Tiszával. Ez lesz Magyarország leghosszabb villa- mos vasútja.

A tőzsdetanács ülése. A tőzsdetanács június 14-én délelőn Simon Jakab alelnök elnöklésével ülést tartott, amelyen elrendelte a Magyar Asphalt Részvénytársaság 5 százalékos kölcsönkötvényeinek lajstromozását és jegyzését.

Csőd. A budapesti kir. kereskedelmi és váltó- törvényszék ma megnyitotta a csődöt Bermann Sa- lamon budapesti bejegyzett cég, uri- és nőidivat- áru kereskedő ellen (üzlet: VII. Király-utca 19). Csődbiztosá Kelemen Imre kir. törvényszéki bírót, tömeg gondnokká dr. Neumann Márton ügyvédet, tömeg gondnok-helyettesé dr. Haendl Béla ügyvé- det nevezte ki. A követelések bejelentésének hatá- rídeje 1909 július 14.; a felszámolási tárgyalás 1909 augusztus hó 12.; a csődválasztmány megvá- lasztása pedig 1909 augusztus hó 14-én lesz.

Motoros vasutaink tanulmányozása. A szász királyi kormány a magyarországi motoros-vasutak tanulmányozására szakférfiakat küldött Magyaror- szágra. Ez a szakbizottság Lindner Róbertnek, a szász vasutak igazgatójának vezetésével a napokban az arad-cesanádi és az arad-hegyaljai motoros va- sutakat tekintette meg. Sármezey Endre és Zerko- vitz Rezső, a vasutak igazgatói szolgáltak a bizott- ságnak szakzerű felvilágosításokkal s a tanulmá- nyozó bizottság teljes elismerését fejezte ki a mo- torüzem fölött. A szász vasutak igazgatósága Drezda környékén akarja a motorvasut-forgalmat életbe léptetni.

Mérlegjavító tanfolyam szervezése az aradi szakiskolánál. Az aradi m. kir. fa- és fémipari szakiskola igazgatóságának előterjesztésére Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az igazgatóság által bemutatott tanterv szerint és óraszámra kísérletképpen egy mérleg- és mérő- eszköz ismertető és vizsgáló tanfolyam szervezes- sék. Megengedte továbbá a miniszter, hogy az elmé- leti oktatásra és a gyakorlat felügyeletére Benkert György intézeti szaktanár és Jankó Imre, az aradi mértékhiitelesítő hivatal főnöke, a gyakorlatok veze- tésével pedig Millig Mátyás intézeti művezetők bi- zassanak meg. A tanfolyamra a kamara kerületéből az Arad városi növendékeken kívül 20 vidéki iparos veendő fel. Ugyancsak megengedte a miniszter, hogy az iskola a díjtalanul megtartandó vizsga kedvező eredménye esetén a tanfolyamot végzettek részére látogatási bizonyítványokat állítsa ki.

Pályarongálás. A kassa-oderbergi vasut eszeza-zwardoni szárnyvonalán Sziklaszoros— Zwardon állomások között fekvő pályarészen árviz- okozta pályarongálások miatt az egész forgalmat ma beszüntették. A személyforgalmat átszállással, a vegyes- és gyorsáruforgalmat áthordással előre- láthatólag e hó 18-án fel fogják venni. A teher- forgalom felvételének időpontját később közlik.

Angol sacco-öltönyt 33 fill-ért
kitűnő szabás, jó munka, finom kivitel.

FÁI GÉZA elsőrangu uri-
szabó termében
Szervita-tér 5. I. em.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, június 14.

A készáru piacon ma is kifejezetten lanyha volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak, csak keveset vásároltak és a szombatiaknál olcsóbb árakat ígértek. Mivel más- részt az eladók is tartózkodók voltak, csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki, melynek folya- mán alig 4000 q. buza kelt el, a szombatiaknál 10 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 33.40 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 31 korona 77 kilós felsőmagyar- országi, úszkös buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 20—30 fillérrel olcsóbb, a zab ártartó, a ten- geri néhány fillérrel olcsóbb, az árpa változatlan. — Forgalmomba került: 250 q. rozs 20.40 koronás áron és 300 q. zab 18.35—18.60 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet megint rendkívül vi- harosan, roppant lanyha irányzattal és a szom- bati zárlatnál lényegesen alacsonyabb jegyzések- kel indult meg, kezdetben az óriási kínálat nyo- mása alatt még tovább esökkentek az árfolyamok, később azonban változott a helyzet, mert meglehe- tően élénk vételkezdés mutatkozni, amely egyre fokozódott és a további ársökkenést nem- csak hogy megszüntette, hanem jelentékeny emel- kedéshez vezetett. Így az októberi buza 26 fillérrel, a tegnapielőtti zárlaton alul, 26.54 koronán indulva, 26.38-ig még tovább hanyatlott, később azonban nagyarányú forgalom mellett 26.92-ig emelkedett és zárlatkor 26.86 koronán maradt. A tegnapi zárlat- hoz viszonyítva, végeredményképen ma az októberi buza és az áprilisi buza hat-hat fillérrel, az októ- beri rozs négy fillérrel, az októberi zab tizenhárom fillérrel, az újtengeri két fillérrel javította az ár- folyamat, míg a júliusi tengeri változatlan maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ- kező volt:

Buza	Kilós	Ára 100 kg.	Kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	32.00—33.00
"	76	30.55—31.75	80	32.30—33.10
"	77	31.65—31.95	81	32.30—33.10
"	78	31.85—32.10	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	31.05—32.35
"	76	31.00—31.35	80	32.30—33.30
"	77	31.40—31.90	81	—
"	78	31.45—31.90	82	—
Pestvidéki	74	—	78	32.50—32.10
"	75	—	79	32.30—33.65
"	76	31.55—32.25	80	32.55—33.40
"	77	32.30—31.40	81	—
Bánsági	74	—	78	32.45—33.40
"	75	—	79	32.75—33.70
"	76	31.40—31.55	80	33.30—33.20
"	77	30.95—31.50	81	33.75—33.70
Bácskai	74	—	78	31.55—32.55
"	75	—	79	32.40—32.90
"	76	31.50—31.95	80	32.45—32.10
"	77	31.50—32.05	81	—
Rozs I.rendű új	—	—	—	20.35—20.75
" középminőségű új	—	—	—	20.15—20.55
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.70—18.60
" II. rendű	—	—	—	17.10—17. —
Köles	—	—	—	—
Zab I.rendű	—	—	—	17.60—18.40
" II.rendű	—	—	—	18.05—17.65
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.80—16. —
Korpa:	—	—	—	12.70—13. —

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki 55 q 80 k 33.40 K, 100 q 79 k 33.10 K, 100 q 77 k 33 K.

Pestvidéki: 80 q 78 k 33 K, 50 q 78 k 32.60 K, 1300 q 75.5 k 32.60 K.
Kalocsai: 800 q 76.5 k 32.70 K.
Felsőmagyarországi: 100 q 77 k 32 K úszkös, 100 q 77 k 31 K úszkös.
Bánsági: 100 q 78 k 33 K.
Szerémségi: 150 q 76 k 32 K.
Rozs: 230 q 20.40 K kpf. par.
Zab: 100 q 18.60 K, 100 q 18.40 K, 100 q 18.35 K kpf. par.
Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendőek.

A határidőpiacon kötöttet:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza októberre	26.54—26.88—26.88—26.70—26.92
Buza áprilisa	27.26—27.24—27.60—27.50—27.66
Rozs októberre	20.40—20.36—20.38—20.70—
Tengeri júliusra	15.54—15.60—
Újtengeri májusra	14.20—14.34—14.28—
Zab októberre	15.24—15.18—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	26.86—26.88
Buza áprilisa	27.60—27.62
Rozs októberre	20.68—20.70
Tengeri júliusra	15.60—15.62
Újtengeri májusra	14.26—14.28
Zab októberre	15.44—15.46

Budapesti gabonaforgalom.

1909. június 10-től 1909. június 12-ig.

	Erkezett	Elszállított	métermáza
Buza	13403	7507	
Rozs	7092	200	
Árpa	1033	102	
Zab	5138	—	
Tengeri	28728	748	
Liszt	1838	1561	
Korpa	498	2617	

Értéktőzsde

Az értéktőzsde ma is teljesen lanyha volt. Az előtőzsde esendesen és körülbelül a szombati zárlat jegyzéseivel nyílt meg, a forgalom folyamán is esendesen maradt a hangulat, mi mellett az árfolya- mok alig is változtak. Kivételt csak a Jelzálog és a Rimamurányi képezett, előbbi folytatolagos helyi vételekre jól volt keresve és emelkedő irányt köve- tett, utóbbi pedig erősebb kínálatra mérsékelten esökkent. A déli tőzsdén kedvtelen hangulat és korlátozott forgalom mellett a nemzetközi értékek árfolyamai egyazon a színvonalon tartották magu- kat. Itt is a Jelzálog volt előtérben, ezenkívül még a Magyar aszfalt volt jól keresve. Forgalmomba került a mai üzlet folyamán: Osztrák hitel 638.25 koronán, Magyar hitel 753.25—752.50 koronán, Államvasut 725.25 koronán, Leszámitolóbank 479 koronán, Jelzálog 443—445.25 koronán, Rimamurányi 576—574.50 koronán, Városi villamos vasut 269 koronán, Közuti 572—569.75 koronán, Magyar koronajáradék 93.15 koronán, Magyar aszfalt 170 koronán, Salgó- tarjáni 579—580 koronán, Drasche 528 koronán, Danubius 310—311 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Magyar hitelbank r. 753.25—752.50, Osztrák hitelrészvény 638.25—638.75, Közuti vasut 725.25—725.75, Rimamurányi 576—574.50.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Magyar hitelrészvény 753—752.75, Rimamu- rányi 574.25, Közuti vasut 570.50—569, Városi vil- lamos vasut 269.25—269, Magyar koronajáradék 93.20 K.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 638, Magyar hitel 752.50, Állam- vasut 725, Leszámitoló 479.50, Jelzálog 443.75, Ri- mamurányi 574, Városi villamos 269, Közuti vasut 569.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, június 14. (Saját tudósítónktól.) A for- galom majdnem teljesen megakadt és buzálán az irányzat annyiban gyöngült, hogy 5—10 fillérrel olcsóbban lehetett volna kapni, tengeri is vesztett 5 fillért, rozs ellenben megtartotta tegnapielőtti árait és zab még 5 fillérrel drágult.

Jegyztetett buza: tiszavidéki 16.80—17.30, mo- soni 16.10—16.55, tótfelvidéki 16.10—6.55, delivasut

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
használatával valódi áldás gyomorbetegségeknek és székázorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz
az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közbiztonsági igazgatóság.) Junius 14. Előző napi eladatlan maradvány 1431 drb sertés, 6 drb süldő. Mai felhajtás 1103 drb sertés, összesen 2534 drb sertés, 6 drb süldő. Eladatott 1434 drb sertés, 6 drb süldő. Mai maradvány 1100 drb sertés. Következő árak jegyzetelték: Zsírsertés: Oreg I. rendű 350 kilogrammon felüli ételsúlyban 108—110 fillér, II-odrendű 280—350 kilogrammig 100—106 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül ételsúlylevonással 134—148 fillérig, fiatal közép 220—300 klg-ig ételsúlylevonással 128—148 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 136—150. Hussertés, belöldi süldő 110 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Kőbányai sertéspiacz.

Junius 14. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 143—145 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 145—146 fillér. Könnyű (páronként 250 kilogrammig) 145—146 fillér. Közép (páronként 240—280 klg.) 145—147 fillérig. Könnyű (páronként 240 klg.) 146—148 fillérig. Sertéslétszám: 1909. évi június hó 11. napján volt készlet 27441 drb, — 1909. június hó 12-én felhajtott 747 drb, — 1909. június hó 12-én elszállított 174 drb, — 1909. június hó 14. napjára maradt készletben 27717 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Budapesti juhvásár.

Junius 14. Felhajtott 1091 juh. Árjegyzések: Elsőrendű ürtü 52—58 fillérig, kivételesen 62 fillér kg-kint, vagy 47—61 koronáig páronként, közepminőségű ürtü 42—46 fillérig kg-kint, vagy 30—36 koronáig páronként, anyajuhok 40—54 fillérig kg-kint, vagy 29—47 koronáig páronként. Az irányzat lanyha volt, az árak 1—2 fillérrel kg-kint csökkentek.

Bécsi vágómarhavásár.

St. Marx, június 14. A mai vásárra felhajtott 5136 drb vágómarhát és pedig: 3995 drb hizott és 1201 drb kicsontozni való marhát. Árjegyzések: I. rendű hizott magyar ökrökért 74—76 korona kivételesen 80 korona; I. rendű hizott tarka ökrökért 86—88 korona, kivételesen 90—96 korona, métermázsankint, ételsúlyban levonás nélkül. Irányzat lanyha volt, az árak 2 koronával métermázsankint hanyatlottak.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

ZUG A NÁDAS...

— Regény a régibb hajduéletből. —

Irtá: MÓRICZ PÁL.

— Hé, atyafi! Mít zajdázna kendtek? — A vizslábszemű Tasnádi csendkatoná megrántotta öreg Buzi bakteren a szürte. — Ejnye. Nem ösmeri kelmed a tanétó urakat? Fejét csóválta a vén bakter. — Tanétó? tanétó. Én meg már nyáj-kondás is voltam! Ezt az illetlen megjegyzést nem hallották a tanító urak. Ellenben a Kenthe ur rácsos gazdasági udvarában firtelmesen vakogtak a kutyák, midőn a rektor a tornácoszaház ablaka alatt megpendítette a fészarmóniumot. Eredeti hajdudallal köszöntöttek be. Ne ugordj ott, ahol árok nincsen. Ne köszönj ott, ahol szép lány nincsen... Az érzékeny kántálásra kivilágosodott az egyik virágokkal rakott kisablak. A fehér függönyön női fejecske árnyéka libbent meg. Borzas, kedves fejecske a muskátli virágok között... Amde osikordult a házajtó is. Kenthe Benjámin féldurezésán, féltréfásan szólalt meg a küszöbről: — Ezek meg már miféle bucsusok? Szatyur diák nevetve emefte le a kapuját. — Az ebhordtát neki, komám! Nem bucsu ez, hanem szerenáde. — Hej, anyjokom. — Kenthe Benjámin a szobába kiáltott a küszöbről — gyere már te is. Jakab komám szerenádezik. — Meghallgathatja ezt a nemzetes komámasszony is, bár voltaképpen Erzsuska hugomat illeti a tisztelgés. — Kis lány még az. Szatyur Jakabnak böles gondolatja támadt.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Dun, Tisza, etc.), date (jun. 12, jun. 14), and measurements (méter, máter). It lists various locations and their corresponding measurements for two different dates.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 12. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Kronpacher Károly felmérési növények, okleveles gazdát ideiglenes minőségű kataszteri beszültetési gyakoronkká; a fiumei és magyar-horvát tengerparti kormányzó, mint a tengerészeti hatóság elnöke, Lorberer Jenő segédmérnököt a IX. fizetési osztályba mérnökke; a líptőseantimiklói pénzügyigazgatóság Klopstock Lajos alsókubini lakost a líptőseantimiklói adóhivatalhoz segélydíjas gyakoronkká; a nagyváradi pénzügyigazgatóság a székelyhídi adóhivatalnál úresedésben volt hivatalosallásra Juranýi András beeli pénzügyi fővigyázót nevezte ki.

Új anyakönyvvezetők. A belügyminiszter a nagyváradi anyakönyvi kerületbe Hetey Abraham Nagybányai rendezett tanácsú város főjegyzőjét; a szombathelyi anyakönyvi kerületbe pedig Bodó Ignác nyugalmazott jáki körjegyzőt anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki és őket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

Pályázatok. Az aknaszlatinai főbányahivatalhoz hivatalosallásra július 26-ig; a nagyváradi pénzügyigazgatóság kataszteri irattart kezelő irodai tisztj állásra július 12-ig; a vukovári pénzügyigazgató-

sághoz hivatalosallásra augusztus 15-ig; a debreczeni gazdasági akadémiá igazgatóságához a műszaki tanszéknel betöltendő gazdasági gyakoronki állásra július 10-ig; az országos chemiai intézet és központi vegykiserleti állomás igazgatóságához portási állásra július hó 15-ig nyújtandók be a szabályszerint felszerelt kérvények.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban kevés kivétellel mindenfelé voltak zivataros esők, amelyeknek mennyisége az északi és keleti részekben helyenkint és itt-ott az Alföldön is jelentékeny volt. Temesvárott kárt okozó jégeső esett. A szelek megélénkültek és az idő hűvösebbre változott. A hőmérséklet maximuma Verscezen 28 C. fok, minimuma Arvaváralján S C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Még változékony, hűvös idő várható, helyenkint — főleg keleten — esővel.

Table with columns for location (Állomás), wind speed (Légnyomás mm. 700 +), temperature (Hőmérséklet max. min.), and other weather indicators. It lists various locations and their corresponding weather data.

— Kedves koma, kis lányból lesz a nagy lány. Kenthe Benjámin nem folytatta tovább ezt a beszédet: — Már akármilyen célból fáradtak is szegény házamhoz, hozta Isten az urakat. Kerüljenek beljebb. Mire azután az urak beljebb kerültek, az asszony nép is rendbe szedelődött. A pirulós arcú Erzsuska is előkerült kis fehér szobájából. Nyájást a fiatal rektorra is vetett egy-két nyájás tekintetet, miközben Kenthe ur vendéglátó barátság-gal rendelkezett: — Anyjukom, valami harapni valót. Te meg Erzsuskam költsd fel bátyádat, hozzon bort a pinczéből... Peregrin Jóska marokra fogta a hatalmas sonkaesükköt. Kenthe nemzetes ur jóakarattalag biztatta: — Ugy, ugy barátom uram! Mintha csak ott: volna. Peregrinus Jósának tele volt a szája. Hunyorított: — Az én otthonomat, az én sonkámat még nem teremtetted meg a Teremtő. Szatyur Jakab a nevetve szabadkozó gazdát ölelgette. — Nemzetes komám uram, nincsen is szebb valami az igaz magyar barátság nál. ... Timár rektor meg másnap muskátli virágszálat dédelgetett a vizes csuporban. Kikiemelte a vizből. Meg-megcsókolta a falusi magyar lányok kedves virágját.

— Nem ismerem kendteket. — Hahó, tekintetes ur! Ha pisztoly kell, itt a miénk. — De hát kik vagytok? — Szegénylegények volnánk. Pisztolyunkat pedig nem meggymagra töltöttük! A betyár Vokáli homlokához tartotta pisztolyát. Izgalomtól lihegett az álarozos menyecske. — Parasztnyuzó, a pénzedért jöttünk! Az álaroz alól égetően villogott az asszony szemé. Vokáli erében dermedezett a vér, de a betyár nevetve csillapította az asszonyt. — Galambom... Értelmes ember a tekintetes ur — Ah! De mi volt ez? A betyár neszeleg egyenesedett fel. Éles női hang süvített az éjszakába. Valahol ajtó csapódott be. Patkós eszímák kocogtak a tornáczon. — Segítség! Segítség... Rablók. Gyilkosok! Lövés dördült el. A betyár káromkodásra fakadt. — Az áldóját... Nyakunkra esőditik a falut. Az álarozos asszony Vokáli üstökébe ragadt. — Ide a ládakulesot. A sarokban, a falhoz lánczolva irdatlan nagy vasláda terpeszkedett. Vokáli halottsápadtan kotorta elő párnája alól a kulesfüzért. — Nesztek. Csak ne bántsatok! Az álarozos asszony lázas sietséggel próbálgatta a kulesokat. Nem boldogult a titkos szerkezetű závarzattal, pedig odakünn növekedett a zajgás. Kiáltottak. — Meg kell fogni! — Üssük agyon a rablókat! A tornáczról a betyár őrszemek fenyegetődtek. — Tapodtat se tovább, ha kedves az életetek. Az ablakon is bezörgött az egyik őrtálló betyár.

((Folyt. köv.))

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1909. június 15-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Ifj. Barta Tamás.
Eredeti színmű 3 felvonásban.
Irtá: Hüvös Kornél

Személyek:
Ifj. Barta Tamás Pethes Cs. Alszeghy
Giza, felesége Kódy A.
Pistuka, fiók Mihály
Kerechey Vízvári M.
Elza, felesége Vízvári M.
Vidafalvy Akos Gyenes
Id. Barta Tamás Gál
Fekete Odón Bartos
Korondi, ügyvéd Hada
Polgármester Sugár
Nevelő Munkácsi M.
János Faldó

Kezdeté 1/2 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A szabin nők elrablása.
Vígjáték 4 felvonásban. Irtá:
Schönthan. Fordította: Farkasi
Viktor.

Személyek:
Dr. Zomotor Réthey
Borbála a felesége Bera P.
Paula, a leánya Tóth I.
Marosán Bogdán Körmeny
Prsta, a fia Z. Molnár
Dr. Konter Csontos
Mariana a felesége Mészáros
Borjádi Fridolin Boross
Róza, szakszéné Forrai R.
Sipka Vendel Czobor
Kali család Béres M.

Kezdeté 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Szirének hazája.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRÁF

Népszínház-utca 1-3. szám.
Telefon 68-39.

Naponta minden előadásban
bemutásra kerül

A Prinz Heinrich

Fahrt 1909.

Henrik porosz herceg tura-utja
Saját főtételünk.

És a heti műsor új szenzációi.

Az előadások hétköznapokon
délután 7 órakor, vasár- és
ünnepeken délután 5 órakor
kezdődnek.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

VIGSZÍNHÁZ.

Lupin Arzén.

Színmű 4 képből Irtá: Croisset és
Leblanc. Fordította: Adorján A.

Személyek:

Gournay Martin Szerény Z.
Germaine Hegedűsné
Kriszta Zsuzsa Varsányi L.
Charmerac herceg Tihanyi
Guérhard Hegedűs
Charolais apó Vendray
Bernard, a fia Sarkadi
Viktore Haraszthy
Vizsgálóbíró Bihari
Boursin Balassa
Rendőrbíró Kazalicsky
Jean Bardi
Marie Molnár A.
Irma Balázs
Firmin Gyöző

Kezdeté 1/2 8 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Jánoska.

Fantasztikus és dalos vígjáték 3
felvonásban. Irtá: Maros Ferencz
Zenéjét szerzette: Jakobi Viktor.

Személyek:

A nagymama Orley Fl.
Margit lányai Harnath I.
Boska Horváth G.
László, Margit férje Szimay
Jánoska Fényes A.
Kázmér Németh
Hozsika Lakos V.
Magda Otvos G.
Rozsdás báró Papir S.
A tanár ur Fenyevesy
Kovács Dóma Raskó

Kezdeté 8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(BUDAI SZÍNHÁZ)

Nap és hold.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

JARDIN DE PARIS

Városliget, Erzsébet Királyné-ut 1.
(Telefon 167-25.)

Nemzetközi kabaret

A legkitünőbb előadók élükön **Medgyaszay
Vilmával** 16-ikán lép fel **Mascha Digram**
elsőrangú világhírű kabaré-diva és **Schäffer**
Antal saját műsorával.

A Tabarin Ball Mabilé-ban

21 elsőrangú táncszatrazekció.

Szenzációs lesz a most érkező

Les 3 belles Aquitares Maurice et la belle Lona
dauses espagnoles. dauses originales parisiennes
számai

Jegyek d. u. 4 óráig Zipsér és Könignél Andrassy-
ut 4. szám alatt válthatók. (Telefon 67-27.)

Kalapkirály

Elsőrangú uri divát és kalapüzlet.

Panama kalapok Zhoronáért felülmúlhatatlan
sikerral tisztítottak.

Különös gondot fordítunk Szíves pártfogásért esedezünk
műhelyünkben Hársfa-u. 33.
női szalmakalapok átala-
kítására.

Osztermann és Stern
kalapos-mester
Eskü-ut 6. (Klotild-palota.)

Szabott árak!

ÖNBÉRETEL

egy ócska zongorát vagy pianinót és

KIDOB

havonta 12 vagy 16 korona kölcsönjárt, végte pénzt
kiadta, zongorája nincsen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, leg-
modernebb ércpanaszeltökés keresztűres új zongorát
vagy pianinót, nem ír alá váltót, nem állít kezést, nem
lekötelezette bankszövetkezethez és idővel mégis tulaj-
dona lesz a zongora. — Ilyen ideális szözl, liberális módon
kapható kizárólagosan csak

„MUSICA“ részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dezső.)

zongora eladási és kölcsönzési telephé.

Eufon tölcsernélküli legelőkeltebb gramofon- és művész-
lemezek fölarusítása.

Budapest, VI., Tereg-körut 1/a.

(Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.)
Telefon 4-31.

Zongorák becserelése, javítása, hangolása legköltségtel-
esen.

Fentli rendszer kedvezményében egyelőre csak
a fővárosban lakók részesülnek.

Alkalmi vételt butorok, szőnyegek, csillárok

ajánl szép és finom

perzsa-

ban

a legnagyobb alkalmi lakásberendezési
áruház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)

Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nél-
kül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

Heti műsor:

1909. június hó	Nemzeti Színház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Uránia	Fővárosi nyári Színház (Budai Színház)
16 Szerda	A remény	Az édes teher	A nagy nő Regi jó idők	Jánoska	A táncz	Nap és hold
17 Csütörtök	A bunda	Az édes teher	A szabin nők elrablása	Jánoska	Az élet komédiája	Az aranyember
18 Péntek	Annuska	A kirj vadászni jár	A szabin nők elrablása	Jánoska	A francia forradalom	LILI
19 Szombat	Az ember tragédiája	Az édes teher	A császár katonái	Jánoska	—	A varázskeringő
20 Vasárnap	d.u. este	Növendék előadás A férj vadászni jár	Növendék előadás A szabin nők elrablása	Jánoska	—	Szulamith Szép Heléna

MARGIT GYÓGY- FORRÁS

(Bereg megye)

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a
légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó ha-
tású még akkor is ha vérzések esete foreg fenn

Megrendelhető: Édeskúty L.-nél Badaposten és a
forrás kezelőségénél Munkácsen.

CIMBÁLMOK,

legújabb szabadalmazott acél
belső szerkezettel, melynek
hangja, hangtartása rendkívül
jónak bizonyult, rozsfelfőtésre
is legmesszebbmennyő jótállással
kaphatók. Fonográfok, gramofonok,
hegedők, fuvolák, citerák, okarinák
stb. olcsón legjobbak. Kétféle
elismert jó munkáért.

Árjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

m. kir. szabadalm. hangszergyára

Bpest, VIII., Bákóczy-ut 71.

Telefon 58-20.

Alkalmi vétel folytán kiárusítunk

Nagy selyem damaszt abroszt	darabját	1 frt 50 krézt.
Nagy selyem damaszt szalvétát	"	1 " 30 "
Vászon női ingeket	"	1 " 05 "
Csipke függönyöket	darabját	3 " 50 "
Futó szőnyeget	méterjét	" 30 "
Tavaszi divát kelméket 120 cm széles	"	" 68 "
Divat selymeket	"	" 85 "
Mosó delaineket	"	" 25 "
2 ágy és 1 asztal terítőt	"	6 " 50 "
2000 Jaquard szőnyeg újdonságot	"	5 " 80 "

Rosenberg és Quitt

VI., Király-utca 32. sz., sark üzlet.

Alapítottatt 1895. évben. 26698

CZIMBÁLMOT

ne vegyen, míg

REMÉNYI MIHÁLY

legújabb cimbalom árjegyzékét át nem olvasta,
melyet Reményi cimbalom osztálya küld

ingyen és bérmentve,

Budapestről

KIRÁLY-UTCZA 58.

Telefon 87-84.

Hang mint a zongoráé. Kivitel
a legújabb stílusokban.

10 évi kezesség!

OLCSÓ ÁRAK.

Elsőrangú fürdőhely

LIPIK BIZTOSAN GYÓGYITJA

a tápcsatorna bántalmait, huru-
tokat, cukorbetegséget, izületi
bajokat, gyermekkörokat és vér-
betegségeket.

Prospektust küld a fürdőigazgatóság LIPIK (Slavonia.)

Dr. Kapitány Kálmán

utikönyvei:

Az osztrák császárság.

11 térképpel és 6 városi
tervrajzzal. Kötve 6 K

Bécs.

Bécs városi tervrajzával 80 f.

Karlsbad.

Három térképpel 80 f.

Morán és Arco.

Két térképpel 80 f.

Kaphatók:

LAMPÉL R. könyvkereske-
dése (Wodianer F. és Fiai)

r.-t.-nál, Budapest, VI. ker.,
Andrássy-ut 21. sz. és minden
könyvkereskedésben.

„Old Park“
 Legujabb angol Sacco-öltöny, szürke divatos szín és mintában 45 koronáért **csakis KOCH** testvéreknél kapható. Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. sz.

Kérjünk mutatóvány-számot az **„Állatvilág“** folyóirat kiadóhivatalától
 Budapest, Damjanich-utca 36. sz.

Butorok,
 szőnyegek legolcsóbban részletfizetésre is kaphatók
BALASSA és RÓNA
 butoráruház
 Budapest, VI., Eötvös-utca 17/4. sz.
 (Andrássy-ut sarok.)
 Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ezen szabadalmazott ágy tömörrészekkel, rézdrózzal, erős acélsodronnybetéttel 32 kor.
 Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K.
 Rézgy sodronnybetéttel 50 K. Rézgy-ecsiszolás és javítás 17 K. Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 11.50 K. Fakeretű 7.50 K. Kárpított matracok minden kivitelben. Vas- és rézbaterokat legolcsóbban szállít.

PROHÁSZKA JÁNOS gyáros
 VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46.
 (Velt Uj-utca.)

A már 34 év óta a kerékpár-világot uráló eredeti angol **Herical Premier és The Champion** kerékpárokat dupla harang-csapágyval és szabadonfutóval, 3 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletek adják és **herikárpár-alkatrészeket** egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gumikat, csomókat, lámpákat, pedálokat, láncokat, kompszéket és zsanékat olcsó forgalmuk következtében mélyen leszállított egybeni árakkal szállítunk vidékre is bárhová **30% árleszállítással** szállításunkkal.

LÁNG JAKAB és FIA
 kerékpár és alkatrész nagykereskedők
 Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
 Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz.
 Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

EDISON
 Mozgófénykép Vállalat
 VI., Nagymező-utca 21.
 Első előadás hétköznap d. u. 5 órákor.
 Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor.
 Utolsó előadás kedde 11 órákor.
 Szenszációs újdonság!
 Műsoron kívül: pártatlan bírási ének és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.
 Minden órában változó műsor.
 Helyárak:
 Pály 1 K., I. hely 50 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.
 Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe
 Megjelent 150.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve.
 Telefon 64-20.

Pontos és legjobb órák
5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT :: ::
részletfizetésre is.
 Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.
 Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.
POLGÁR KÁLMÁN
 műórás
 Budapest, Erzsébet-körút 29.

!! Fiatal anyáknak fontos !!
 A Franklin-Társulat kiadásában most jelent meg:
A SZOPTATÁS
 a mesterséges táplálás és a csecsemőkori bélbajok.
 Irta **BEREND MIKLÓS** dr.
 egyetemi magántanár.
 Ára 1 korona 50 fillér.
 Kapható:
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
 (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál
 Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám
 és minden könyvkereskedésben.

Házlerombolás
 miatt
 az üzlet teljesen feloszlik.
 * * *
Perzsa és keleti szőnyegek
 mélyen leszállított árban.
Polgár Hugó
 V., Dorottya-utca 5. sz.

Titkos betegségek.
 Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedvei megvannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotot csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkismeretes, specializált orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemü életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokot is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.
 Ilyen magaslatos hivatású Dr. Pálóc v. kórházi orvos-spezialista országos híri intézete (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-út 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagotabb esetekben is a bujalkórás sebektől, hűgyes-, hólyag-, ideg- és hűgyerücszajogoktól, az önfertőzés, és szifilisz-utóhatást, magömlést, elgyengült férfiért, (impotenciát), kezdődő elmezsart, aranyeret, sörveket, vérhajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen fogva személyesen nem jöhetne el, akkor minden esetben levelére kimerítő választ (a levélbe csak valamilyen végzet kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki pénzért a leveleket is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 óráig d. n. 6 óráig (vasárnap déli 12-ig).
 Cím: Dr. Pálóc v. kórházi orvos, specialista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-út 10.

AZ ATHENAEUM IROD. ÉS NYOMDAI R.T. KIADÁSÁBAN MOST JELENT MEG
A szemérem elleni bűncselekmények
TANULMÁNY AZ ANYAGI BÜNTETŐJOG KÖRÉBŐL
 Irta: dr. HALÁSZ ZOLTÁN
 budapesti Ügyvéd.
 Halász Zoltán dr., a kiváló kriminálista ebben a munkájában bűncselekmények jogi szabályozásának történeti fejlődése és összehasonlító jogtudományi fejtegetése után Büntető törvénykönyvünk vonatkozó fejezetének módosítása tekintetében kiváló gyakorlati érzékkel és nagy elméleti tudással megkonstruált reformjavaslatokat tesz. Rendkívül érdekes és feleltető hasznos uttörő munka ez nemcsak a szakemberek, hanem a laikusok számára is, akik a nemi élet körébe tartozó cselekmények jogi elbírálása felől kimerítő tájékoztatást ohajtanak nyerni.
 A KÖZEL 450 OLDALRA TERJEDŐ KÖTET
 ÁRA 10 KOR.
 Megrendelhető ugy a kiadóhivatalban (VII., Rákóczi-út 54. sz.), mint minden hazai könyvkereskedésben.

Grammofonok
Cimbalmok
Citerák
Fuvolák és
egyéb hangszerek
részletfizetésre

kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

hangszeráruházában

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Arjegyzék ingyen!

Minden háztulajdonos,

ki meggyőződni óhajt, vajjon általán szerint, vagy vízmérő után kevesebb vízdíjat tartozik-e fizetni és ha konstataálni óhajtja, vajjon egyes bérli a rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezetessen házába

KUNZ-féle vízmérő-órát.

Felvilágosítást készséggel nyújt a

„Budapesti Vízmérő Beféti Társaság” KUNZ F. cég

Központi iroda: I. Bors-utca 14. sz. — Gyár és üntöde: I. Maros-utca 19. sz.
Telefon II-06. Saját gyártelep. Telefon II-06.

1900. Parisi világkiállítás Grand Prix

Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész Kornenburg. Bécs mellett. Cs. és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgar fejedelem udvari szállító.

KWIZDA-féle szabadalmazott Szorító szárvédő-szatag // ruganyos szorító szárvédő légvankossal ellátva szürke, fekete, barna és fehér színben,

gummból csak fekete színben.
4 nagyságban készülnek és pedig bal és jobb laonak. A szorító z-b-nél megmérve,
20-22 cm. átméretű megf. az 1-86 sz. nagyság
23-24 " " " " " a 2-ik " "
26-27 " " " " " a 3-ik " "
28-30 " " " " " a 4-ik " "
Egy darab ára:
Szürke színben darabonként 1. sz. 5 K 50 f., 2. sz. 5 K 60 f., 3. sz. 6 K 40 f., 4. sz. 7 K 30 f.
Fekete, barna, vagy fehér színben: 1. sz. 5 K 60 f., 2. sz. 6 K 40 f., 3. sz. 6 K 50 f., 4. sz. 7 K 70 f.

Kaphatók: Duloz A. utóda IV., Egyetem-utca 2., Freund és fia IV., Koronaherezeg-utca 3., Glass József IV., Koronaherezeg-utca 9., Háj és Stlassny VIII., Muzeum-körút 10., Huzella M. IV., Váci-utca, Koletti J. IV., Koronaherezeg-utca 17., Kutschera S. VII., Kerepesi-ut 32., Olbrich L. VI., Teréz-körút 6., Wessely István IV., Váci-utca.

100.000! Most került forgalomra!

Zilahy Ágnes szakácskönyvének 100.000-ik példánya. Ez bizonyítja legjobban a könyv jóságát, hasznavehetőségét.

Ára szép kötésben 3 korona 60 fillér.

Megrendelhető Singer és Wolfner könyvkereskedésében Budapesten, VI., Andrássy-ut 10.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

speczialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat.)
Meglepő az eredmény férful gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknél is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető, levelekre díjmentesen válasz. Kívánatra gyógyszernek.
Rendelés délelőtt 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(Átjáróház, a Pannónia szállóval szemben.)
Jéposházi bejárás. — Külön várószobák.

Egy óra alatt

elveszi a láb kellemeitlen szagát és megszűnteti a

láb-izzadást

„Hegedüs-féle lábviz”

Ára 2 korona.

Kapható mindenütt.

Megrendelhető a készítőnél

HEGEDÜS BÉLA

gyógyszerésznél

Bpest, Mátyás-tér 14.

vagy
TÖRÖK JÓZSEF

gyógyszertárában

Bpest, Király-u. 12.

HOLLANDI

életbiztosító részvénytársaság

(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)

Amsterdam.

Magyarországi igazgatóság: Budapest, VIII., Rákóczi-ut 1. sz.

Legolcsóbb díjak.

Az 1907-ik év végén a biztosítások összege **341 millió** koronát meghaladta.

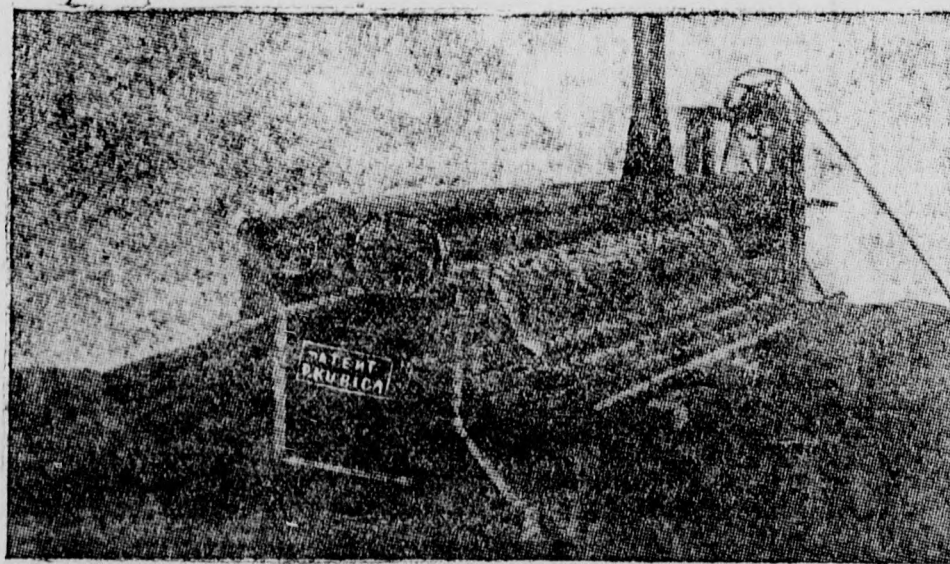
A tartalékok összege: **99 millió 440,898 kor. 20 fill.**

Eddigi kifizetések: **75 millió 856,650 kor. 79 fill.**

Az intézet saját palotája:

Budapesten, Calvin-tér, Baross-utca 1., Üllői-ut 2-4. sz.

KERBER HENRIK

vilamoserőre berendezett szőnyegporló, megóvó és javító intézete.
Telep: VIII., Nap-u. 10. Iroda: VIII., Gyöngytyuk-u. 7.

Elvállal lelkiismeretes és pontos kiszolgálás mellett szőnyegtisztítást, megóvást és javítást.

Szőnyeg-megóvásra száraz és szellős helyiséggel rendelkezem.

Ugyszintén elvállal ablak-, lakástisztítást, szoba-beeresztést, valamint lakások portmentesítését és biztos féregmentesítését. 3767

Telefonértesítésre a z o n n a l házhoz küldök.

Telefonszám 53-55.

Telefonszám 53-55.

8 hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

8 hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
asználtak és újak, rend-
kívüli olcsó áron kapható
budapesti pénzszekrény-
raktárban, Budapest, V.,
Bálvány-utca 6—C. 28

Pénzt azonnal
butorra, zongorára, ko-
csikra, varrógépekre, ke-
rékpárookra, kereskedelmi
cikkekre, melyeket utó-
lagos díjfizetéssel legújá-
nyosabban bizományba be-
raktározunk. Tauber Ár-
min és Társa, VII., Ba-
ross-ter 18. Telefon 97—
66. Üzletünk váshol nincs

Korai főzeléket
főzőt, kalarabét, ugorkát,
csukorborsót, kelkaposz-
tát, karfiolt, ujburgonyát,
fejessalátát, ropogós pen-
gorádi cseresznyét, befő-
zésre, étkezésre postako-
saránként 2.80 koronájá-
val viszont eladóknak
előnyrajánlatot küld. Gyü-
mölcskivitel Csongrádról.

Ropogós Pengorádi
Cseresznyét befőzésre, ét-
kezésre, korai főzeléket,
csukorborsót, ugorkát,
gombát, tököt, karfiolt,
kalarabét, kelkaposz-
tát, fejessalátát, ujburgonyát,
postakosaránként 2 kor-
ert, ismétlődőknek ár-
engedménnyel szállít Szabó
Csongrádról.

Fajborokat
lefejtve 34 fillérjével fele-
költséggel szállítja kölcsön
horlóban Gyümölcskivi-
tel Csongrádról. 27491

Cseresznyét,
meggyet, nagyszemű, édes
ropogósat, befőzésre, vagy
csemegeként 5 kilónként
2 1/2 kor.-ért szállít Müller I.
szőlőteleptulajdonos Kis-
kubalászon. 27454

Ingyenes
gyógykezelés. Díjtalan
gépkezelés. A „Steno-
grafia Országos Gabelsber-
ger Gyorsíró- és Gépíró-
iskola (Királyi Rákóczi-
ut 60. I.) az előző évek
munkájára juttatás hó ele-
jén teljesen ingyenes mag-
yar, német, gyorsírói,
gépírói és sokszorosító
tanfolyamokat nyit. Az in-
telér szabja a Gabelsber-
ger-Markovits rendszerű
gyorsírásnak minél széle-
sőbb körökben való ter-
jesztése és ismertetése.
Ötletes gyorsíró- és ke-
reskedelmi iskolai rendes
tanárok. Az összes rend-
szerű gépeken teljesen
ingyenes oktatás és gyá-
rtás. Sokszorosító és
másféle írda. Mindennemű
írásrendszerek leírása és sok-
szorosítása. Helyesírás és
széprás. A beírások már
megkezdéskor és egész
napon át folynak az inté-
zet helyiségeiben, kizáró-
lag Rákóczi-ut 60. I. Az
intézet elnevezéseit újab-
ban megváltoztató módon
utánozzák. 26762

Tapéták
legdusabb és legolcsóbb
választék, szolid jó mun-
ka, csak

Lederer Ernőnél
Budapest, IV., Hajó-u. 6.

Pénzszekrények
és amerikai irodabuto-
rok, használtak és újak
rendkívüli olcsó áron
szállít Hirsch és Társa
Budapest, V. kerület,
Alkotmány-utca 19. sz.

Legjobb likőrök
és rum készíthető kivo-
nataimmal. Egy üveg ára
60 fillér, 10 üveget 6
koronáért bérmentve küld-
dök. Árjegyzéket kívánat-
ra. Réthy Béla gyógyszer-
ész Békés-Csaba. 27180

Szabók részére
mindennemű zsinór, gomb
és szabó-kellék képes nagy
árjegyzéket kívánatra in-
gyen küldi a Budapesti
Paszománygyár Részvé-
társ. Nagymező-utca 46.

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök
teljes vasalással. Kapuvas
zárszatók, korterítések,
keramillapok, kőelhelyi
lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór
épület-bontás vállalkozónál
Budapest, Nádor-u. 72—74.
Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Kocsi árucsarnok
VII., Rákóczi-ut 72. sz.
Magyarország legna-
gyobb kocsi raktára
Árjegyzék ingyen és
bérmentve. 26898

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és géppár,
kir. országos fegyintézet

VÁCZ.
Gyárt: mindennemű fa-és
vasalásokat, kő- és kőzo-
csit, szerszámokat, emelő-
gépeket, kettős áttételű,
fűzfafűrészszalagokat kereti
és locomobilfeeszkendőköt
stb. stb.

Budapesti raktár és iroda:
VI., Gyár-utca 23.
Telefon: 161—27.
Kérjen áránajánlatot!

Zálogszedőulákat
veszek. Elzálogosított
brilliansokat, gyöngyö-
ket, aranyat, ezüstöt
és ékszereket 100.000
kor. költségmentesen
kiváltak és teljes ér-
tékét kifizetem. 236

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest,
Sip-utca 8. szám.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3
félelemet. Vétel és eladás
használt és új
polgári, urasági lakberen-
dezéseknek mahagoni és
palisander butorok, uri
szobák, angol börgarnitúrák
és szalonbutorok, keleti
— szőnyegek, csillárok. —
Telefon 83—13.

Jogi,
politikai szigorlatokra,
alau- és államvizsgákra
továbbá ügyvédi vis-
gákra, ugyszintén ál-
lamszervelettan állam-
vizsgára teljes sikerrel
gyorsan, olcsón elő-
készít: Dr. Kállay Zol-
tán jogi személyné,
Epest, IV., Magyar-utca
3., III. em. 6. (ezelőtt
VI., Rézsa-u. 44.) Ne-
téveszsze össze más
hirdetéssel. 661

A legelőnyösebb részletfizetésre

**zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedűt**

készpénzben azokon a leg-
újabb rendszerű
bankhitel
újjan kizárólag csak
REMÉNYI
nagy magyar hangszerelőknél
Prospektus és árjegyzék
ingyen. 649
Budapest, Király-u. 58.

Ingóságokat
értékesítő és beraktá-
rozó vállalat Rákóczi-
ut 19. bejárat a Szent-
királyi utcából. Kész-
pénzfelleggel beraktá-
roz barminemű ingó-
ságokat, berendezése-
ket mintaszertű raktá-
raiba csekély díjazásért
értékesítés céljából
vagy anélkül. Telefon
110—08. 9984

Parlamentari

gyorsírók által vezetett
magyar-német gyorsíró-
iskola. Gépírás és magyar-
német levelezés- oktatás.
Kereskedelmi akadémia
tanárok által oktatott szak-
tantárgyak. Az Országos
Magyar Gyorsíró-Egyesület
hivatalos tanfolyama. Ala-
pította Markovits Ivan
1868-ban. Biztos állásköz-
vetítés. Tájékoztatót küld
a Gabelsberger szakiskola.
(Csak Liszt Ferenc-ter 10.
előbb Gyár-utca 4.) Czirno
vigyázzunk! Az egyesület
ezen kizárólagos szakis-
kolója írógépezetekről s
más hirdetésünket utázo
újabb tanfolyamoktól füg-
getlen. Ingyentanítást nem
hirdetünk. Telefon 64-68.
Beiratások egész napon át.

+ Soványág +

Az egyedüli eredmén-
y-től kísért háziaszer a
dr. William Herley tanár
amerikai erőtáp-pora.
Soványak tartós, szép
telt testidomokat nyer-
nek. — Hölgyek remek
keblet. Hat hét alatt 20
kilo gyarapodásért jól-
állást. Verszerényesség,
gyengeség, idegesség
ellen és gomborbojó-
soknak nélkülözhetel-
len tápszor. Kintutelve:
Chicago, Berlin, London
Hamburgban. Közönsé-
ges levelek minden ország-
ból. Dobozonként 1 frt
10 kr. Használati utas-
ítással. Főraktár: Ba-
lázs Mór E. Budapest,
VII., István-ut 11, II/1.

Rekedtség
biztos és kellemes orvos-
sága a Réthy-féle cukorka,
60 fillérért mindenütt kap-
ható. 26796

Hajfestő-fésű.

egyszerű fésülés által fest ősz
vagy vörös haját valódi szőkére,
barnára vagy feketére! Teljesen
ártalmatlan! Évekig használha-
tó! Ezeket használhat. Egy
darab ára 5 korona.
SCHÖLLER, WIEN, III.E.
Krieglergasse 6. Számos
elismerő- és köszönő-level.

Pénzkölcsönt

4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon
főidőbirtokra, jövedelmező,
fővárosi, vidéki, városi és
Budapest környékén lévő
beruházásra I., II., III. ho-
lyon 15—60 evig törleszt-
hető. Személyhitelt tisztvi-
selőknek gyorsan eszköz-
zöltilik.
HOFFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Bu-
dapest, Terezkörút 1/a.

Saját gyártmányú fűthető
fűdőkád körmelegítő-kályhával
kádak 14 koronától feljebb.
Elvállalok: mindenféle kútszi-
vatnyak és házi vízvezeték-be-
rendezéseket legolcsóbb áron.
Lefkóvics Adólf. Bpest, VII.,
Wesselényi-u. 61 E. Telefon
218—46. Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Pénz-szekrények
újak és használtak, va-
lamint kazetták és má-
soló prések legolcsóbb
ban csak Spitzer E. és
Tésvérénél, Budapest,
VII., Dob-utca 16. sz.
(Király-u. 13.) Gozsdu-
udvar kaphatók.

RÉTI JAKAB IMRE
műasztalosnál
kaphatók a legjobb
BUTOROK
legjuttányosabban.
Finom sima angol butorok
szép választékban. Minta-
raktár s megrendelési hely
Kazinczy-utca 2., I. em
Mindig nyitva esti 8 óráig

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszer-
t és régiéget veszek és
eladok. Kértesz ékszerész
Budapest, VII., Király-
utca 85. szám.
— Telefonszám 95—48. —

Modern
urasági butorok
alkalmi vétele
és eladása
háló, ebédlo, szalon, uri
szoba és irodai teljes be-
rendezések. — Dus raktár
szőnyegek, függönyök, te-
ritők, csillárok, vas- és
rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-ter
8. szám, ezelőtt Gyár-utca.
Telefon 14—09.

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varró-
gépre, kerékpárra, köny-
vekre és kereskedelmi
árakra, ha azokat száraz,
tisztá raktárhelyiségek-
be bizományba berakta-
rozza.

TAUBER és TÁRSA
csakis VI., Nagymező-u. 42.
Telefon 162—57. 27477

BUTOR
részletfizetésre
vagy meghatározott időre,
szolid árak és legkedvezőbb
fizetési feltételek mellett.

Fővilágosítással szolgál
LISZT ISTVÁN
Budapest, most: IV. ker.,
Kigyó-ter 4., I. em.

butor-raktárában.
Több mint 500 képpel ellátott
árjegyzékünket bárkinek 50 fill-
ter ellenében franko elküldjük.

„Hungária”
beszélő-gépek

kizárólag eredeti első-
rangú gyártmányú, rész-
letfizetésre is olcsón
kaphatók,

Deményi és Társa
Budapest, VI., Király-u. 76.
Kérjen árjegyzéket.

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolcsóbb
francia pezsgő.
Vezerképviselőség:
PRÁGA,
Soukenicka 30.

Falusi Könyvtár.

Acsiperkegomba (sampion)
és a
szarvasgomba természetese.
Irtá
Eperjessy István.
Gyakorlati utmutatás e két
igen jövedelmező termelési
ág felkarolására.
Kiadja a
FRANKLIN-TÁRSULAT.
Kapható:
LAMPEL R. Könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál
Budapest, VI., Andrassy-ut 21.
valamint
minden könyvkereskedésben.

Jó és olcsó
nyaraló és üdülőhely:
Lőcse szab. kir. városa.
Szepesvármegye székhelye;
573 méter magasan a tenger
színe fölött, a város-
ban és a város körül szép
sétányok, 1—2 kilométer-
nyire fenyőerdőkkel kör-
nyezve, teljesen portalan,
őzönos levegővel; kitűnő
jó forrásvíz-vezetékkel,
villamos világítással, ki-
kövezett és csatornás
utakkal és kertekkel;
jó és olcsó élelmezés-
sel, könnyű közlekedéssel,
kellemes szórakoztató és
kiránduló szomszédhelyek-
kel. Az odautazás és ott
elzárózkodás körülményei-
ről tüzétes felvilágosítá-
sokkal szivesen szolgál a
város rendőrkapitánya.

Légszusz és villamos
csillárok
legelőnyösebben szerelhe-
tők be **Kulcsár Sándor**
bronzárú- és csillárgyára-
ban, Budapest, VI. ker.,
Dessewffy-u. 9—11.

LEGNAGYOBB
Pénzelőleget

kaphat
zongora, butor, var-
rógép, kerékpár,
hintó, automobil,
könyvek és kuráns-
árakra, ha azokat szá-
raz, tiszta raktárhelyisé-
gekbe bizományba be-
raktározza.

TAUSZIK és TÁRSA
VI., Gyár-utca 21. sz.
TELEFON 83—97.

A cizmo
tessék
ügyelni!

VALÓ-
di francia különle-
gességek (óvszerek)
csakis
P. Bergueran Fils
leghíresebb párisi
gyártótelegőnyö-
sében beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker.,
Erzsebet-körút 50.
Részletes képes ár-
jegyzék ingyen és
bérmentve.

INGYEN
DRÁGÁBB, MINT
NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYTASOK
MINDEN ÉLETMAGYAR
KÉPET 3 KORONÁÉRT
DÍSZES PASZPARTYVAL
55-68 CMA MAGYARBAN
CSORBAOLVA: 62 INES
OLAJKEP
ÁRA 10 KORONA.
KÖRNYELŐMINDENÜTT
POLYÉTEREN.
STAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN
RAFAEL KÖNYVNYITÓ ÉS
KÖNYVNYITÓ MŰTEREM
BUDAPEST, VI. KERÜLET, ERŐ-
KÖNYVNYITÓ 10 1908. ÉVI PÁRISI
KÖNYVNYITÓI KÖNYVNYITÓ
ORSZÁGOSKÖNYVNYITÓI
ARANY-ÉRMÉMMEL.

Od
ger hull
port sz
pázó sé
hajókat
szárván
nek; —
minden
hogy k
még a
jon, an
talmas
lesi mo
kozni
szárok

A
indulta
lett a
gos me
és a r
a lehet
olyanfo
litikai
találko
véri sz
szen, a
Miklós
tek né
aztán
hogy a
egyéb
császár
kal hoz

A
szik, h
szor el
mas fil
lönböző
alatt a
drámát
mintha
gát az
hogy a
kellett
könyve
tosabb
terét c
liefet.
francz
resztül
és elm
Lugne
csakne
tatta
ugyan
A leg
végké
kvalita
A
lízisér
beliek
lyek a